

**VALSTYBĖS TARNYBOS ĮSTATYMO
IR SU JUO SUSIJUSIŲ TEISĖS AKTŲ
TAIKYMO IR ĮGYVENDINIMO
2010 METAIS ATASKAITA**

VALSTYBĖS TARNYBOS DEPARTAMENTAS PRIE VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJOS

VILNIUS, 2011 m.

TURINYS

IŽANGA	3
SVARBIAUSI VALSTYBĖS TARNYBĄ REGLAMENTUOJANČIŲ TEISĖS AKTŲ POKYČIAI ATASKAITINIAIS METAIS	5
VALSTYBĖS TARNYBOS ĮSTATYMO IR SU JUO SUSIJUSIŲ TEISĖS AKTŲ ĮGYVENDINIMAS	7
1. VALSTYBĖS TARNAUTOJŲ SKAIČIUS	7
2. VALSTYBĖS TARNAUTOJŲ TEISĖS IR PAREIGOS	18
3. PRIĖMIMAS Į VALSTYBĖS TARNAUTOJŲ PAREIGAS	23
4. VALSTYBĖS TARNAUTOJŲ DARBO UŽMOKESTIS	32
5. VALSTYBĖS TARNAUTOJŲ TARNYBINĖS VEIKLOS VERTINIMAS IR TARNYBINIS KAITUMAS	36
6. VALSTYBĖS TARNAUTOJŲ SKATINIMAS	51
7. VALSTYBĖS TARNAUTOJŲ ATSAKOMYBĖ	54
8. VALSTYBĖS TARNAUTOJŲ SOCIALINĖS IR KITOS GARANTIJOS	57
9. VALSTYBĖS TARNAUTOJŲ ATLEIDIMAS IŠ PAREIGŲ	62
10. VALSTYBĖS TARNAUTOJŲ MOKYMAS	66
11. VALSTYBĖS TARNAUTOJŲ REGISTRAS IR VALSTYBĖS TARNYBOS VALDYMO INFORMACINĖ SISTEMA	74
IŠVADOS	76
PRIEDAI	79

IŽANGA

Valstybės tarnybos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – Valstybės tarnybos departamentas) įgyvendindamas savo uždavinius – dalyvauti kuriant profesionalią ir veiksmingą valstybės tarnybą bei užtikrinti Valstybės tarnybos įstatymo ir su juo susijusių teisės aktų įgyvendinimą analizuoja informaciją apie valstybės tarnautojus. Vykdydamas Valstybės tarnybos departamento nuostatų¹ 6.2.6 punktą, kasmet rengia ir teikia vidaus reikalų ministrui ataskaitas apie Valstybės tarnybos įstatymo ir su juo susijusių teisės aktų taikymą ir įgyvendinimą. Šiais metais yra teikiama devintoji ataskaita.

Valstybės tarnybos įstatymo ir su juo susijusių teisės aktų taikymo ir įgyvendinimo 2010 m. ataskaitoje (toliau – Ataskaita) pateikiami ir analizuojami Valstybės tarnautojų registro (toliau – Registras), kuri tvarko Valstybės tarnybos departamentas, duomenys pagal valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų (toliau – įstaigos) pateiktą informaciją.

Vadovaujantis Valstybės tarnybos įstatymu, statutiniams valstybės tarnautojams šio įstatymo 15 straipsnis, 16 straipsnio 4 ir 6 dalys, 16¹ straipsnis, 17 straipsnis, 18¹ straipsnis, 19 straipsnis, 28 straipsnis, 29 straipsnio 5 ir 6 dalys, 31 straipsnis, 31¹ straipsnis, 32 straipsnis, 33 straipsnis, 39 straipsnio 1 dalis, 43 straipsnio 5 dalies 9 punktą ir šio Įstatymo VI skyrius *taikomi be išlygų*. Kitos šio įstatymo nuostatos statutiniams valstybės tarnautojams taikomos tiek, kiek jų statuso nereglementuoja statutai ar Diplomatines tarnybos įstatymas, todėl Registre nėra duomenų apie vidaus reikalų sistemos statutinius valstybės tarnautojus, kurių duomenys yra kaupiami Vidaus reikalų pareigūnų registre. Registre nėra duomenų apie Valstybės saugumo departamento ir Specialiųjų tyrimų tarnybos ir kitus operatyvinės veiklos subjektus, kurių duomenis saugo specialius valstybės įgaliojimus turinčios valstybės institucijos, nustatytos Lietuvos Respublikos operatyvinės veiklos įstatymo 3 straipsnio 3 dalyje.

Ataskaitoje analizuojant valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš valstybės biudžeto ir valstybės pinigų fondų, pareigybių skaičių, pateikiami duomenys tiek apie nestatutinius, tiek ir apie statutinius valstybės tarnautojus bei darbuotojus. Tačiau atsižvelgiant į tai, kad Valstybės tarnybos įstatymo nuostatos statutiniams valstybės tarnautojams taikomos tik iš dalies ir Registre nėra atitinkamų duomenų, kitais aspektais jų duomenys neanalizuojami.

¹ Valstybės tarnybos departamento nuostatai, patvirtinti vidaus reikalų ministro 2002 m. lapkričio 25 d. įsakymu Nr. 548 (Žin., 2002, Nr. 114-5104; 2009, Nr. 10-395, Nr. 115-4910; 2010, Nr.3-133).

Taip pat Ataskaitoje naudojami duomenys bei informacija, gauti vykdant Valstybės tarnybos įstatymo ir su juo susijusių teisės aktų įgyvendinimo kontrolę, analizuojant Valstybės tarnybos įstatymo ir su juo susijusių teisės aktų taikymo problemas.

Ataskaita sudaro trys dalys. Pirmojoje dalyje aptariami svarbiausi teisinio reglamentavimo pokyčiai per 2010 m. Antrojoje dalyje analizuojami duomenys ir informacija apie Valstybės tarnybos įstatymo su juo susijusių teisės aktų taikymą ir įgyvendinimą bei pateikiamos išvados. Trečiąją dalį sudaro priedai, t. y. Registro duomenų statistinės lentelės.

SVARBIAUSI VALSTYBĖS TARNYBĄ REGLAMENTUOJANČIŲ TEISĖS AKTŲ POKYČIAI ATASKAITINIAIS METAIS

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2010 m. birželio 2 d. nutarimu Nr. 715 patvirtino Valstybės tarnybos tobulinimo koncepciją (Žin., 2010, Nr. 69-3440), kurioje nustatė valstybės tarnybos tobulinimo principus bei tobulinimo gaires.

2010 m. balandžio 4 d. įsigaliojo Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. kovo 31 d. nutarimas Nr.338 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. rugpjūčio 10 d. nutarimo Nr. 1255 „Dėl Lietuvos Respublikos valdininkų registro reorganizavimo į Valstybės tarnautojų registrą ir Valstybės tarnautojų registro nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ (Žin., 2010, Nr. 38-1792). Buvo nustatyta, kad Registre bus kaupiami duomenys apie pareigybės finansavimo šaltinį, nurodant, ar konkreti valstybės tarnautojo arba darbuotojo pareigybė yra įtraukta į didžiausią leistiną valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš valstybės biudžeto ir valstybės pinigų fondų ar savivaldybės biudžeto (išskyrus darbuotojus, dirbančius pagal darbo sutartis ir gaunančius darbo užmokestį iš Europos Sąjungos struktūrinės, kitos Europos Sąjungos finansinės paramos ir tarptautinės finansinės paramos lėšų (išskyrus techninės paramos lėšas), pareigybių skaičių. Šį pakeitimą lėmė tai, kad ne visada buvo įmanoma nustatyti, ar įstaiga viršija jai nustatytą didžiausią leistiną pareigybių skaičių, ar joje yra įsteigta darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš Europos Sąjungos struktūrinės, kitos Europos Sąjungos finansinės paramos ir tarptautinės finansinės paramos lėšų (išskyrus techninės paramos lėšas), pareigybių, kurios nėra įskaičiuojamos į įstaigai tvirtinamą didžiausią leistiną pareigybių skaičių, nes duomenys apie šias pareigybes buvo įvedami į Registrą nenurodant jų finansavimo šaltinio.

Taip pat buvo suvienodinti duomenų suvedimo į Registrą ir Apdraustųjų valstybiniu socialiniu draudimu ir valstybinio socialinio draudimo išmokų gavėjų registrą terminai, t. y. nustatyta, kad duomenys apie valstybės tarnautojo arba darbuotojo priėmimą į pareigas į registro duomenų bazę būtų įrašomi valstybės tarnautojo ar darbuotojo priėmimo į pareigas dieną, o valstybės tarnautojas arba darbuotojas iš registro duomenų bazės būtų išregistruojamas ne vėliau kaip per 3 darbo dienas po valstybės tarnautojo arba darbuotojo atleidimo iš einamų pareigų dienos.

2010 m. liepos 2 d. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro įsakymu Nr. 1V-451 patvirtinta Valstybės tarnautojų mokymo organizavimo taisyklių nauja redakcija (Žin., 2010, Nr. 81-4255). Šiuo teisės aktu supaprastinta valstybės tarnautojų mokymo planavimo procedūra, nustatyti kvalifikaciniai reikalavimai mokymo programas vertinantiems recenzentams, sugriežtinta valstybės

tarnautojų mokymo kokybės priežiūra, pakeistos kai kurios valstybės tarnautojų mokymo organizavimo procedūros.

2010 m. liepos 23 d. įsigaliojo Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. liepos 14 d. nutarimas Nr. 1032 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 24 d. nutarimo Nr. 966 „Dėl Konkursų į valstybės tarnautojų pareigas organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ (Žin., 2010, Nr. 87-4589). Šiuo pakeitimu papildytas Konkursų į valstybės tarnautojų pareigas organizavimo tvarkos aprašo 12 punktą, kuriame nustatyta, kad kai iš pretendentų pateiktų išsilavinimą patvirtinančių dokumentų negalima nustatyti jų valstybinės kalbos mokėjimo lygio pagal valstybinės kalbos mokėjimo kategorijas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. gruodžio 24 d. nutarimu Nr. 1688 „Dėl valstybinės kalbos mokėjimo kategorijų patvirtinimo ir įgyvendinimo“ (Žin., 2003, Nr. 123-5618), pretendentai turi pateikti konkursą organizuojančiai įstaigai valstybinės kalbos mokėjimo pažymėjimą, patvirtinantį jų įgytą atitinkamo lygio valstybės tarnautojo pareigoms taikomą valstybinės kalbos mokėjimo kategoriją pagal valstybinės kalbos mokėjimo kategorijas.

2010 m. liepos 23 d. įsigaliojo Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. liepos 14 d. nutarimas Nr. 1029 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 25 d. nutarimo Nr. 977 „Dėl Tarnybinių nuobaudų skyrimo valstybės tarnautojams taisyklių“ pakeitimo“ (Žin., 2010, Nr. 87-4586). Šiuo pakeitimu Tarnybinių nuobaudų skyrimo valstybės tarnautojams taisyklės išdėstytos nauja redakcija, kuriose nustatyta:

- tarnybinio nusižengimo tyrimo procedūra, kai tarnybinis nusižengimas nustatomas Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriui atliekant tyrimą arba kai tarnybinio nusižengimo tyrimas atliekamas teismo sprendimo, kuriuo konstatuota, kad įstaiga pažeidė įstatymus ar kitus teisės aktus, pagrindu;
- teisė valstybės tarnautoją į pareigas priėmusiam asmeniui nuspręsti, kurį įstaigos valstybės tarnautoją įpareigoti pradėti tirti tarnybinį nusižengimą;
- galimybė mažose įstaigose, atliekant tarnybinio nusižengimo tyrimą, į tarnybinio nusižengimo tyrimo komisiją įtraukti kitų įstaigų valstybės tarnautojus;
- ilgesni supažindinimo su valstybės tarnautoją į pareigas priėmusio asmens sprendimu dėl tarnybinės nuobaudos bei pranešimui apie tarnybinį nusižengimą surašyti terminai;
- valstybės tarnautojo, įtariamo padarius tarnybinį nusižengimą, bei tarnybinį nusižengimą tiriančio subjekto teisės bei kiti pakeitimai.

2010 m. gruodžio 29 d. buvo priimtas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas Nr. 1860 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 17 d. nutarimo Nr. 909 „Dėl valstybės

tarnautojų kvalifikacinių klasių suteikimo ir valstybės tarnautojų tarnybinės veiklos vertinimo taisyklių bei valstybės tarnautojų tarnybinės veiklos vertinimo kriterijų“ pakeitimo“ (Žin., 2010, Nr. 158-8050). Šiuo nutarimu buvo papildyta valstybės tarnautojų tarnybinės veiklos vertinimo procedūra, nustatytos naujos formos, kurios pildomos tarnybinės veiklos vertinimo metu. Nustatyta, kad tiesioginis vadovas kasmet pokalbio su valstybės tarnautoju metu aptaria valstybės tarnautojo užpildytą vertinimo anketą ir valstybės tarnautojo gebėjimus atlikti pareigybės aprašyme nurodytas funkcijas. Kai vertinama įstaigos vadovo veikla, aptariami ir jo gebėjimai įgyvendinti įstaigos strateginius tikslus. Taip pat aptaria praėjusiais metais suplanuotus įgyvendinti valstybės tarnautojo veiklos uždavinius ir pasiektus rezultatus, nustato einamaisiais metais planuojamas atlikti užduotis, aptaria valstybės tarnautojo karjerą ir kvalifikacijos tobulinimą.

VALSTYBĖS TARNYBOS ĮSTATYMO IR SU JUO SUSIJUSIŲ TEISĖS AKTŲ ĮGYVENDINIMAS

1. VALSTYBĖS TARNAUTOJŲ SKAIČIUS

2011 m. sausio 1 d., Valstybės tarnautojų registro ir Vidaus reikalų pareigūnų registro suvestiniais duomenimis apie asmenis, turinčius valstybės tarnautojo statusą, (išskyrus vidaus tarnybos sistemos įslaptintus pareigūnus, Antrojo operatyvinių tarnybų departamento prie Krašto apsaugos ministerijos, Specialiųjų tyrimų tarnybos, Valstybės saugumo departamento bei Muitinės kriminalinės tarnybos pareigūnus) buvo 53920 valstybės tarnautojai (statutiniai ir nestatutiniai).

2010 m. pabaigoje buvo 29283 nestatutiniai valstybės tarnautojai, kurie sudarė apie 54 proc. visų valstybės tarnautojų.

Valstybės tarnautojų ir darbuotojų pagal darbo sutartis santykis

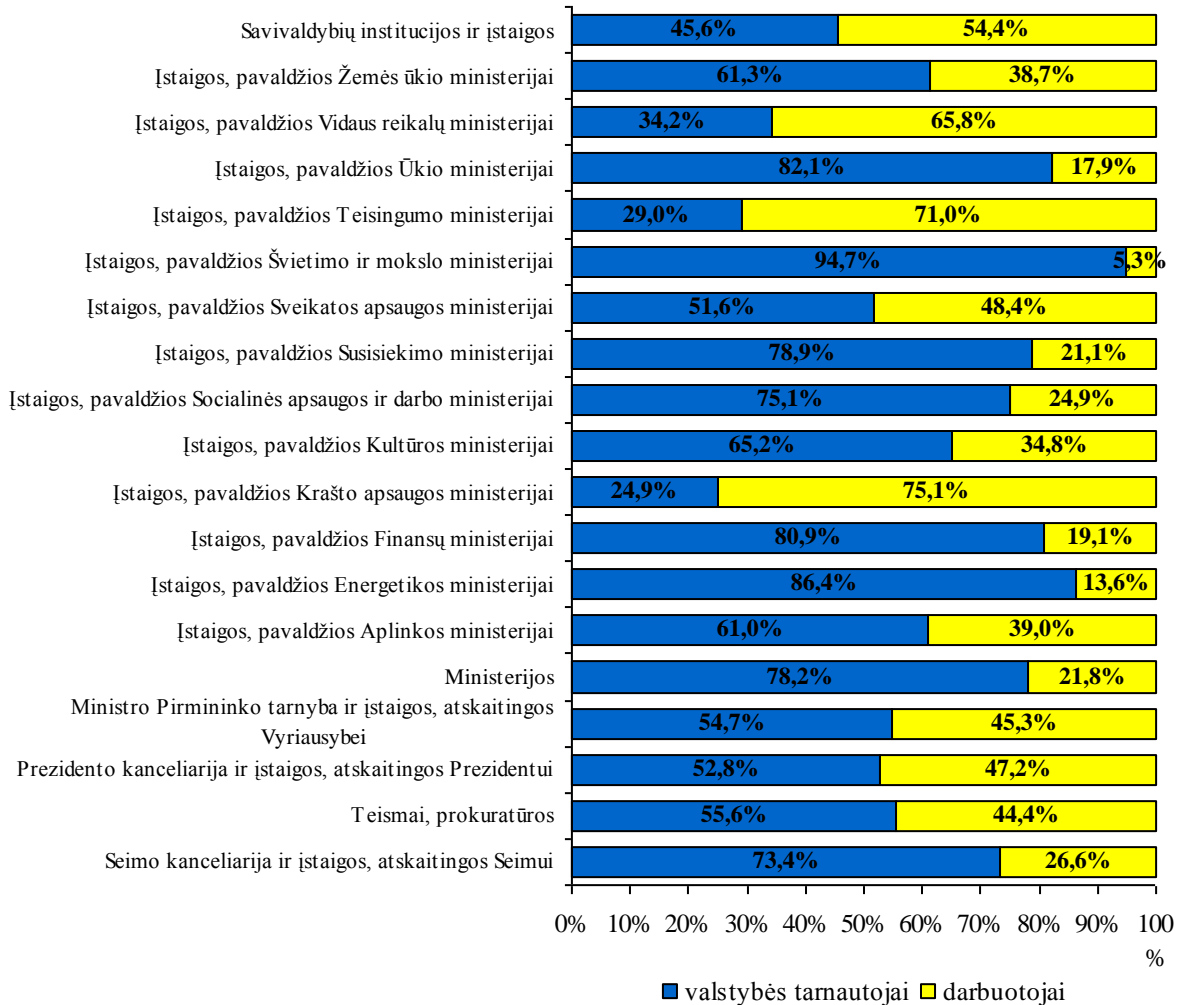
2010 m. įstaigose buvo 22455 darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis ir 29283 nestatutiniai valstybės tarnautojai.

Analizuojant *nestatutinių* valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis santykį pagal įstaigų grupes, pastebėtina, kad mažiausiai darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, yra įstaigose, pavaldžiose Švietimo ir mokslo ministerijoje.

Atsižvelgiant į tai, kad neanalizuojami duomenys apie statutinių valstybės tarnautojų pasiskirstymą pagal įstaigų grupes, vertinant nestatutinių valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartį, santykį įstaigose, pavaldžiose Vidaus reikalų ministerijai, įstaigose pavaldžiose

Teisingumo ministerijai, ir kt. yra svarbu atkreipti dėmesį ir įvertinti tai, jog šiose įstaigose eina pareigas atitinkami statutiniai valstybės tarnautojai.

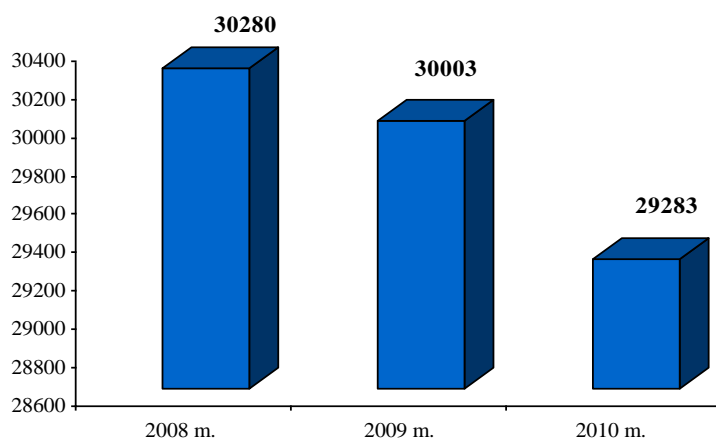
1 pav. Valstybės tarnautojų (nestatutinių) ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, skaičiaus santykis pagal įstaigų grupes 2010 m.

Toliau Ataskaitoje analizuojami duomenys apie nestatutinius valstybės tarnautojus.

Nuo 2009 m. stebima valstybės tarnautojų skaičiaus mažėjimo tendencija. 2010 m., lyginant su 2009 m., bendras valstybės tarnautojų skaičius *sumažėjo* 2,4 proc. (720 valstybės tarnautojų), 2009 m., lyginant su 2008 m., bendras valstybės tarnautojų skaičius *sumažėjo* 0,9 proc. (277 valstybės tarnautojais).

2 pav. Valstybės tarnautojų (be statutinių) skaičiaus dinamika 2008-2010 m.

Valstybės tarnautojų skaičius pagal įstaigų grupes (žr. Priedų lentelę Nr.1)

2010 m. daugiausiai – 6484 valstybės tarnautojai (22,1 proc. visų valstybės tarnautojų) ėjo pareigas savivaldybės institucijose ir įstaigose. 4577 valstybės tarnautojai (15,6 proc.) ėjo pareigas įstaigose, pavaldžiose Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, 3112 (10,6 proc.) – įstaigose, pavaldžiose Finansų ministerijai, 2686 valstybės tarnautojai (9,2 proc.) – ministerijose.

3 pav. Valstybės tarnautojų skaičius pagal institucijų grupes 2010 m.

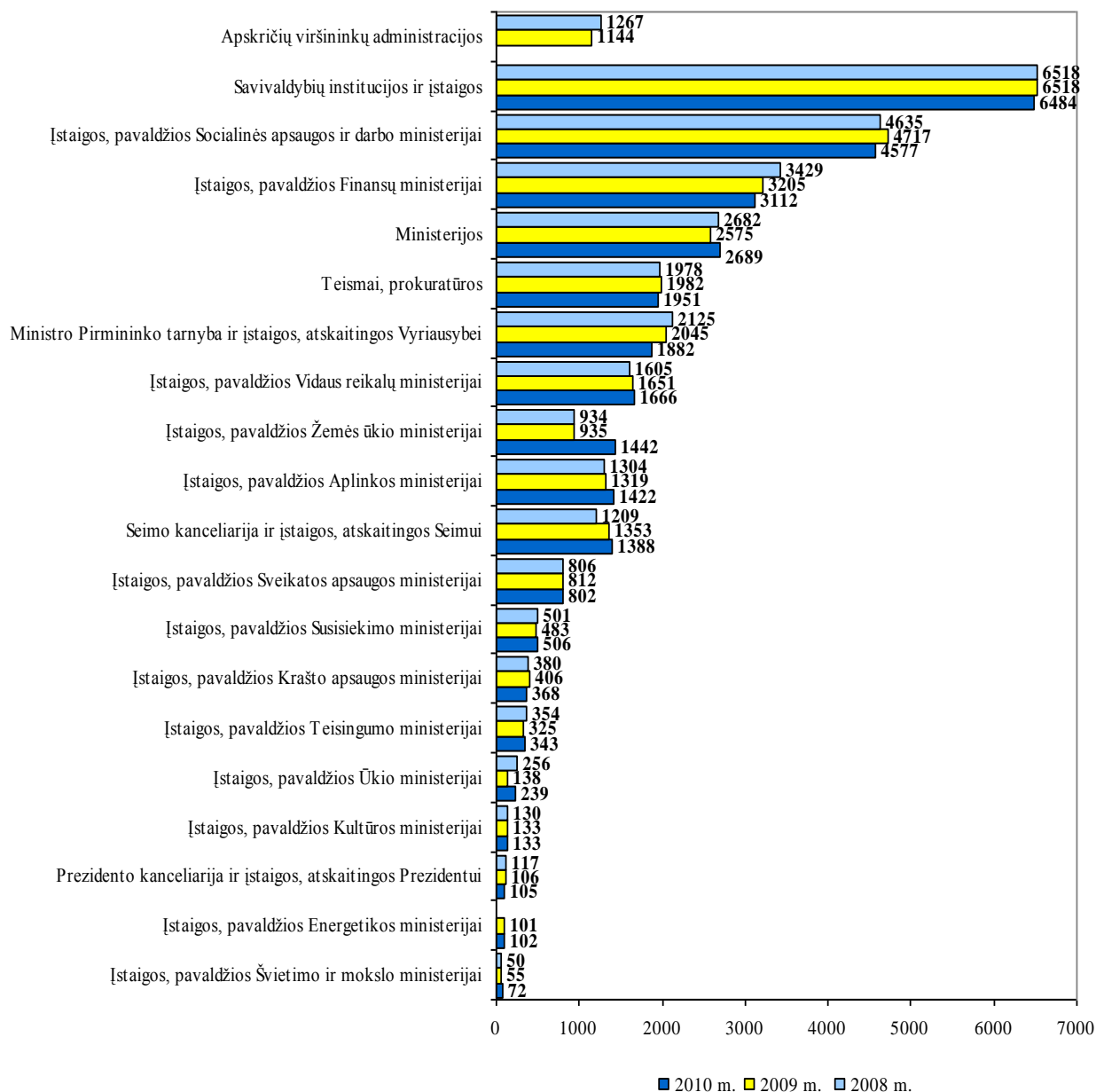

2010 m. panaikinus apskričių viršininkų administracijas, išnyko ši įstaigų grupė, kurioje pareigas ėjo 1144 valstybės tarnautojai.

Lyginant su 2009 m. daugiausia valstybės tarnautojų skaičius sumažėjo Ministro Pirmininko tarnyboje ir įstaigose, atskaitingose Vyriausybei (163 valstybės tarnautojais), įstaigose, pavaldžiose Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai (140 valstybės tarnautojų), ir įstaigose, pavaldžiose Finansų ministerijai (93 valstybės tarnautojais).

Lyginant su 2009 m., valstybės tarnautojų skaičius išaugo įstaigose, pavaldžiose Žemės ūkio ministerijai (507 valstybės tarnautojais), ministerijose (114 valstybės tarnautojų), įstaigose, pavaldžiose Aplinkos ministerijai (103 valstybės tarnautojai).

4 pav. Valstybės tarnautojų skaičius pagal institucijų grupes 2008-2010 m.

Valstybės tarnautojų skaičius pagal valstybės tarnautojų amžių ir lytį (žr. Priedų lentelę Nr.2 ir 4)

Daugiau kaip trečdalis valstybės tarnautojų (31,2 proc.) buvo 51-65 metų amžiaus. Šios amžiaus grupės valstybės tarnautojų skaičius nuo 2008 m. auga (2009 m. jie sudarė 29,7 proc. visų valstybės tarnautojų, o 2008 m. – 28,4 proc.).

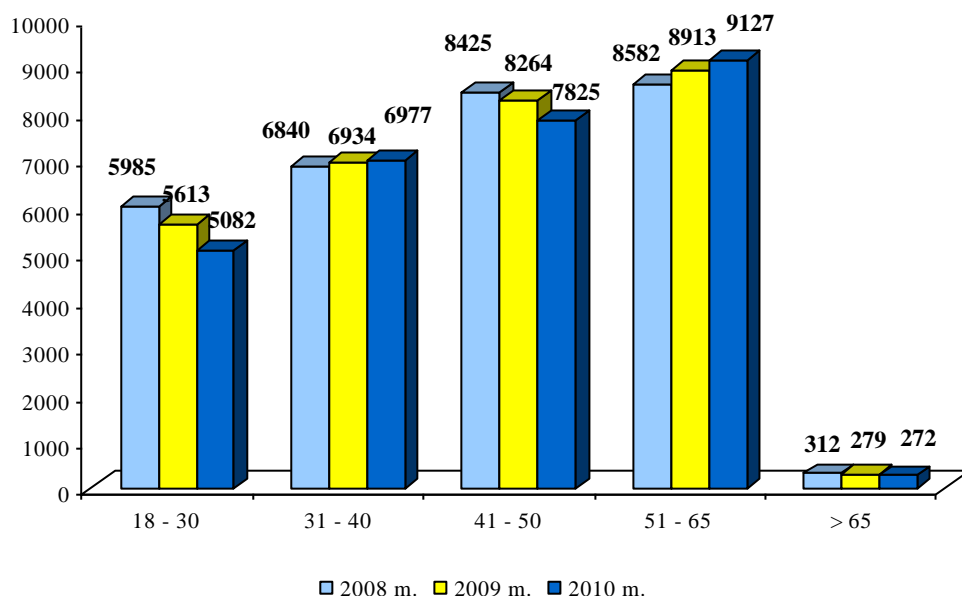
Šiek tiek mažėja 41-50 metų amžiaus grupės valstybės tarnautojų skaičius. 2010 m. jie sudarė 26,7 proc. visų valstybės tarnautojų, 2009 m. – 27,5 proc., 2008 m. – 28 proc.

Mažėja ir jauniausios amžiaus grupės (18-30 metų) valstybės tarnautojų skaičius. 2010 m. jie sudarė 17,3 proc. visų valstybės tarnautojų, 2009 m. – 18,7 proc., 2008 m. – 19,9 proc. visų valstybės tarnautojų.

31-40 metų amžiaus valstybės tarnautojai 2010 m. sudarė 23,8 proc. visų valstybės tarnautojų, (2009 m. – 23,1 proc. visų valstybės tarnautojų, o 2008 m. – 22,7 proc. visų valstybės tarnautojų).

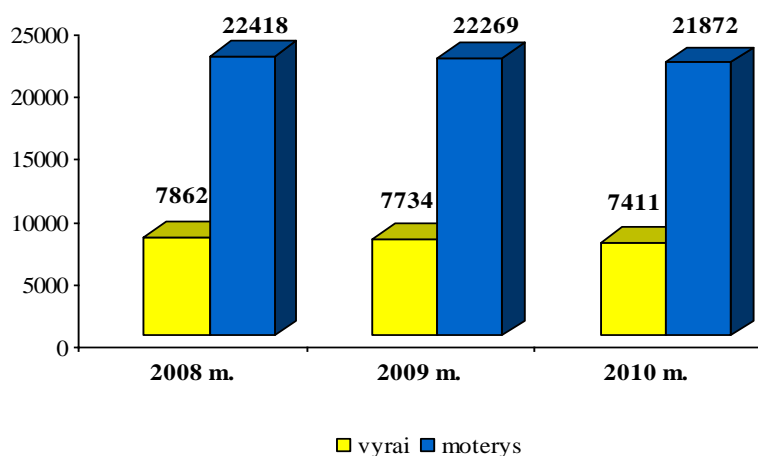
Vyresni nei 65 metų amžiaus valstybės tarnautojai sudarė apie 1 proc. visų valstybės tarnautojų. (2010 m. – 0,9 proc., 2009 m. – 0,9 proc., 2008 – 1 proc.).

5 pav. Valstybės tarnautojų pasiskirstymas pagal amžiaus grupes 2008-2010 m.

Nagrinėjant vyrų ir moterų santykį valstybės tarnyboje 2008-2010 m. laikotarpiu, matyti, jog moterų skaičius didėjo, o vyrų skaičius mažėjo: 2010 m. moterys sudarė 74,7 proc. visų valstybės tarnautojų, vyrai – 25,3 proc. visų valstybės tarnautojų (2009 m. atitinkamai 74,2 proc. ir 25,8 proc., 2008 m. – 74 proc. ir 26 proc. visų tarnautojų).

6 pav. Valstybės tarnautojų pasiskirstymas pagal lytį 2008-2010 m.

Valstybės tarnautojų skaičius pagal išsilavinimą

Beveik absoliuti dauguma valstybės tarnautojų turi aukštąjį išsilavinimą: 87,3 proc. visų valstybės tarnautojų turi aukštąjį universitetinį išsilavinimą, 11,2 proc. – aukštąjį neuniversitetinį.

Valstybės tarnautojų skaičius pagal užsienio kalbos mokėjimą

Registro duomenimis, 80,8 proc. visų valstybės tarnautojų moka rusų kalbą, 56,7 proc. – anglų kalbą, 24 proc. – vokiečių kalbą, 11,7 proc. – lenkų kalbą, 8,9 proc. – prancūzų kalbą.

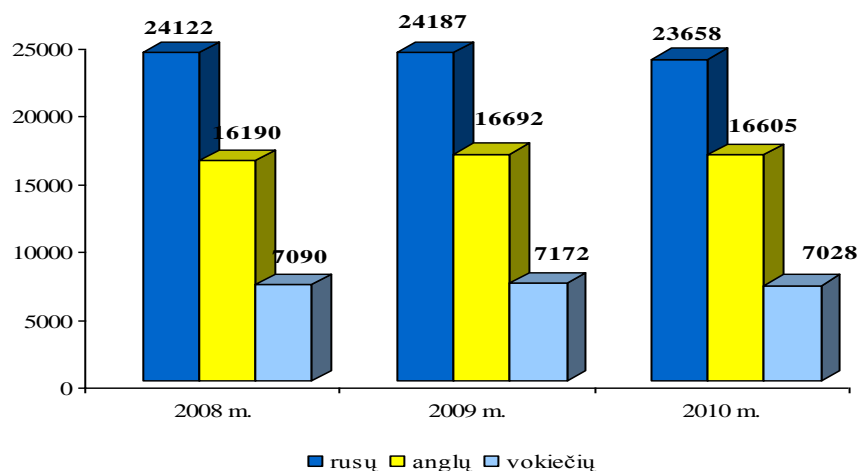
86,5 proc. visų įstaigų vadovų moka rusų kalbą, anglų kalbą – 53,3 proc., vokiečių kalbą – 30,4 proc., 16,7 proc. – lenkų kalbą, 8,5 proc. – prancūzų kalbą.

Visi politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojų moka rusų kalbą, 81,3 proc. – anglų kalbą, 31,6 proc. – vokiečių kalbą, 15,5 proc. – lenkų kalbą, 13,1 proc. – prancūzų kalbą.

80 proc. karjeros valstybės tarnautojų moka rusų kalbą, 56 proc. – anglų kalbą, 23,6 proc. – vokiečių kalbą, 11,5 proc. – lenkų kalbą, 8,7 proc. – prancūzų kalbą.

Yra valstybės tarnautojų, mokančių retesnes kalbas, pvz. ispanų kalbą moka 0,9 proc. visų valstybės tarnautojų, italų – 0,6 proc. visų valstybės tarnautojų, norvegų – 0,1 proc. visų valstybės tarnautojų.

7 pav. Valstybės tarnautojų pasiskirstymas pagal rusų, anglų ir vokiečių kalbų mokėjimą 2008-2010 m.

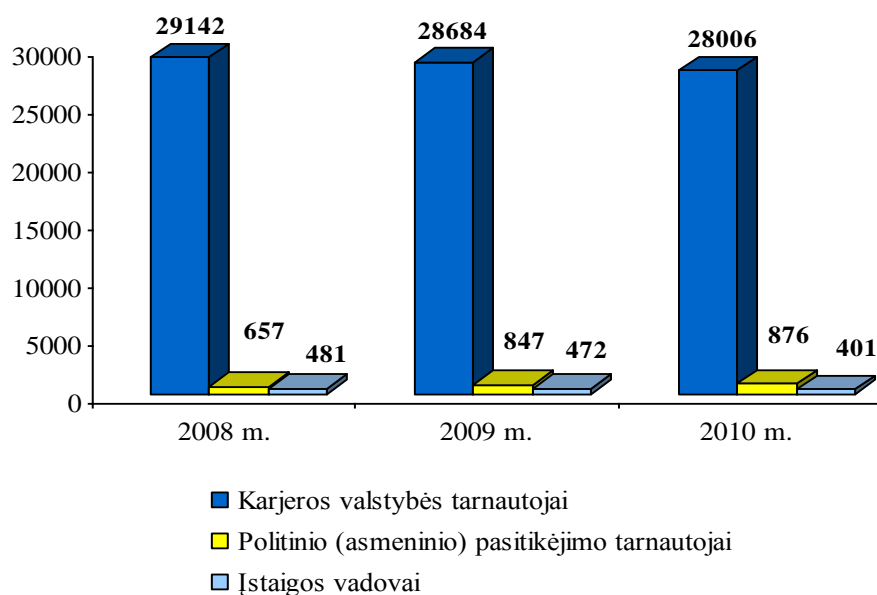
Valstybės tarnautojų skaičius pagal pareigybę (žr. Priedų lentelę Nr.1)

2010 m. buvo 28006 karjeros valstybės tarnautojai, kurie sudarė 95,6 proc. visų valstybės tarnautojų, 876 politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojai (3 proc. visų valstybės tarnautojų) ir 401 įstaigos vadovas (1,4 proc. visų valstybės tarnautojų).

2010 m., lyginant su 2009 m., atskirose valstybės tarnautojų pareigybių grupėse valstybės tarnautojų skaičius keitėsi skirtingai:

- 2,4 proc. (678 valstybės tarnautojais) sumažėjo karjeros valstybės tarnautojų skaičius;
- 15 proc. (71 valstybės tarnautoju) sumažėjo įstaigos vadovų skaičius;
- 3,4 proc. (29 valstybės tarnautojais) augo politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojų skaičius.

8 pav. Valstybės tarnautojų pasiskirstymas pagal pareigybes 2008-2010 m.

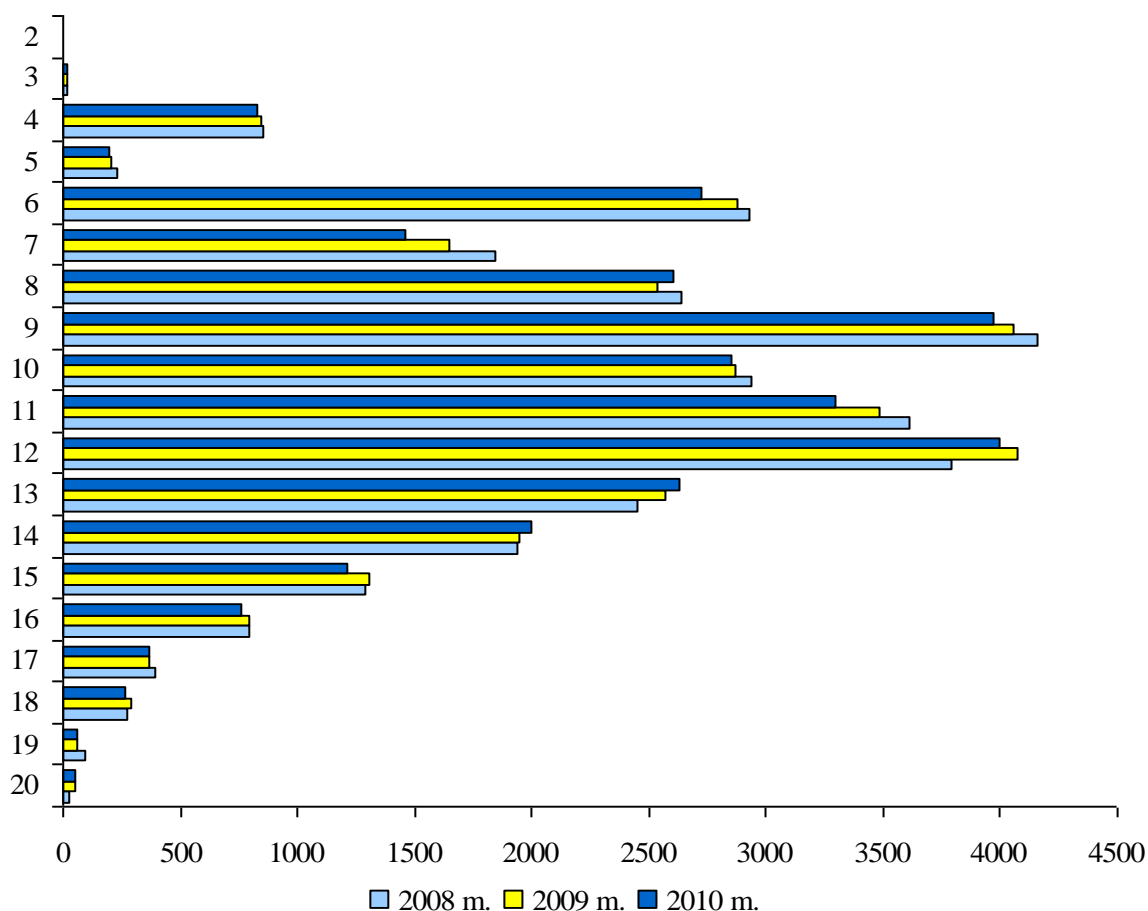

Valstybės tarnautojų skaičius pagal pareigybės kategoriją (žr. Priedų lentelę Nr.3)

Analizuojant valstybės tarnautojų pasiskirstymą pagal pareigybės kategorijas, pastebima, kad beveik visų kategorijų valstybės tarnautojų skaičius mažėjo. 65 valstybės tarnautojais išaugo 8 kategorijos pareigybes užimančių valstybės tarnautojų skaičius, 59 valstybės tarnautojais – 13 kategorijos pareigybes užimančių valstybės tarnautojų skaičius ir 49 valstybės tarnautojais – 14 kategorijos pareigybes užimančių valstybės tarnautojų skaičius.

Daugiausia valstybės tarnautojų užėmė 12 kategorijos pareigybes (13,6 proc. visų valstybės tarnautojų) ir 9 kategorijos pareigybes (13,5 proc. visų valstybės tarnautojų).

9 pav. Valstybės tarnautojų pasiskirstymas pagal pareigybių kategorijas 2008-2010 m.²

Valstybės tarnautojų skaičius pagal kvalifikacinę klasę (žr. Priedų lentelę Nr.8)

2010 m. lyginant su 2009 m., bendras valstybės tarnautojų, turinčių vieną iš trijų kvalifikacinių klasių, skaičius sumažėjo – kvalifikacinę klasę turėjo 17569 valstybės tarnautojai, kurie sudarė 61,9 proc. visų vertinamų valstybės tarnautojų, tuo tarpu 2009 m. kvalifikacinę klasę turėjo 18082 valstybės

² 2010 m. reikšmės pateikiamos Priedų lentelėje Nr. 3.

tarnautojai (62 proc. valstybės tarnautojų, kurių tarnybinė veikla vertinama). 2008 m. tokių valstybės tarnautojų buvo 17503 (59,2 proc. valstybės tarnautojų, kurių tarnybinė veikla vertinama).

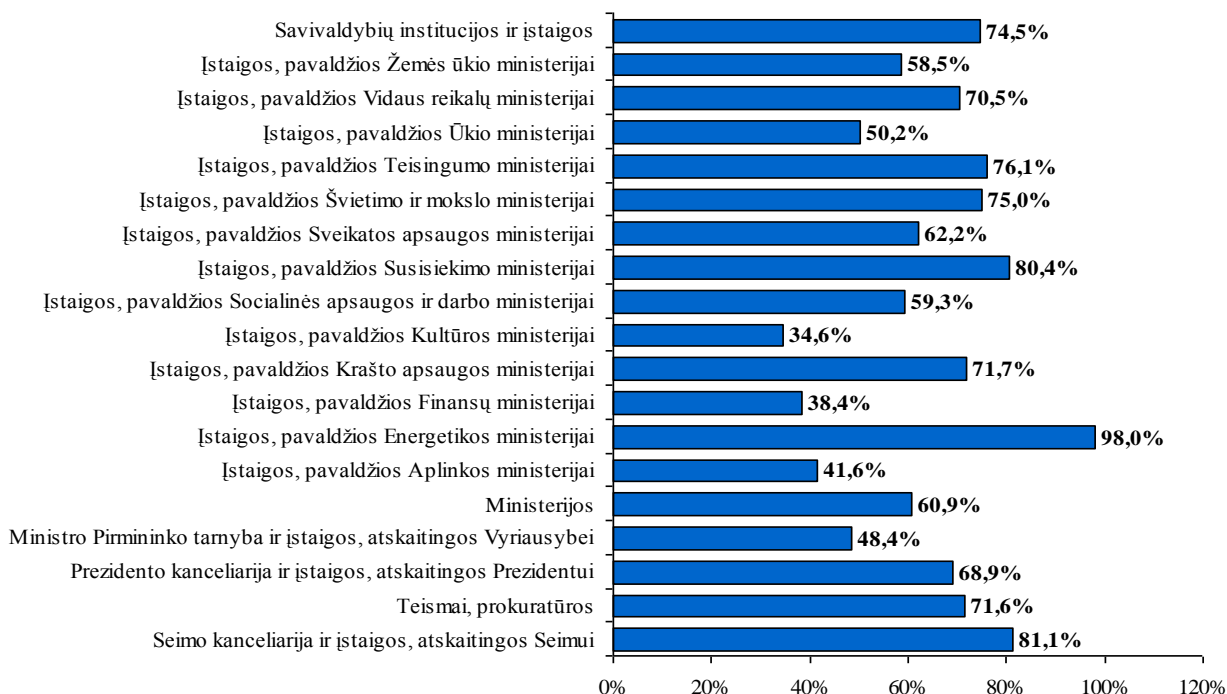
Analizuojant valstybės tarnautojų pasiskirstymą pagal kvalifikacines klases, pastebima, kad valstybės tarnautojų, turinčių vieną iš trijų kvalifikacinių klasių skaičiaus santykis su valstybės tarnautojų, kurių tarnybinė veikla vertinama, skaičiumi, kito nedaug.

2010 m. valstybės tarnautojų, turinčių III kvalifikacinę klasę, buvo 9558 (33,6 proc. valstybės tarnautojų, kurių tarnybinė veikla vertinama). 2009 m. III kvalifikacinę klasę turėjo 9774 valstybės tarnautojai (33,5 proc. valstybės tarnautojų, kurių tarnybinė veikla vertinama).

2010 m. 19,8 proc. visų valstybės tarnautojų, kurių tarnybinė veikla vertinama, turėjo II kvalifikacinę klasę (5635 valstybės tarnautojai), o 2009 m. II kvalifikacinę klasę turėjo 20,2 proc. valstybės tarnautojų, kurių tarnybinė veikla vertinama (5889 valstybės tarnautojai).

2010 m. 8,3 proc. visų valstybės tarnautojų, kurių tarnybinė veikla vertinama, turėjo I kvalifikacinę klasę (2376 valstybės tarnautojai). 2009 m. I kvalifikacinę klasę turėjo tiek pat – 8,3 proc. valstybės tarnautojų, kurių tarnybinė veikla vertinama (2419 valstybės tarnautojų).

10 pav. Valstybės tarnautojų, turinčių kvalifikacinę klasę, dalis tarp valstybės tarnautojų, kurių tarnybinė veikla vertinama, pagal įstaigų grupes (proc.)

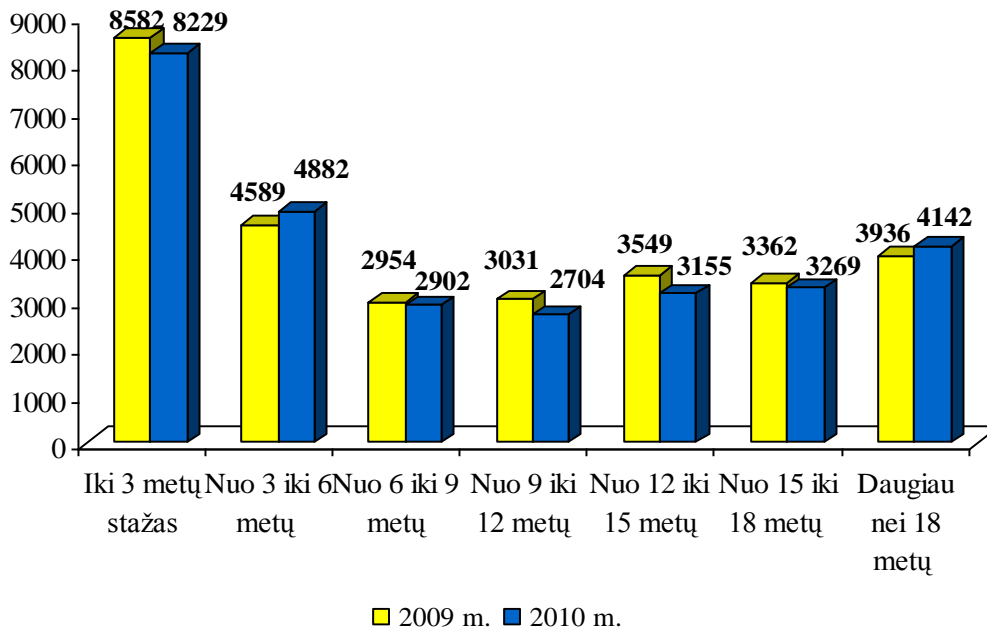

Valstybės tarnautojų skaičius pagal tarnybos stažą

Daugiausiai – 28,1 proc. valstybės tarnautojų tarnybos stažas buvo iki 3 metų.

Pažymėtina, kad 30,6 proc. įstaigų vadovų turi 18 metų ir ilgesnį tarnybos stažą.

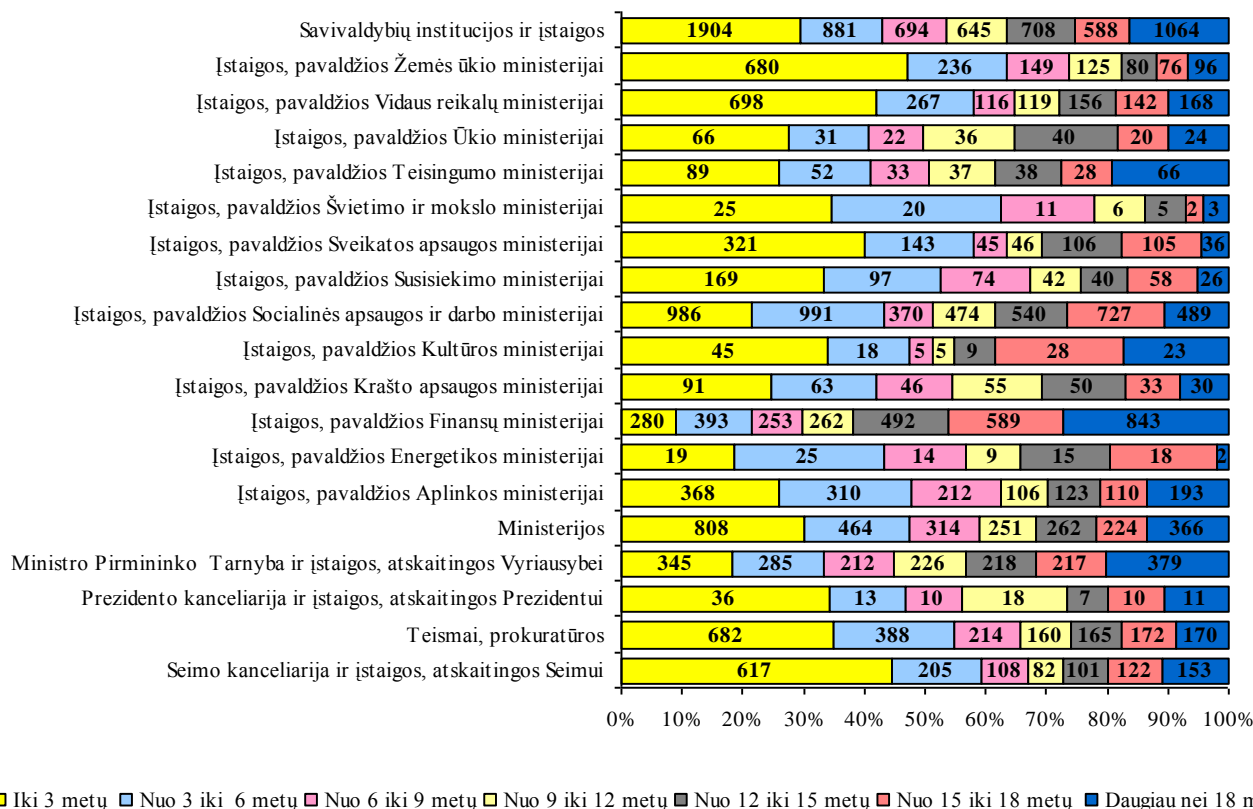
11 pav. Valstybės tarnautojų pasiskirstymas pagal tarnybos stažą 2009-2010 m.

Analizuojant Registro duomenis pagal įstaigų grupes, pastebima, kad valstybės tarnautojai, kurių stažas iki 3 metų, įstaigose pavaldžiose Žemės ūkio ministerijai sudarė 47,2 proc. visų šiose įstaigose einančių pareigas valstybės tarnautojų, Seimo kanceliarijoje ir įstaigose, atskaitingose Seimui – 44,5 proc. visų šiose įstaigose einančių pareigas valstybės tarnautojų, o įstaigose, pavaldžiose Vidaus reikalų ministerijai – 41,9 proc. visų šiose įstaigose einančių pareigas valstybės tarnautojų.

Daugiausia valstybės tarnautojų, turinčių didesnę nei 18 metų stažą ėjo pareigas įstaigose, pavaldžiose Finansų ministerijoje (jie sudarė 27,1 proc. visų tose įstaigose einančių pareigas valstybės tarnautojų). Ministro Pirmininko tarnyboje ir įstaigose atskaitingose Vyriausybei valstybės tarnautojai turintys didesnę nei 18 metų stažą sudarė 20,1 proc. visų šiose įstaigose einančių pareigas valstybės tarnautojų.

12 pav. Valstybės tarnautojų pasiskirstymas pagal tarnybos stažą pagal įstaigų grupes 2010 m.

Valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, didžiausias leistinas pareigybių skaičius

2011 m. sausio 1 d. visose įstaigose buvo patvirtintos 78476 pareigybės, iš kurių užimtos 73397 pareigybės. Nuo 2008 m. gruodžio 31 d. patvirtintų valstybės tarnautojų skaičius sumažėjo 7549 pareigybėmis, užimtų pareigybių skaičius sumažėjo 5722 pareigybe.

2011 m. sausio 1 d. įstaigose, kurioms didžiausią leistiną pareigybių skaičių nustato Vyriausybė, didžiausias leistinas pareigybių skaičius buvo 60615 pareigybių. 2008 m. gruodžio 31 d. įstaigose, kurioms didžiausią leistiną pareigybių skaičių nustato Vyriausybė, didžiausias leistinas pareigybių skaičius buvo 66810 pareigybių. t. y. per pastaruosius metus didžiausias leistinas pareigybių skaičius įstaigose, kurioms didžiausią leistiną pareigybių skaičių nustato Vyriausybė, sumažėjo 6195 pareigybėmis (9,3 proc.).

Įstaigose, kurioms didžiausią leistiną pareigybių skaičių nustato Vyriausybė, buvo patvirtintos 58919 pareigybės, iš kurių užimta 55102 pareigybių. Nuo 2008 m. gruodžio 31 d. šiose įstaigose patvirtintų pareigybių skaičius sumažėjo 6472 pareigybėmis, o užimtų pareigybių skaičius sumažėjo 5013 pareigybėmis.

Įstaigose, kurioms didžiausią leistiną pareigybių skaičių nustato kiti subjektai (Seimo valdyba, Respublikos Prezidentas, savivaldybių tarybos ir kt.), buvo patvirtintos 19558 pareigybės, iš kurių

užimtos 18296 pareigybes. Nuo 2008 m. gruodžio 31 d. šiose įstaigose patvirtintų pareigybių skaičius sumažėjo 1078 pareigybėmis, o užimtų pareigybių skaičius sumažėjo 709 pareigybėmis.

- 2010 m. įstaigose ėjo pareigas 29283 nestatutiniai valstybės tarnautojai, dirbo 22455 darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis.
- 2010 m., lyginant su 2009 m., bendras valstybės tarnautojų skaičius *sumažėjo* 2,4 proc. (720 valstybės tarnautojų).
- 2010 m. daugiausiai – 6484 valstybės tarnautojai (22,1 proc. visų valstybės tarnautojų) ėjo pareigas savivaldybės institucijose ir įstaigose.
- Daugiau kaip trečdalis valstybės tarnautojų (31,2 proc.) buvo 51-65 metų amžiaus.
- 2010 m. moterys sudarė 74,7 proc. visų valstybės tarnautojų, vyrai – 25,3 proc. visų valstybės tarnautojų.
- Daugiausia valstybės tarnautojų užėmė 12 kategorijos pareigybes (13,6 proc. visų valstybės tarnautojų) ir 9 kategorijos pareigybes (13,5 proc. visų valstybės tarnautojų).
- 2010 m. karjeros valstybės tarnautojai sudarė 95,6 proc. visų valstybės tarnautojų, politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojai sudarė 3 proc. visų valstybės tarnautojų, įstaigos vadovai – 1,4 proc. visų valstybės tarnautojų.

2. VALSTYBĖS TARNAUTOJŲ TEISĖS IR PAREIGOS

Teisė dirbti kitą darbą

Nuo 2010 m. rugsėjo 19 d. įsigaliojo Valstybės tarnautojų prašymų leisti dirbti kitą darbą nagrinėjimo ir sprendimų dėl leidimo valstybės tarnautojams dirbti kitą darbą priėmimo ir atšaukimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. liepos 24 d. nutarimu Nr. 741, pakeitimas (Žin., 2010, Nr.110-5641), kuris nustatė valstybės tarnautojui pareigą pateikti prašymą (dėl leidimo išdavimo) jį į pareigas priimančiam asmeniui arba kolegialiai valstybės ar savivaldybės institucijai, jei valstybės tarnautojas ketina tęsti darbo santykius, atsiradusius iki priėmimo į valstybės tarnybą. Taip pat nustatyta, kad kol bus priimtas sprendimas dėl minėto prašymo, būtų laikoma, jog valstybės tarnautojas turi leidimą dirbti kitą darbą. Iki tol galiojusios nuostatos nustatė tik valstybės tarnautojų, kurie ketina įsidarbinti įmonėje, įstaigoje ar organizacijoje, nesvarbu, kokia jos nuosavybės ir teisinė forma, rūšis ir veiklos pobūdis, prašymų dėl leidimo išdavimo dirbti kitą darbą bei šių leidimų pratęsimo tvarką, tačiau nenumatė tvarkos, pagal kurią į valstybės tarnautojo pareigas naujai priimti asmenys, iki priėmimo jau dirbantys kitą darbą ir pageidaujantys toliau šį darbą dirbti, kreiptusi dėl leidimo dirbti kitą darbą išdavimo.

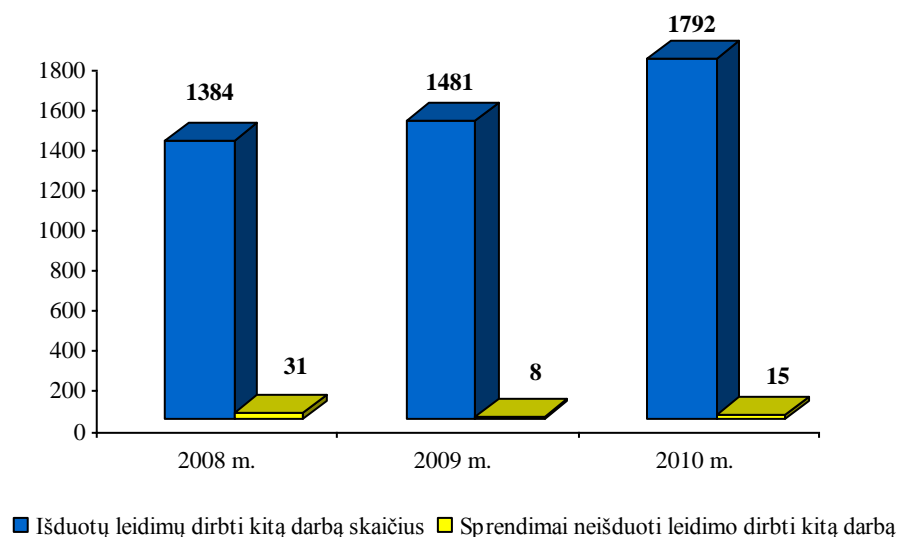
Taip pat minėtu pakeitimu buvo nustatytas ilgesnis supažindinimo su valstybės tarnautojų į pareigas priimančio asmens priimtu sprendimu dėl leidimo dirbti kitą darbą terminas.

Analizuojant Registro duomenis, pastebima valstybės tarnautojų, turinčių leidimą dirbti kitą darbą, skaičiaus augimo tendencija. Nuo 2006 m., kai ši teisė buvo įtvirtinta Valstybės tarnybos įstatyme, valstybės tarnautojams išduotų leidimų dirbti kitą darbą skaičius išaugo daugiau nei 4 kartus. 2010 m. buvo išduoti 1792 leidimai dirbti kitą darbą.

2010 m., lyginant su 2009 m., beveik 2 kartus išaugo sprendimų neišduoti leidimo dirbti kitą darbą – 2010 m. buvo priimta 15 sprendimų neišduoti leidimo dirbti kitą darbą, tai sudaro tik 1 proc. visų išduotų leidimų dirbti kitą darbą (2009 m. – 8 sprendimai neišduoti leidimo dirbti kitą darbą, tai sudarė tik 0,5 proc. visų tais metais išduotų leidimų dirbti kitą darbą) (žr. Priedų lentelę Nr.7).

Daugiausia sprendimų (7) neišduoti leidimų dirbti kitą darbą 2010 m. buvo priimta savivaldybių institucijose ir įstaigose. 3 sprendimai neišduoti leidimo dirbti kitą darbą buvo priimti ministerijose, 2 sprendimai neišduoti leidimo dirbti kitą darbą buvo priimti įstaigose, pavaldžiose Žemės ūkio ministerijai, po 1 sprendimą neišduoti leidimo dirbti kitą darbą buvo priimta teismuose, prokuratūroje, įstaigose, pavaldžiose Aplinkos bei Susisiekimo ministerijoms.

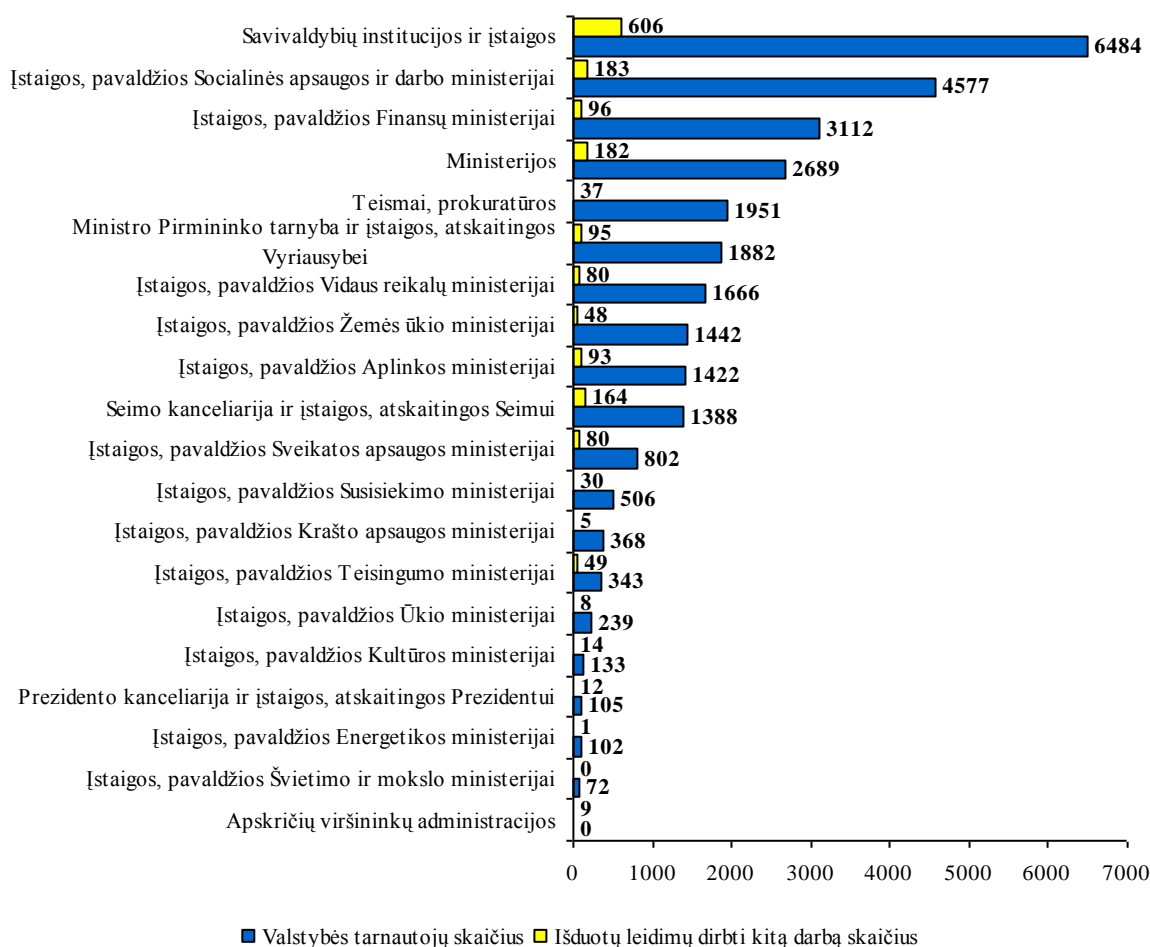
13 pav. Išduotų leidimų dirbti kitą darbą skaičius ir sprendimų neišduoti leidimo dirbti kitą darbą skaičius 2008-2010 m.

Daugiausia leidimų dirbti kitą darbą, kaip ir 2009 m., buvo išduota savivaldybių institucijose ir įstaigose – 606 (33,8 proc. visų išduotų leidimų dirbti kitą darbą). Šiose institucijose ir įstaigose pareigas eina 22,1 proc. visų valstybės tarnautojų. Įstaigose, pavaldžiose Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, buvo priimta 183 (10,2 proc. visų išduotų leidimų dirbti kitą darbą) sprendimai išduoti leidimą dirbti kitą darbą. Šiose įstaigose pareigas eina 15,6 proc. visų valstybės tarnautojų.

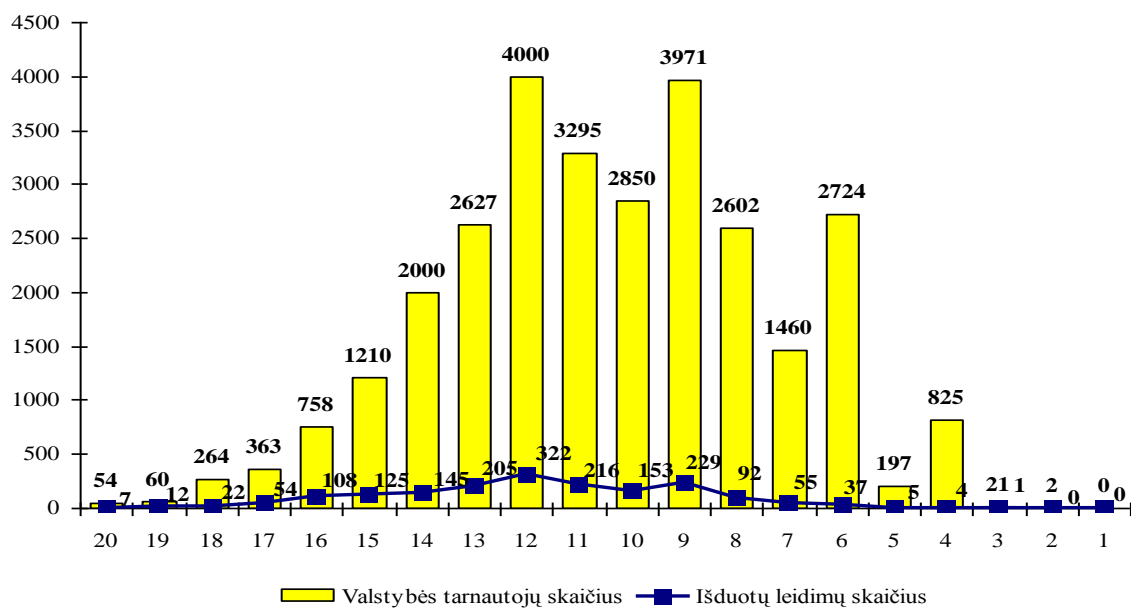
Ministerijose buvo priimti 182 (10,1 proc. visų išduotų leidimų dirbti kitą darbą) sprendimai išduoti leidimą dirbti kitą darbą. Šiose įstaigose pareigas eina 9,1 proc. visų valstybės tarnautojų. Seimo kanceliarijoje ir įstaigose, atskaitingose Seimui, kuriose pareigas eina 4,7 proc. visų valstybės tarnautojų, buvo priimti 164 (9,1 proc. visų išduotų leidimų dirbti kitą darbą) sprendimai išduoti leidimą dirbti kitą darbą.

14 pav. Valstybės tarnautojų skaičius ir išduotų leidimų dirbti kitą darbą skaičius pagal įstaigų grupes 2010 m.

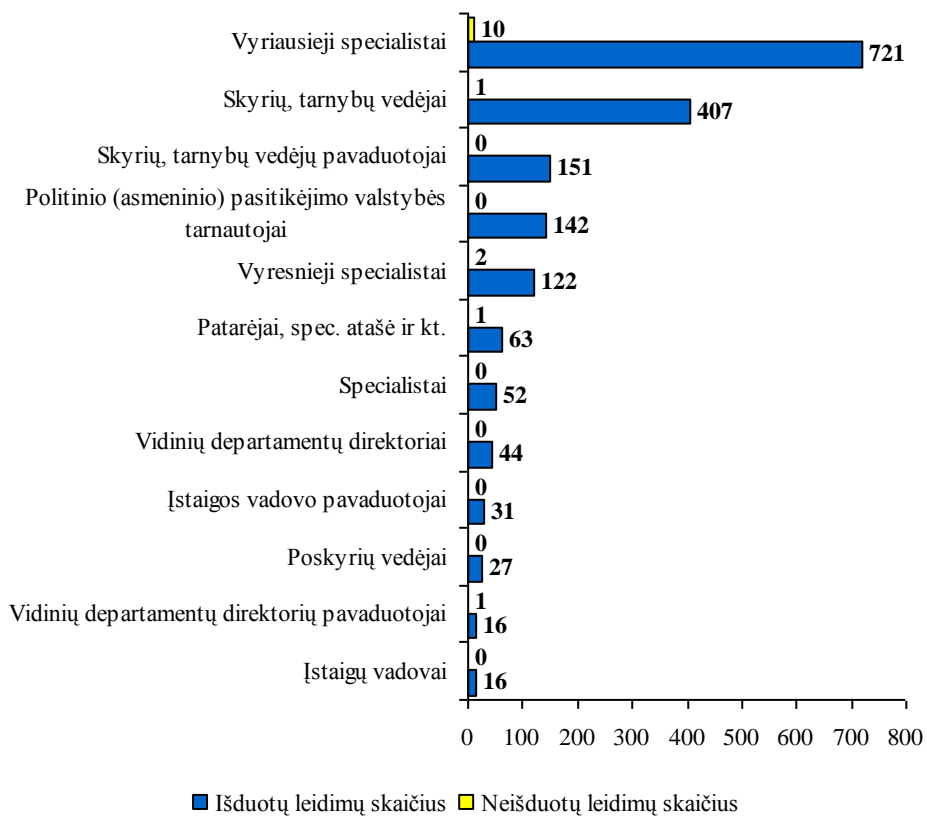

Analizuojant informaciją pagal valstybės tarnautojų kategorijas, daugiausia leidimų dirbti kitą darbą, kaip ir 2009 m., išduota 12 kategorijos valstybės tarnautojams – 322 leidimai dirbti kitą darbą (17,9 proc. visų leidimų dirbti kitą darbą) ir 9 kategorijos valstybės tarnautojams – 229 leidimai dirbti kitą darbą (12,7 proc. visų leidimų dirbti kitą darbą).

15 pav. Valstybės tarnautojams išduotų leidimų dirbti kitą darbą skaičius pagal kategorijas 2010 m.

16 pav. Išduotų ir neišduotų leidimų dirbti kitą darbą skaičius pagal valstybės tarnautojo pareigybę 2010 m.

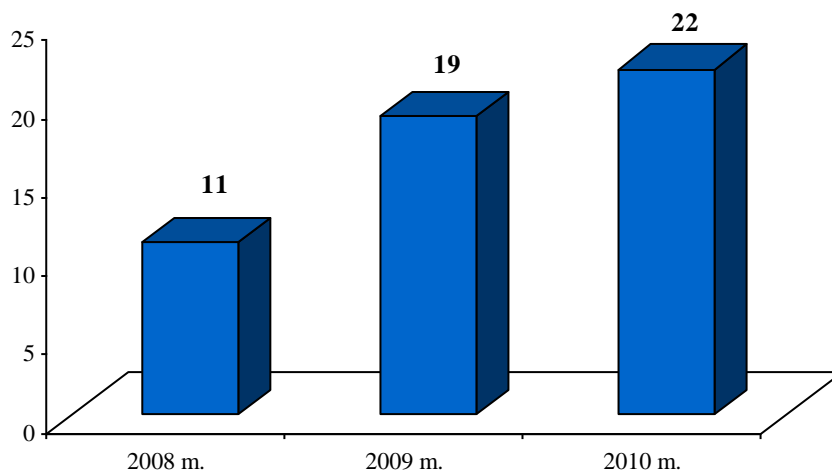

Teisė atkurti valstybės tarnautojo statusą

Viena iš specialių valstybės tarnautojų teisių yra teisė atkurti valstybės tarnautojo statusą, kuri taikoma karjeros valstybės tarnautojams ir įstaigos vadovams (išskyrus priimamus į pareigas politinio (asmeninio) pasitikėjimo pagrindu).

2010 m. iš asmenų, siekiančių atkurti valstybės tarnautojo statusą pagal Valstybės tarnybos įstatymo 16 str. 2 d., gauti 22 prašymai dėl valstybės tarnautojo statuso atkūrimo, t. y. 3 prašymais daugiau nei 2009 m. (19 prašymų atkurti valstybės tarnautojų statusą) bei 2 kartus daugiau negu 2008 m. (11 prašymų atkurti valstybės tarnautojų statusą).

17 pav. Gautų prašymų atkurti valstybės tarnautojo statusą skaičius 2008-2010 m.

2010 m. valstybės tarnautojo statusas buvo atkurtas 16 asmenų, t. y. 73 proc. visų asmenų, kurie kreipėsi į Valstybės tarnybos departamentą dėl valstybės tarnautojo statuso atkūrimo. 2009 m. valstybės tarnautojo statusas buvo atkurtas 14 asmenų.

Iš visų 16 valstybės tarnautojų, kuriems buvo atkurtas valstybės tarnautojo statusas:

- 7 asmenys statusą atkūrė ministerijose ir įstaigose prie ministerijų;
- 4 asmenys statusą atkūrė savivaldybės institucijose ir įstaigose;
- 3 asmenys statusą atkūrė įstaigose, atskaitingose Vyriausybei;
- 2 asmenys statusą atkūrė Seimo kanceliarijoje ir įstaigose, atskaitingose Seimui.

2010 m. valstybės tarnautojo statusas nebuvo atkurtas 6 asmenims, t. y. 27 proc. nuo visų asmenų, kurie kreipėsi į Valstybės tarnybos departamentą dėl valstybės tarnautojo statuso atkūrimo per 2010 m. 2009 m. – 5 asmenims (26,3 proc. nuo visų asmenų, kurie kreipėsi į Valstybės tarnybos departamentą dėl valstybės tarnautojo statuso atkūrimo per 2009 m.). 2008 m. – 4 asmenims (36,3 proc. nuo visų asmenų, kurie kreipėsi į Valstybės tarnybos departamentą dėl valstybės tarnautojo

statuso atkūrimo per 2008 m.). Statusas nebuvo atkurtas todėl, kad įstaigose nebuvo pareigų, į kurias buvęs valstybės tarnautojas galėtų atkurti valstybės tarnautojo statusą.

Pagal kategorijas 5 asmenys atkūrė valstybės tarnautojo statusą į 13 kategorijos, 3 asmenys – į 15 kategorijos, 3 asmenys – į 10 kategorijos, 3 asmenys – į 9 kategorijos, 1 asmuo – į 17 kategorijos ir 1 asmuo – į 4 kategorijos pareigybes.

- Nuo 2006 m. valstybės tarnautojams išduotų leidimų dirbti kitą darbą skaičius išaugo daugiau nei 4 kartus.
- 2010 m. lyginant su 2009 m. beveik 2 kartus išaugo sprendimų neišduoti leidimo dirbti kitą darbą, tačiau tokie sprendimai sudaro tik 1 proc. visų išduotų leidimų dirbti kitą darbą.
- 2010 m. iš asmenų, siekiančių atkurti valstybės tarnautojo statusą, gauta 3 prašymais arba 16 proc. daugiau nei 2009 m. bei 2 kartus daugiau negu 2008 m.

3. PRIĖMIMAS Į VALSTYBĖS TARNAUTOJŲ PAREIGAS

2010 m. liepos 23 d. įsigaliojo Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 24 d. nutarimo Nr. 966 „Dėl Konkursų į valstybės tarnautojų pareigas organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimas (Žin., 2010, Nr. 87-4589), pagal kurį pretendentai konkursus organizuojančioms įstaigoms turi pateikti valstybinės kalbos mokėjimo pažymėjimą, jei iš pretendentų pateiktų išsilavinimą patvirtinančių dokumentų negalima nustatyti jų valstybinės kalbos mokėjimo lygio pagal valstybinės kalbos mokėjimo kategorijas³.

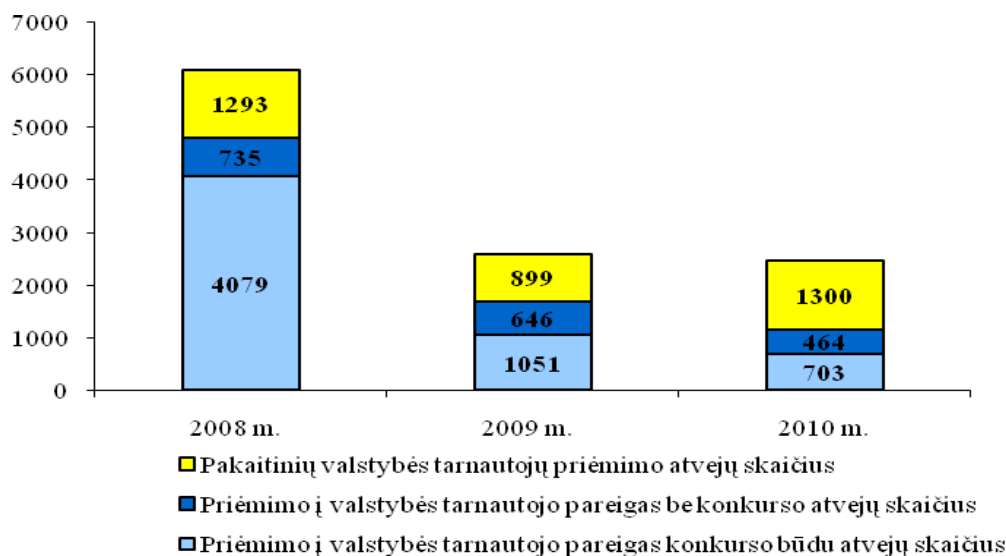
Valstybės tarnybos departamentas 2009 m. liepos mėn. pradėjo įgyvendinti projektą „Valstybės tarnautojų atrankos sistemos tobulinimas“, bendrai finansuojamą Europos socialinio fondo ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšomis, kurio tikslas – didinti valstybės tarnautojų atrankos sistemos efektyvumą. Įgyvendinus šį projektą, turėtų būti užtikrinta valstybės tarnautojų atrankos kokybė, naudojant vienodus atrankos standartus. 2010 m. liepos mėn. Valstybės tarnybos departamento specialistai šio projekto metu buvo apmokyti, kaip vykdyti vadovaujančio lygmens darbuotojų atrankas. 2010 m. spalio mėn. šio projekto metu atnaujinta testų, sudarytų iš įstatymų ir kitų teisės aktų, kurie pateikiami asmenims, pretenduojantiems į valstybės tarnautojo pareigas, duomenų bazė bei sukurta naujų testo klausimų. Taip pat parengtos [Rekomendacijos dėl testų rengimo konkursus į valstybės tarnautojo pareigas organizuojančioms įstaigoms](#). Rekomendacijų tikslas – suteikti metodines žinias konkursus į valstybės tarnautojo pareigas organizuojančioms įstaigoms, kurios pagal

³ Valstybinės kalbos mokėjimo kategorijos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. gruodžio 24 d. nutarimu Nr. 1688 (Žin., 2003, Nr. 123-5618; 2009, Nr. 42-1623).

Vyriausybės 2002 m. birželio 24 d. nutarimą Nr. 966 „Dėl Konkursų į valstybės tarnautojų pareigas organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr.65-2654; 2003, Nr. 112-5006; 2006, Nr. 73-2784) turi parengti nuo 30 iki 50 testo klausimų, sudaromų iš teisės aktų, susijusių su pareigybės, dėl kurios vyksta konkursas, funkcijomis.

2010 m. Registre buvo užregistruoti 2467 priėmimo į valstybės tarnautojo pareigas atvejai⁴, iš kurių 703 atvejais į pareigas priimta konkurso būdu ir 1746 atvejais – be konkurso. Palyginus su 2009 m., priėmimo į valstybės tarnautojo pareigas bendras atvejų skaičius sumažėjo šiek tiek, t. y. 5 proc.: 33,1 proc. sumažėjo priėmimo konkurso būdu atvejų, 28,2 proc. sumažėjo priėmimo be konkurso atvejų, tačiau 44,6 proc. išaugo pakaitinių valstybės tarnautojų priėmimo atvejų. 2010 m. palyginus su 2008 m., priėmimo į valstybės tarnautojo pareigas bendras atvejų skaičius sumažėjo daugiau nei 2 kartus: beveik 6 kartus sumažėjo priėmimo konkurso būdu atvejų, 36,9 proc. sumažėjo priėmimo be konkurso atvejų, o pakaitinių valstybės tarnautojų priėmimo atvejų skaičius beveik nekito (žr. Priedo lentelę Nr.6).

18 pav. Priėmimo į valstybės tarnautojo pareigas atvejų skaičius 2008-2010 m.

2010 m. iš 703 priėmimo į valstybės tarnautojo pareigas konkurso būdu atvejų, 30 atvejų buvo priimta į įstaigos vadovų ir jų pavaduotojų pareigas, o 673 atvejais – į karjeros valstybės tarnautojo pareigas (95,7 proc. visų priimtų konkurso būdu). Tuo tarpu 2009 m. iš 1051 priėmimo į valstybės tarnautojo pareigas konkurso būdu atvejo, 9 atvejais buvo priimta į įstaigos vadovo pareigas, o 1042 atvejais – į karjeros valstybės tarnautojo pareigas, 2008 m. iš 4079 priėmimo į valstybės tarnautojo

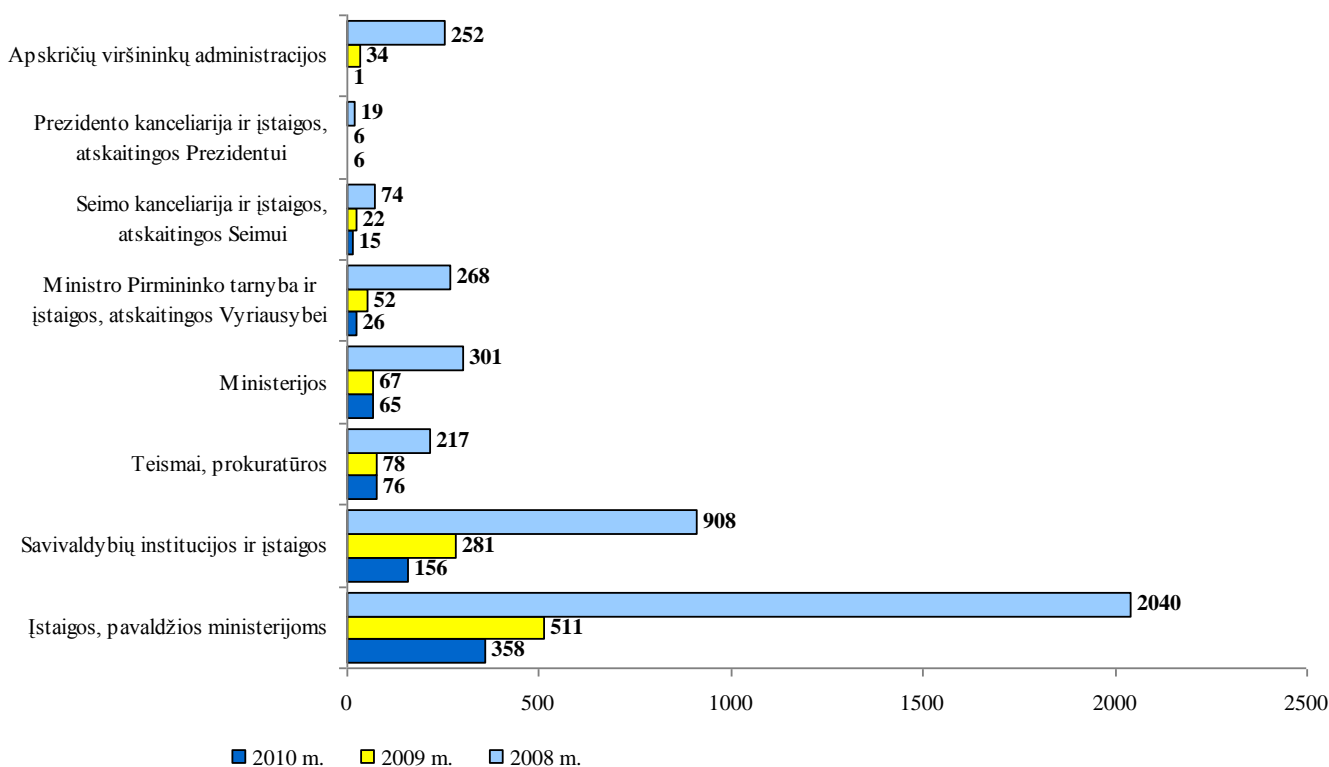
⁴ Valstybės tarnautojas galėjo būti priimtas į pareigas daugiau nei vieną kartą per metus, todėl analizuojami ne asmenų, o atvejų skaičiai.

pareigas konkurso būdu atvejų, 16 buvo priimta į įstaigos vadovo pareigas, 4063 – į karjeros valstybės tarnautojo pareigas.

2010 m. į valstybės tarnautojo pareigas *konkurso būdu pirmą kartą* buvo priimti 350 asmenų (49,8 proc. visų konkurso būdu priimtų valstybės tarnautojų). Lyginant su 2009 m., (2009 m. į valstybės tarnautojo pareigas konkurso būdu pirmą kartą buvo priimti 632 asmenys, t. y. 60,1 proc. visų konkurso būdu priimtų valstybės tarnautojų), konkurso būdu pirmą kartą priimtų valstybės tarnautojų sumažėjo.

2010 m. konkurso būdu priimtų valstybės tarnautojų skaičius visose įstaigų grupėse mažėjo. Lyginant su 2009 m., Ministro Pirmininko tarnyboje ir įstaigose, atskaitingose Vyriausybei, priimtų konkurso būdu skaičius sumažėjo 50 proc., savivaldybių institucijose ir įstaigose – 44,5 proc., įstaigose, pavaldžiose ministerijoms, – 29,9 proc. 2010 m. palyginus su 2008 m. konkurso būdu priimtų valstybės tarnautojų skaičius visose įstaigų grupėse labai sumažėjo: Ministro Pirmininko tarnyboje ir įstaigose, atskaitingose Vyriausybei, – apie 10 kartų, savivaldybių institucijose ir įstaigose bei įstaigose, pavaldžiose ministerijoms, – beveik 6 kartus.

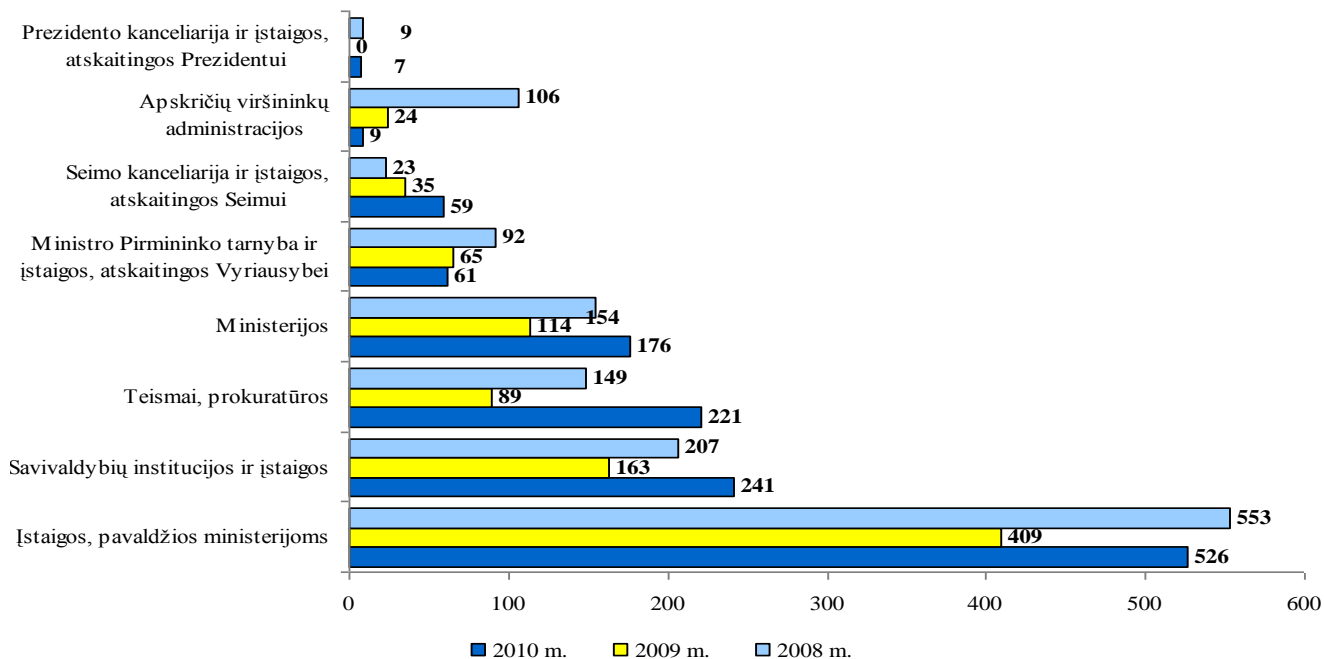
19 pav. Konkurso būdu priimtų valstybės tarnautojų skaičius pagal įstaigų grupes 2008-2010 m.

2010 m. pakaitinių valstybės tarnautojų priėmimų skaičius visose įstaigų grupėse išaugo 44,6 proc.: daugiau nei 2 kartus pakaitinių valstybės tarnautojų skaičius išaugo teismuose ir prokuratūrose lyginant su 2009 m., ministerijose – 54,4 proc., savivaldybių institucijose ir įstaigose – 47,9 proc. 2010 m. palyginus su 2008 m. pakaitinių valstybės tarnautojų priėmimų skaičius beveik

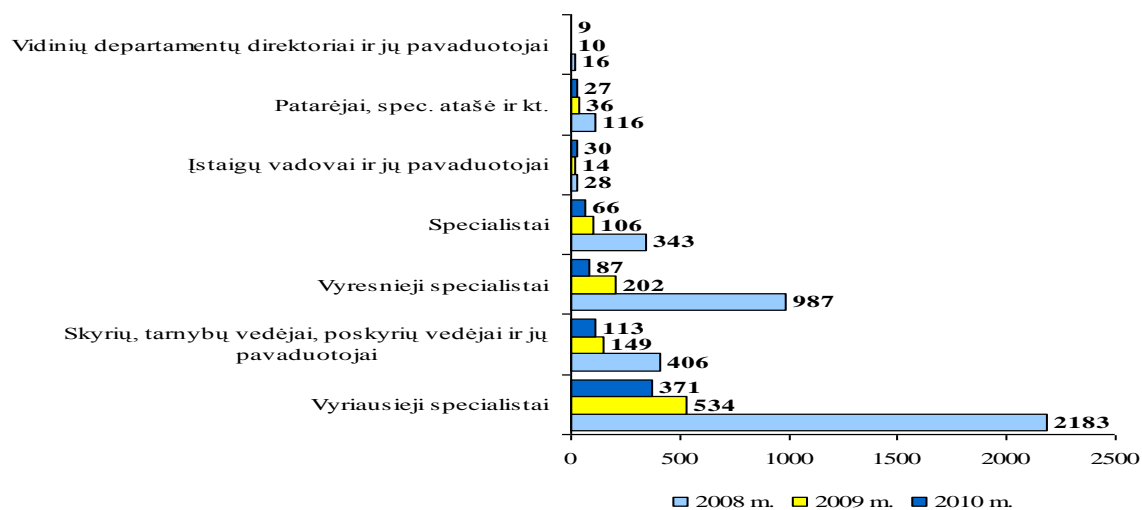
nekito, tačiau lyginant pagal įstaigų grupes, pastebima, kad daugiau nei 2 kartus išaugo priimtų pakaitinių valstybės tarnautojų skaičius Seimo kanceliarijoje ir įstaigose, atskaitingose Seimui, 48,3 proc. – teismuose ir prokuratūrose, o 33,7 proc. sumažėjo Ministro Pirmininko tarnyboje ir įstaigose, atskaitingose Vyriausybei.

20 pav. Priimtų pakaitinių valstybės tarnautojų skaičius pagal įstaigų grupes 2008-2010 m.

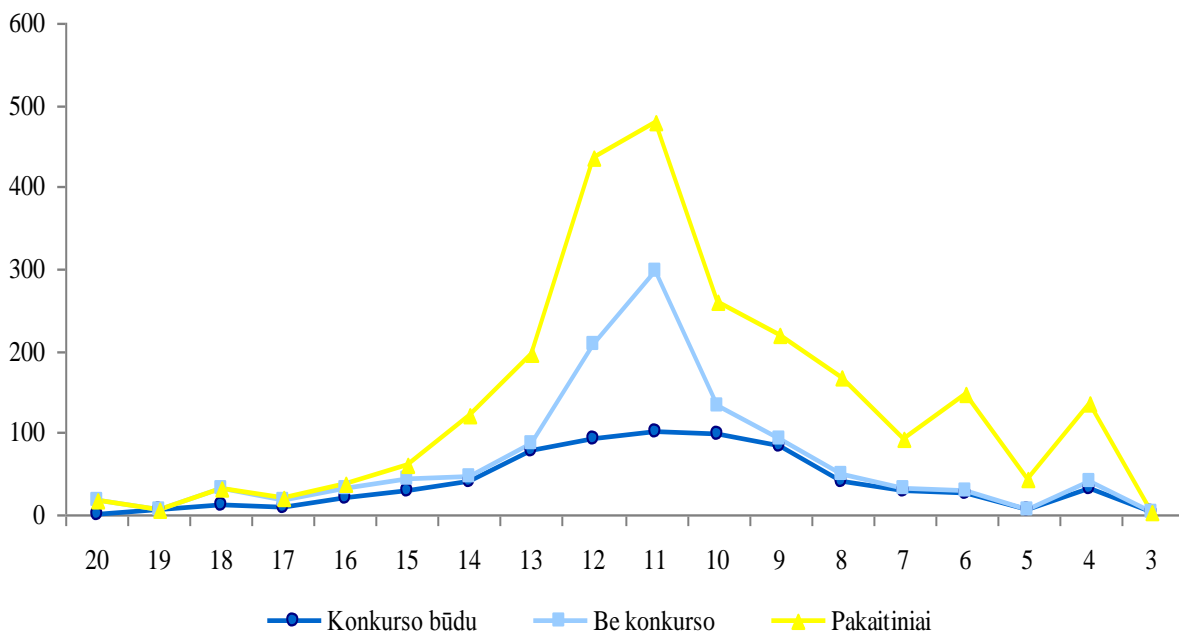
2010 m. daugiau nei dvigubai sumažėjo konkurso būdu priimtų įstaigų vadovų ir jų pavaduotojų lyginant su 2009 m., vyresniųjų specialistų – 56,9 proc., specialistų – 37,7 proc. 2010 m. palyginus su 2008 m. 11 kartų sumažėjo konkurso būdu priimtų vyresniųjų specialistų, beveik 6 kartus – vyriausiųjų specialistų, o konkurso būdu priimtų įstaigų vadovų ir jų pavaduotojų skaičius išaugo 7,1 proc.

21 pav. Konkurso būdu priimtų valstybės tarnautojų skaičius pagal pareigas 2008-2010 m.

Lyginant 2010 m. priimtų valstybės tarnautojų skaičių pagal pareigybės kategoriją pastebima, kad daugiausia valstybės tarnautojų priimta 9-12 kategorijos – 53,2 proc. visų konkurso būdu priimtų, 76,7 proc. visų priimtų valstybės tarnautojų be konkurso ir 50,8 proc. visų priimtų pakaitinių valstybės tarnautojų.

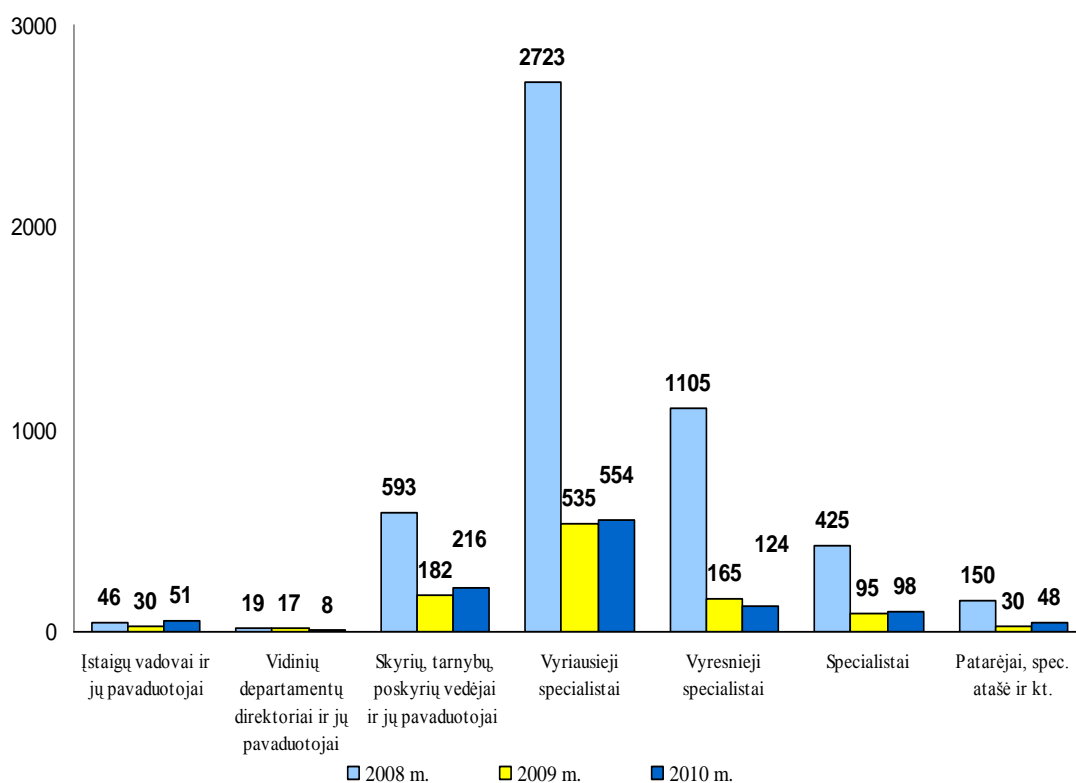
22 pav. Konkurso būdu, be konkurso ir priimtų pakaitinių valstybės tarnautojų skaičius pagal pareigybės kategoriją 2010 m.

2010 m. Valstybės tarnybos departamento paskelbtų konkursų skaičius šiek tiek išaugo, t.y. 2010 m. paskelbti 1099 konkursai į valstybės tarnautojo pareigas (žr. Priedų lentelę Nr.5), 2009 m. – 1054 konkursai, tačiau 2010 m. lyginant su 2008 m. Valstybės tarnybos departamento paskelbtų konkursų skaičius sumažėjo daugiau nei keturis kartus.

Analizuojant paskelbtų konkursų pagal pareigų grupes duomenis, pastebima, jog 2010 m. lyginant su 2009 m. 52,9 proc. sumažėjo konkursų, skelbtų į vidinių departamentų direktorių ir jų pavaduotojų bei 24,8 proc. – į vyresniųjų specialistų pareigas, į kitas pareigas konkursų skaičius didėjo, t. y. paskelbtų konkursų skaičius į įstaigų vadovų ir jų pavaduotojų išaugo 70 proc., į patarėjų ir spec. atašė pareigas – 60 proc., į skyrių, tarnybų, poskyrių vedėjų ir jų pavaduotojų pareigas, – 18,7 proc.

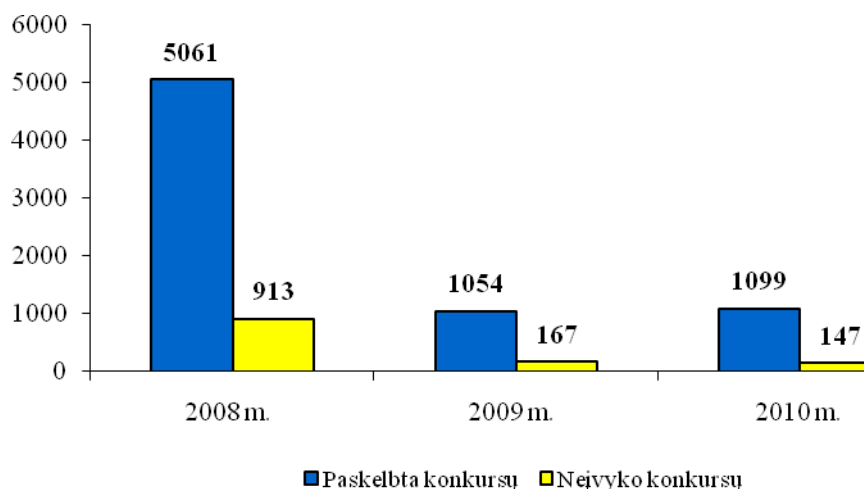
23 pav. Valstybės tarnybos departamento paskelbtų konkursų skaičius pagal pareigybių grupes 2008-2010 m.

Daugiausia konkursų į valstybės tarnautojo pareigas 2010 m. buvo paskelbta įstaigose, pavaldžiose Žemės ūkio ministerijai – 255 (23,2 proc. visų paskelbtų konkursų) ir savivaldybių institucijose ir įstaigose – 220 (20 proc. visų paskelbtų konkursų). Tai sudaro beveik pusę visų paskelbtų konkursų. Lyginant su 2009 m. konkursų skaičius labai išaugo įstaigose, pavaldžiose Žemės ūkio ministerijai, t. y. 2010 m. – 255 konkursai, 2009 m. – 28. Tai sietina su apskričių naikinimu ir funkcijų perdavimu Nacionalinei žemės tarnybai prie Žemės ūkio ministerijos.

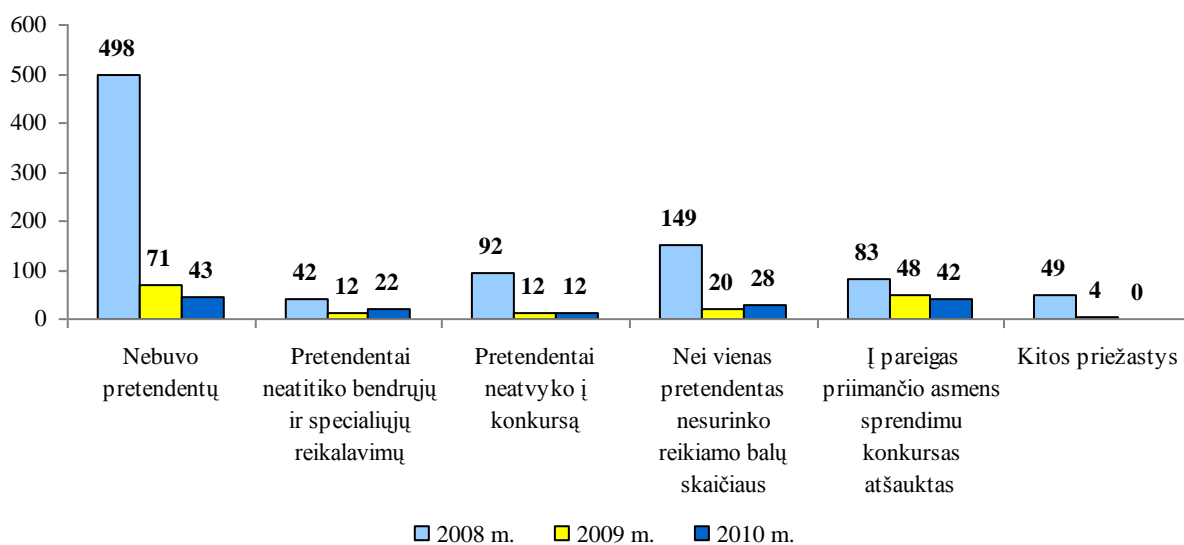
2010 m. į valstybės tarnautojo pareigas paskelbti 1099 konkursai, 703 asmenys priimti *konkurso būdu*, 147 konkursai neįvyko. Atsižvelgiant į tai, jog 2010 m. gruodžio mėn. buvo paskelbti 175 konkursai ir dalis jų valstybės tarnautojo priėmimu baigėsi 2011 m. sausio mėn., paskelbtų konkursų į valstybės tarnautojo pareigas skaičius 2010 m. viršija priėmimo atvejų skaičių per tą patį laikotarpį.

24 pav. Paskelbtų konkursų į valstybės tarnautojo pareigas ir neįvykusių konkursų santykis 2008-2010 m.

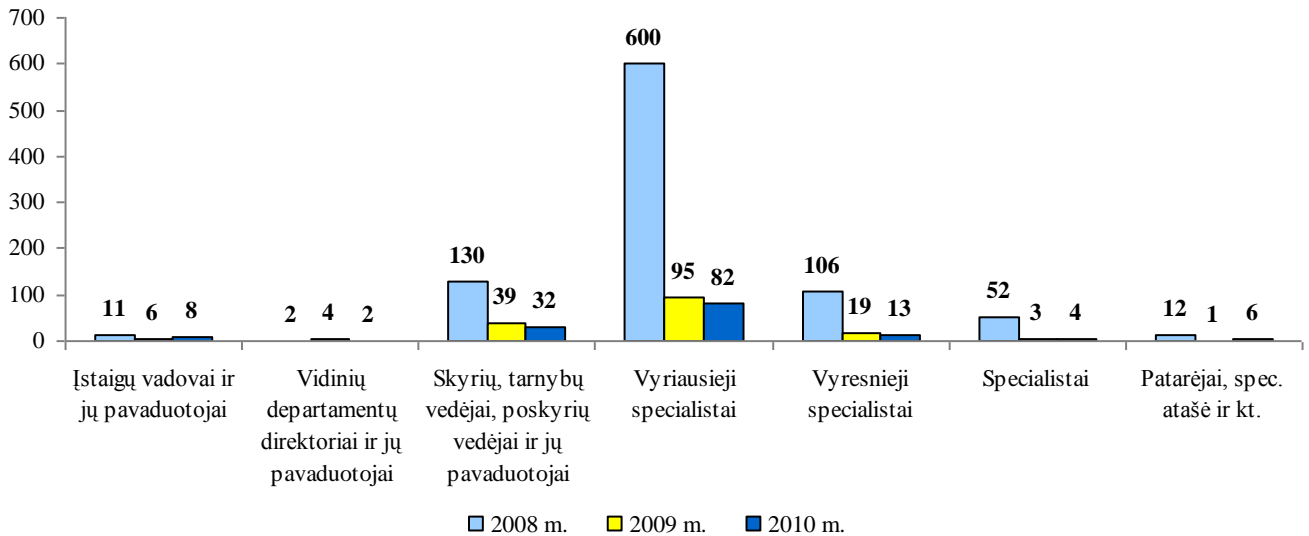
Neįvykę konkursai 2010 m. sudaro 13,4 proc. visų paskelbtų konkursų į valstybės tarnautojo pareigas (2009 m. – 15,8 proc. paskelbtų konkursų, 2008 m. – 18 proc. paskelbtų konkursų). Dažniausia nurodoma konkurso neįvykimo priežastis kaip ir 2009 m., ir 2008 m. – nebuvo pretendentų (2010 m. – 3,9 proc. paskelbtų konkursų, 2009 m. – 6,7 proc. paskelbtų konkursų, 2008 m. – 9,8 proc. paskelbtų konkursų) bei tai, jog į pareigas priimančio asmens sprendimu konkursas buvo atšauktas (2010 m. – 3,8 proc. paskelbtų konkursų, 2009 m. – 4,6 proc. paskelbtų konkursų, 2008 m. – 1,6 proc. paskelbtų konkursų).

25 pav. Neįvykusių konkursų skaičius pagal neįvykimo priežastis 2008-2010 m.

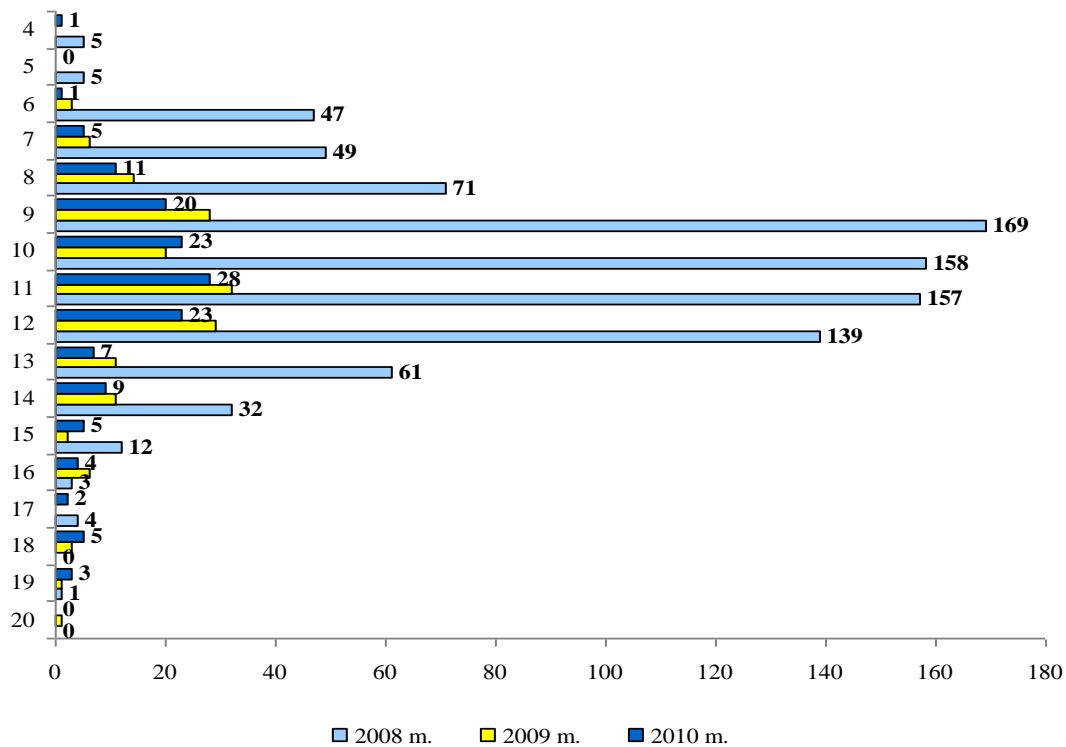
Analizuojant neįvykusių konkursų skaičių pagal pareigas, pastebima, kad daugiausia konkursų neįvyko į vyriausiojo specialisto pareigas, t.y. 2010 m. – 7,5 proc. visų paskelbtų konkursų, 2009 m. – 9 proc. paskelbtų konkursų, 2008 m. – 11,9 proc. paskelbtų konkursų.

26 pav. Neįvykusių konkursų skaičius pagal pareigas 2008-2010 m.

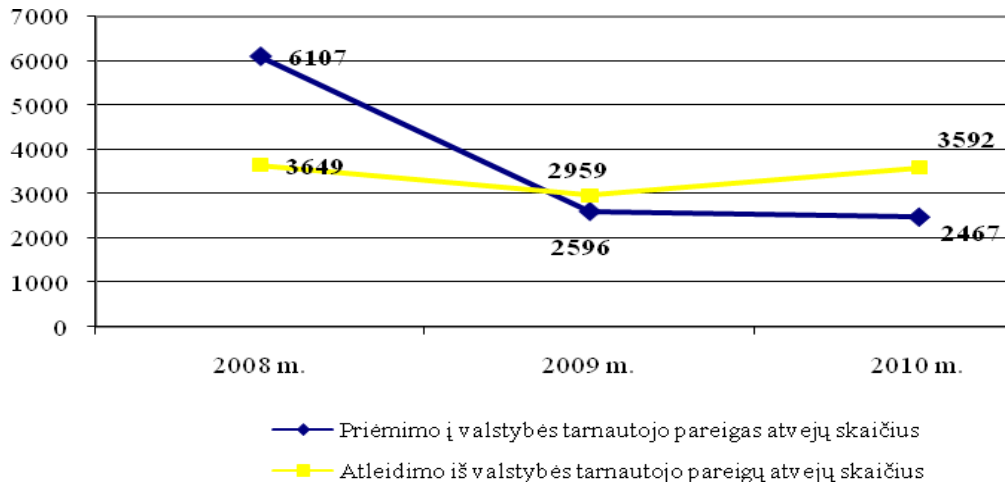
Analizuojant neįvykusių konkursų skaičių pagal pareigybės kategoriją, pastebima, kad daugiausia konkursų neįvyko į 9-12 kategorijos pareigas, t. y. 2010 m. – 8,6 visų paskelbtų konkursų, 2009 m. – 10,3 proc. visų paskelbtų konkursų, 2008 m. – 12,3 proc. paskelbtų konkursų.

27 pav. Neįvykusių konkursų skaičius pagal pareigybės kategoriją 2008-2010 m. (pateikiamos 2008 m. ir 2010 m. reikšmės)

Analizuojant priėmimo į valstybės tarnautojų pareigas atvejų ir atleidimo iš valstybės tarnautojų pareigų atvejų skaičius, pastebima, jog atleidimo atvejų skaičius 2010 m. ir 2009 m. viršijo priėmimo į valstybės tarnautojų pareigas atvejų skaičių.

28 pav. Žmogiškųjų išteklių kaita valstybės tarnyboje 2008-2010 m.

2010 m. Valstybės tarnybos departamento atliktų planinių ir neplaninių patikrinimų metu nustatyti šie pagrindiniai Valstybės tarnybos įstatymo (Žin., 1999, Nr. 66-2130, 2002, Nr. 45-1708) ir Vyriausybės 2002 m. birželio 24 d. nutarimo Nr. 966 „Dėl Konkursų į valstybės tarnautojų pareigas organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr.65-2654) pažeidimai: konkurse pokalbio metu netikrintas pretendentų užsienio kalbos mokėjimas (8 pažeidimai); į valstybės tarnautojo pareigas priimami asmenys neatitiko specialių reikalavimų, numatytų pareigybės aprašyme (5 pažeidimai); asmuo neturėjo atitinkamo lygio valstybės tarnautojo pareigoms eiti būtino išsilavinimo (1 pažeidimas); pretendantai ne kiekvieno testo lapo viršutiniame dešiniajame kampe įrašė suteiktą šifrą (4 pažeidimai); į konkursų komisijos narių sąrašą neįtrauktas įstaigos personalo administravimo tarnybos vadovas arba valstybės tarnautojas, atliekantis personalo administravimo funkcijas (3 pažeidimai).

- 2010 m. Registre buvo užregistruoti 2467 priėmimo į valstybės tarnautojo pareigas atvejai, iš kurių 703 atvejais į pareigas priimta konkurso būdu ir 1746 atvejais – be konkurso. Palyginus su 2009 m., priėmimo į valstybės tarnautojo pareigas bendras atvejų skaičius sumažėjo 5 proc.: 33,1 proc. sumažėjo priėmimo konkurso būdu atvejų, 28,2 proc. sumažėjo priėmimo be konkurso atvejų, tačiau 44,6 proc. išaugo pakaitinių valstybės tarnautojų priėmimo atvejų.
- 2010 m. Valstybės tarnybos departamento paskelbtų konkursų skaičius šiek tiek išaugo: 2010 m. paskelbti 1099 konkursai į valstybės tarnautojo pareigas, 2009 m. – 1054 konkursai. 2010 m. lyginant su 2008 m. Valstybės tarnybos departamento paskelbtų konkursų skaičius sumažėjo daugiau nei 4 kartus.

- 2010 m. neįvyko 147 konkursai į valstybės tarnautojo pareigas (13,4 proc. visų paskelbtų konkursų į valstybės tarnautojo pareigas). 2009 m. neįvykę konkursai sudarė 15,8 proc. paskelbtų konkursų. Dažniausia nurodoma konkurso neįvykimo priežastis – nebuvo pretendentų (3,9 proc. paskelbtų konkursų) bei tai, jog į pareigas priimančio asmens sprendimu konkursas buvo atšauktas (3,8 proc. paskelbtų konkursų).

4. VALSTYBĖS TARNAUTOJŲ DARBO UŽMOKESTIS

Valstybės tarnybos įstatyme įtvirtinta viena svarbiausių valstybės tarnautojų garantijų ir teisių – teisė į darbo užmokestį. Nors ir mažinamas, darbo užmokestis valstybės tarnyboje pastaraisiais metais išlieka stabilesnis nei privačiame sektoriuje. Valstybėje vykstančių permainų laikotarpiu ši motyvuojanti aplinkybė įgauna didelę reikšmę.

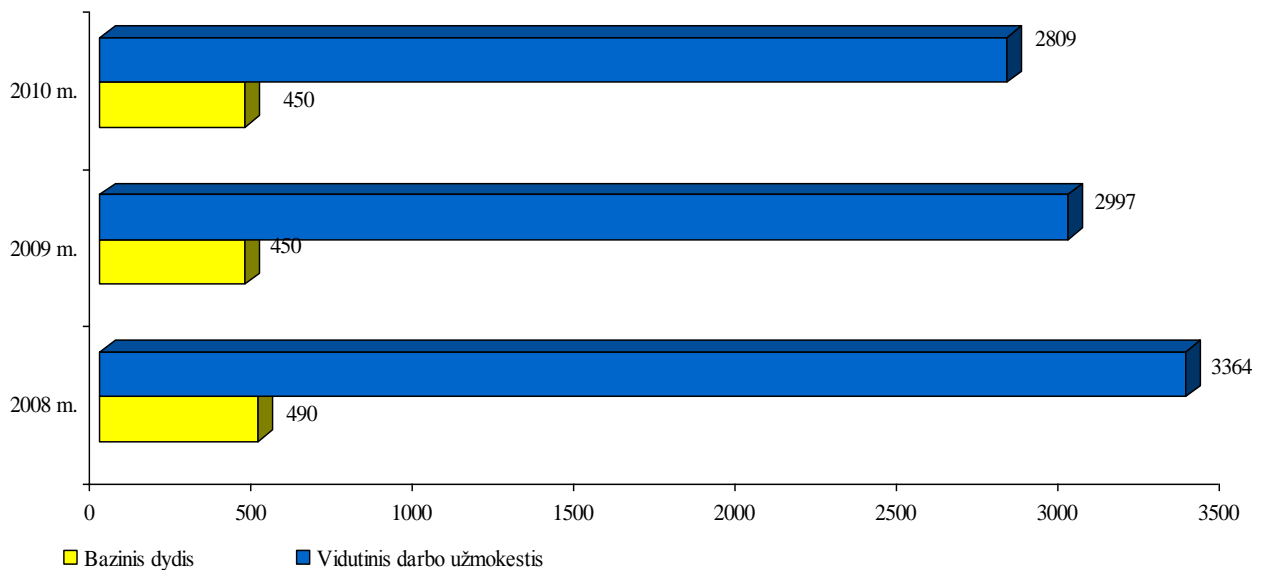
2009 m. sumažintas darbo užmokestis 2010 m. išliko stabilus. 2009 m. balandžio 23 d. Valstybės tarnybos įstatymo 1 priedo pakeitimo įstatymu (Žin., 2009, Nr. 49-1937) laikinai (iki 2011 m. sausio 1 d.) buvo sumažinti aukščiausių, t.y. 15-20 valstybės tarnautojų kategorijų pareiginių algų koeficientai, sudarant galimybę sumažinti valstybės biudžeto asignavimus darbo užmokesčiui. Siekiant nedidinti valstybės biudžeto asignavimų darbo užmokesčiui įgyvendinant keičiamus įstatymus, ir, atsižvelgiant į Finansų ministerijos išvadas, kad 2011 m. didinti esamą valstybės tarnautojų darbo užmokestį nėra galimybių, 2010 m. birželio 30 d. priimtas Valstybės tarnybos įstatymo 1 priedo pakeitimo įstatymo 3 straipsnio pakeitimo įstatymas (Žin., 2010, Nr. 82-4297), kuriuo darbo užmokesčio sumažinimas pratęstas dar metams, t.y. iki 2012 m. sausio 1 d.

2009 m. liepos 17 d. Valstybės tarnybos įstatymo 25 straipsnio ir 1 priedo pakeitimo įstatymu (Žin., 2009, Nr. 91-3918), atsižvelgiant į valstybės biudžeto finansines galimybes, laikinai (iki 2010 m. gruodžio 31 d.) buvo sumažinti 11-20 valstybės tarnautojų kategorijų pareiginių algų koeficientai bei priedų už kvalifikacines klases dydžiai. 2010 m. birželio 30 d. Valstybės tarnybos įstatymo 25 straipsnio ir 1 priedo pakeitimo įstatymo 4 straipsnio pakeitimo įstatymu (Žin., 2010, Nr. 82-4298) šio darbo užmokesčio sumažinimo galiojimas pratęstas dar metams.

Statistikos departamento duomenimis, trečiąjį 2010 m. ketvirtį vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis valstybės sektoriuje sudarė 2177,6 Lt, privačiajame sektoriuje sudarė 2016,7 Lt. Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis per metus (trečiąjį 2010 m. ketvirtį, palyginti su trečiuoju 2009 m. ketvirčiu) sumažėjo: šalies ūkyje – 2,8 proc., valstybės sektoriuje – 4,2 proc., privačiajame sektoriuje – 1,7 proc. Žinoma, statistiniai duomenys neparodo realaus darbo užmokesčio dydžio privačiame sektoriuje – „atlyginimai vokeliuose“ ir pan. Todėl negalima užtikrintai teigti, kad vidutinis darbo užmokestis valstybiniam sektoriuje yra didesnis nei privačiame. Registro duomenimis, vidutinis

valstybės tarnautojų (ne statutinių) mėnesinis bruto darbo užmokestis 2010 m. siekė 2809 Lt (žr. Priedų lentelę Nr.9) ir, lyginant su 2008 m., sumažėjo apie 16 proc., o lyginant su 2009 m., – sumažėjo apie 6 proc. Tokių pokyčių lėmė minėti Valstybės tarnybos įstatymo pakeitimai bei sumažintas bazinis dydis, nuo kurio skaičiuojama pareiginė alga.

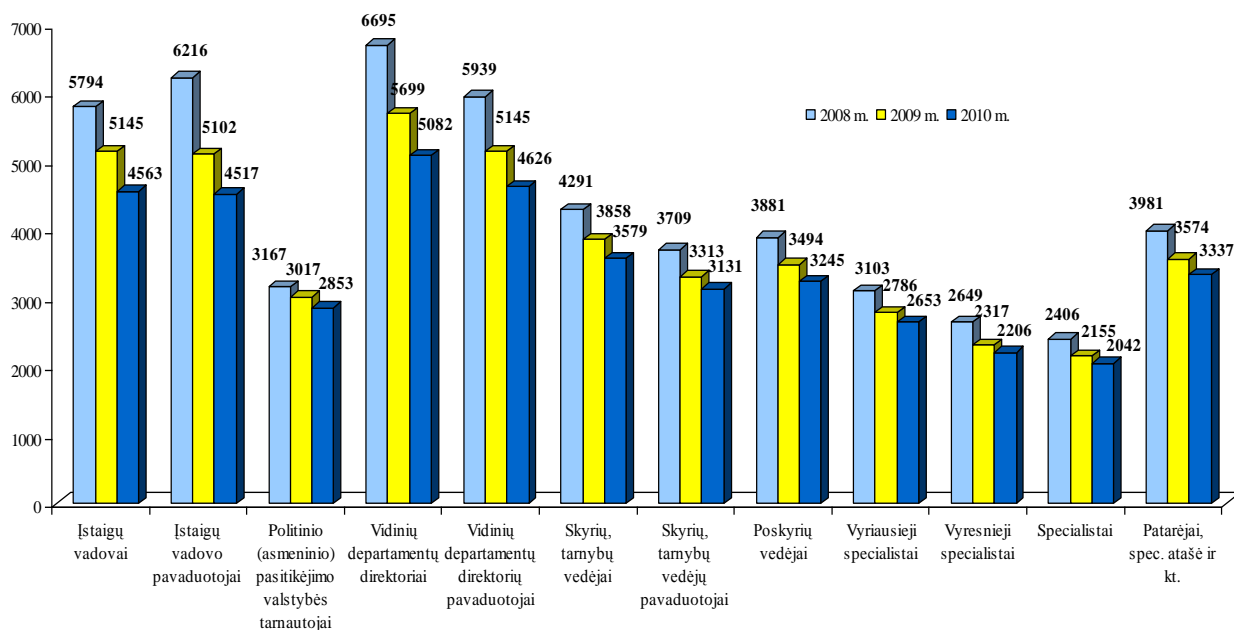
29 pav. Bazinio dydžio ir valstybės tarnautojų vidutinio darbo užmokesčio kaita 2008-2010 m.

2010 m. valstybės tarnautojų vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis siekė: specialistų nuo 2042 iki 2653 Lt, vidinių departamentų direktorių ir jų pavaduotojų – atitinkamai 5082 Lt ir 4626 Lt, įstaigų vadovų ir jų pavaduotojų – 4563 Lt ir 4517 Lt. Didžiausias vidutinis darbo užmokestis 2010 m. buvo mokamas Seimo kanceliarijoje ir įstaigose, atskaitingose Seimui, Prezidento kanceliarijoje ir įstaigose, atskaitingose Prezidentui, taip pat įstaigose, pavaldžiose Susisiekimo bei Teisingumo ministerijoms. Lyginant su 2009 m. vidutinis darbo užmokestis 2010 m. sumažėjo 6 proc., kai tuo tarpu palyginus su 2008 m. vidutiniu darbo užmokesčiu, sumažėjimas siekia 16 proc.

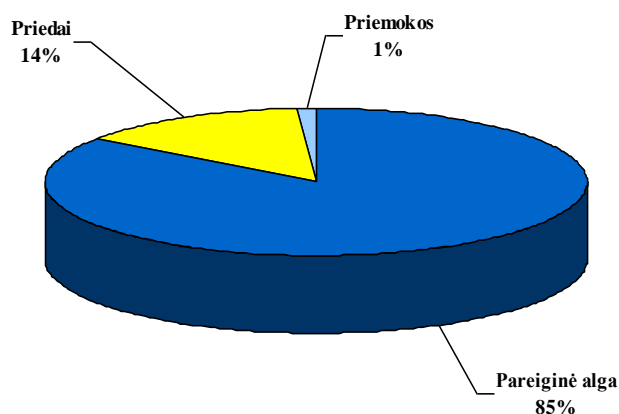
Priklausomai nuo pareigybės, valstybės tarnautojų vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis sumažėjo nuo 4,8 proc. iki 11,5 proc.: įstaigų vadovų pavaduotojų – 11,5 proc., vidinių departamentų direktorių – 10,8 proc., skyrių, tarnybų vedėjų – 7,2 proc., poskyrių vedėjų - 7,1 proc., vyresniųjų ir vyriausiųjų specialistų – 4,8 proc.

30 pav. Vidutinio darbo užmokesčio kaita 2008-2010 m. pagal valstybės tarnautojų pareigybes

2010 m. vidutiniškai 85 proc. valstybės tarnautojo darbo užmokesčio sudarė pareiginė alga, 14 proc. – priedai ir 1 proc. – priemokos. Panašus darbo užmokesčio sudedamųjų dalių santykis buvo 2009 m. – pareiginė alga sudarė 83 proc. vidutinio darbo užmokesčio. 2008 m. pareiginė alga sudarė 77 proc. vidutinio darbo užmokesčio. Tai rodo, kad esant geresnėms įstaigų finansinėms galimybėms, valstybės tarnautojų darbo užmokestis didėjo iš esmės dėl priedų ir priemokų.

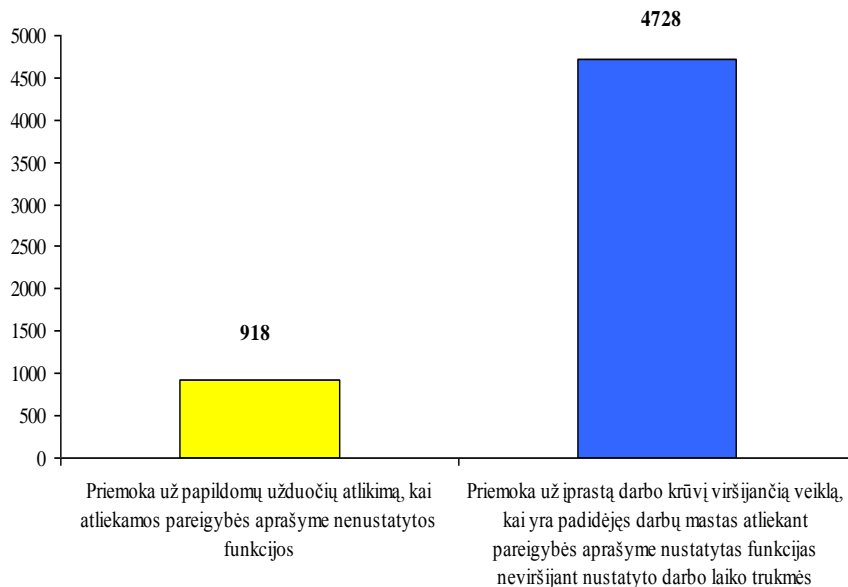
31 pav. Valstybės tarnautojų darbo užmokestis 2010 m.

Registro duomenimis, 2010 m. daugiausia priedų už tarnybos stažą buvo išmokėta savivaldybių institucijų ir įstaigų, taip pat įstaigų, pavaldžių Finansų ministerijai bei Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, valstybės tarnautojams (atitinkamai 2832 bei 3591 kartą). Pagal pareigybių grupes priedas už tarnybos stažą buvo mokamas daugiausiai vyriausiesiems bei vyresniesiems specialistams bei skyrių, tarnybų vedėjams. Pagal pareigybių kategorijas priedas už tarnybos stažą daugiausia buvo mokamas 6, 9, 11 ir 12 kategorijų valstybės tarnautojams.

2010 m. priemokos (priemoka už papildomų užduočių atlikimą, kai atliekamos pareigybės aprašyme nenustatytos funkcijos bei priemoka už įprastą darbo krūvį viršijančią veiklą, kai yra padidėjęs darbų mastas atliekant pareigybės aprašyme nustatytas funkcijas neviršijant nustatyto darbo laiko trukmės) buvo skirtos 5646 kartus: iš jų 4728 kartus už įprastą darbo krūvį viršijančią veiklą, kai yra padidėjęs darbų mastas atliekant pareigybės aprašyme nustatytas funkcijas neviršijant nustatyto darbo laiko trukmės ir 918 kartų – už papildomų užduočių atlikimą, kai atliekamos pareigybės aprašyme nenustatytos funkcijos.

32 pav. Valstybės tarnautojų priemokos 2010 m.

2010 m. daugiausia priemokų išmokėta savivaldybių institucijose ir įstaigose, taip pat įstaigose, pavaldžiose Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai bei Žemės ūkio ministerijai (atitinkamai 1189, 2165 bei 659 priemokos). Pagal pareigybių grupes daugiausia priemokų buvo sumokėta vyriausiesiems ir vyresniesiems specialistams, skyrių, tarnybų vedėjams bei politinio

(asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojams. Pagal pareigybių kategorijas daugiausiai priemokų sumokėta 6, 9 ir 12 kategorijų valstybės tarnautojams.

- Nuo 2009 m. kelis kartus sumažinus valstybės tarnautojų darbo užmokestį, nuolat kylant kainoms, infliacijai (Statistikos departamento duomenimis, 2010 m. metinė infliacija Lietuvoje siekė 3,8 proc.), tačiau ir didėjant BVP, pablogėjusi valstybės tarnautojų finansinė padėtis išliko ir 2010 m.
- Nors ir sumažintas, valstybės tarnautojų (ne statutinių) vidutinis darbo užmokestis (2809 Lt) yra didesnis tiek už šalies ūkyje, tiek privačiame sektoriuje užfiksuotą vidutinį darbo užmokestį. Tačiau statistiniai duomenys neparodo realaus darbo užmokesčio dydžio privačiame sektoriuje – „atlyginimai vokeliuose“ ir pan. Todėl negalima užtikrintai teigti, kad vidutinis darbo užmokestis valstybiniame sektoriuje buvo didesnis nei privačiame.
- Vidutiniškai 85 proc. darbo užmokesčio sudaranti pareiginė alga lemia valstybės tarnautojų (ne statutinių) darbo užmokesčio stabilumą.
- Gerėjant šalies ekonominei situacijai (Statistikos departamento duomenimis, bendrasis vidaus produktas 2010 m. ketvirtąjį ketvirtį palyginus su 2009 m. ketvirtuoju ketvirčiu, padidėjo 4,8 procento) ir ateityje nedidinant dabartinio valstybės tarnautojų darbo užmokesčio, galimas nemažos dalies kvalifikuotų specialistų perėjimas į privatų sektorių.

5. VALSTYBĖS TARNAUTOJŲ TARNYBINĖS VEIKLOS VERTINIMAS IR TARNYBINIS KAITUMAS

Vienas iš svarbiausių būdų įgyvendinti Valstybės tarnybos įstatyme nustatytą teisę į karjerą yra tarnybinės veiklos vertinimas. Vertinama karjeros valstybės tarnautojų, įstaigos vadovų (išskyrus įstaigų vadovus, priimamus į pareigas politinio (asmeninio) pasitikėjimo pagrindu) ir pakaitinių valstybės tarnautojų, priimtų į karjeros valstybės tarnautojų pareigas, tarnybinė veikla (toliau – valstybės tarnautojai, kurių tarnybinė veikla vertinama).

Valstybės tarnautojų tarnybinės veiklos vertinimas⁵

Valstybės tarnautojų tarnybinės veiklos kasmetinis ir neeilinis vertinimas

Pagal Valstybės tarnybos įstatymo 22 straipsnio 4 dalį, valstybės tarnautojo kasmetinė veikla vertinama kasmet, jei valstybės tarnautojas ne trumpiau kaip 6 mėnesius per kalendorinius metus eina

⁵ Šiame skyriuje naudojami 2011-03-21 Registro duomenys apie valstybės tarnautojų tarnybinės veiklos vertinimą.

pareigas toje valstybės ar savivaldybės institucijoje ar įstaigoje, kurioje yra vertinama jo veikla. 2010 m. kasmetinio vertinimo metu tiesioginiai vadovai įvertino 73,9 proc. valstybės tarnautojų, kurių tarnybinė veikla vertinama. Daugiausiai – 96,1 proc. valstybės tarnautojų, kurių tarnybinė veikla vertinama buvo įvertinta įstaigose, pavaldžiose Energetikos ministerijai.

1 lentelė. Valstybės tarnautojų kasmetinis vertinimas pagal įstaigų grupes, proc.

Seimo kanceliarija ir įstaigos, atskaitingos Seimui	57,0%
Teismai, prokuratūros	69,6%
Prezidento kanceliarija ir įstaigos, atskaitingos Prezidentui	83,8%
Ministro Pirmininko tarnyba ir įstaigos, atskaitingos Vyriausybei	72,7%
Apskričių viršinių administracijos	0,0%
Ministerijos	68,7%
Įstaigos, pavaldžios Aplinkos ministerijai	64,8%
Įstaigos, pavaldžios Energetikos ministerijai	96,1%
Įstaigos, pavaldžios Finansų ministerijai	91,8%
Įstaigos, pavaldžios Krašto apsaugos ministerijai	81,5%
Įstaigos, pavaldžios Kultūros ministerijai	82,7%
Įstaigos, pavaldžios Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai	88,6%
Įstaigos, pavaldžios Susisiekimo ministerijai	82,6%
Įstaigos, pavaldžios Sveikatos apsaugos ministerijai	77,2%
Įstaigos, pavaldžios Švietimo ir mokslo ministerijai	45,8%
Įstaigos, pavaldžios Teisingumo ministerijai	56,3%
Įstaigos, pavaldžios Ūkio ministerijai	59,0%
Įstaigos, pavaldžios Vidaus reikalų ministerijai	77,3%
Įstaigos, pavaldžios Žemės ūkio ministerijai	49,7%
Savivaldybių institucijos ir įstaigos	67,3%

Pagal pareigybių grupes 2010 m. kasmetinio vertinimo metu buvo įvertinta 66,6 proc. įstaigų vadovų ir jų pavaduotojų, kurių tarnybinė veikla vertinama, 77,3 proc. struktūrinių padalinių vadovų ir jų pavaduotojų, kurių tarnybinė veikla vertinama, 73 proc. specialistų, kurių tarnybinė veikla vertinama, ir 62,4 proc. patarėjų, spec. atašė, kurių tarnybinė veikla vertinama.

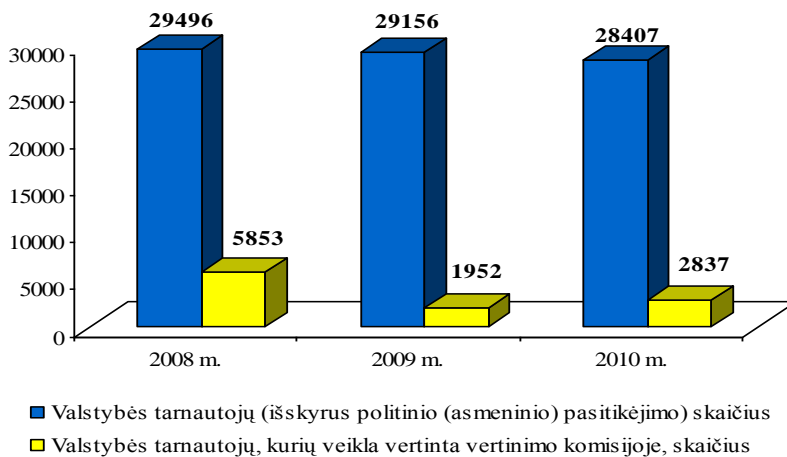
Registro duomenimis, 2010 m., kasmetinio vertinimo metu buvo vertinama 74 proc. valstybės tarnautojų – moterų, kurių tarnybinė veikla vertinama ir 73,8 proc. valstybės tarnautojų – vyrų, kurių tarnybinė veikla vertinama.

Neeilinio vertinimo metu tiesioginiai vadovai pateikė išvadas su motyvuotais siūlymais atlikti 590 valstybės tarnautojų neeilinį tarnybinės veiklos vertinimą (2,1 proc. valstybės tarnautojų, kurių tarnybinė veikla vertinama).

Valstybės tarnautojų tarnybinės veiklos vertinimas valstybės tarnautojų tarnybinės veiklos vertinimo komisijoje (toliau – vertinimo komisija) kasmetinio ir neeilinio vertinimo metu (žr. Priedų lenteles Nr. 16-18)

Remiantis Registro⁶ duomenimis, nuo 2010 m. vasario 1 d. iki 2011 m. vasario 1 d. vertinimo komisijoje iš viso buvo įvertinta 2837 valstybės tarnautojų tarnybinė veikla (iš jų – 66 įstaigos vadovai ir jų pavaduotojai), tai sudaro 10 proc. valstybės tarnautojų, kurių tarnybinė veikla vertinama. Lyginant su 2009 m., šis skaičius išaugo 45,8 proc., tačiau tai yra 51,4 proc. mažiau nei buvo vertinta 2008 m.

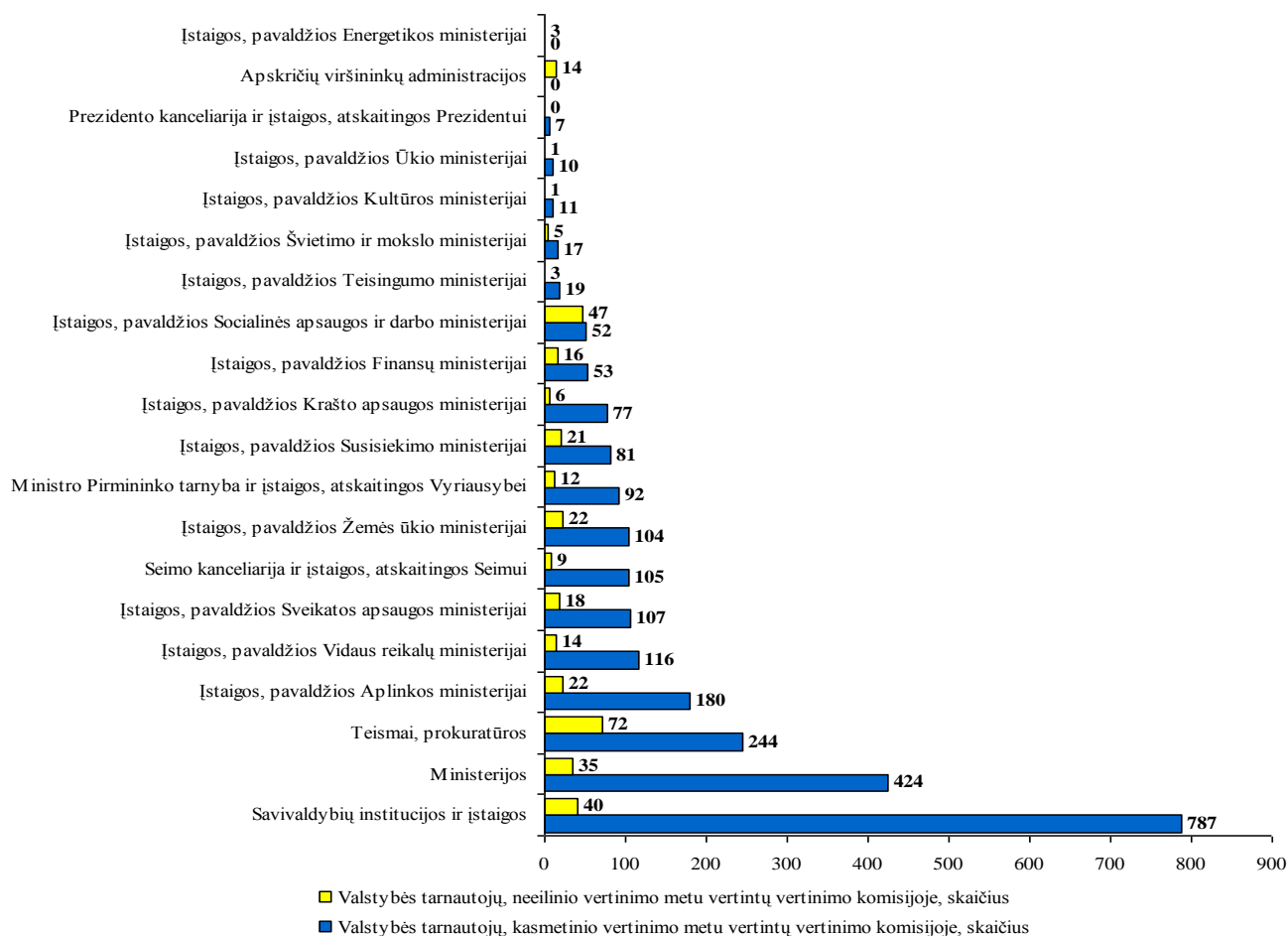
33 pav. Valstybės tarnautojų, kurių tarnybinė veikla buvo vertinta vertinimo komisijose, skaičiaus kaita 2008-2010 m.

Iš 2837 vertinimo komisijoje vertintų valstybės tarnautojų tarnybinės veiklos atvejų, 2476 valstybės tarnautojų tarnybinė veikla buvo vertinta tarnybinės veiklos kasmetinio vertinimo metu ir 361 – neeilinio vertinimo metu.

⁶ Už duomenų pateikimą Registrui yra atsakingos valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos. Kadangi ne visos įstaigos pateikia duomenis apie valstybės tarnautojų tarnybinės veiklos vertinimą arba pateikia tik dalį duomenų, galimas duomenų neatitikimas.

34 pav. Valstybės tarnautojų tarnybinės veiklos vertinimas vertinimo komisijose kasmetinio ir neeilinio vertinimo metu pagal įstaigų grupes 2010 m. skaičius

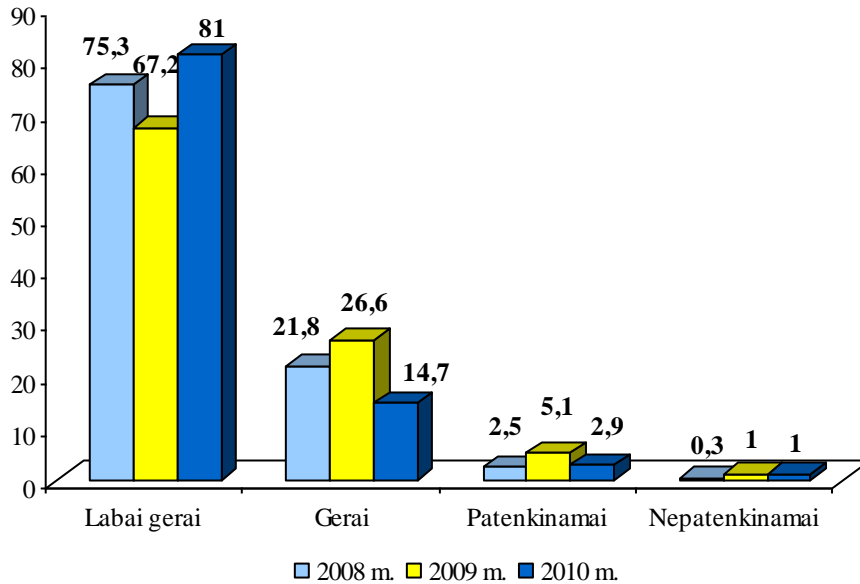

Registro duomenimis, 2010 m. kasmetinio vertinimo metu vertinimo komisijoje buvo vertinta 8,5 proc. valstybės tarnautojų – moterų, kurių tarnybinė veikla yra vertinama, ir 9,4 proc. valstybės tarnautojų – vyrų, kurių tarnybinė veikla yra vertinama.

Analizuojant Registro duomenis apie vertinimą vertinimo komisijoje kasmetinio vertinimo metu pagal valstybės tarnautojų amžių, pastebima, kad didžiausia dalis vertintų valstybės tarnautojų – 11,8 proc. priklauso 18-30 metų amžiaus grupei. Taip pat buvo vertinta 10 proc. 31-40 metų amžiaus grupei priklausančių valstybės tarnautojų tarnybinė veikla, 7,9 proc. – 41-50 metų amžiaus valstybės tarnautojų tarnybinė veikla, 6,9 proc. – 51-65 metų amžiaus valstybės tarnautojų tarnybinė veikla ir 3,8 proc. – vyresnių nei 65 metai valstybės tarnautojų tarnybinė veikla.

Valstybės tarnautojų, kurių tarnybinė veikla vertinimo komisijoje 2010 m. buvo įvertinta labai gerai, lyginant su ankstesniais metais, išaugo. Tuo tarpu sumažėjo valstybės tarnautojų, kurių tarnybinė veikla vertinimo komisijoje įvertinama gerai ir patenkinamai.

35 pav. Tarnybinės veiklos įvertinimo komisijose kasmetinio vertinimo metu pokyčiai 2008-2010 m. (proc.)

Registro duomenimis, 2010 m. vertinimo komisijose kasmetinio vertinimo metu buvo vertinta 53 įstaigų vadovų ir jų pavaduotojų, 728 struktūrinių padalinių vadovų ir jų pavaduotojų, 1517 specialistų⁷, 188 patarėjų, spec. atašė ir kt. valstybės tarnautojų tarnybinė veikla (tarp jų – 79 pakaitinių valstybės tarnautojų). Tarp jų buvo 135 valstybės tarnautojai, kurių tarnybinę veiklą tiesioginis vadovas įvertino gerai, tačiau jie pateikė rašytinį prašymą, kad jų tarnybinė veikla būtų vertinama vertinimo komisijoje⁸.

Vertinimo komisijos **labai gerai** įvertino 31 įstaigos vadovo ir jų pavaduotojo, 618 struktūrinių padalinių vadovų ar jų pavaduotojų, 1187 specialistų bei 178 patarėjų, spec. atašė tarnybinę veiklą.

Vertinimo komisijos **gerai** buvo įvertinta 13 įstaigos vadovų ir jų pavaduotojų, 84 struktūrinių padalinių vadovų ir jų pavaduotojų, 264 specialistų bei 4 patarėjų, spec. atašė tarnybinę veiklą.

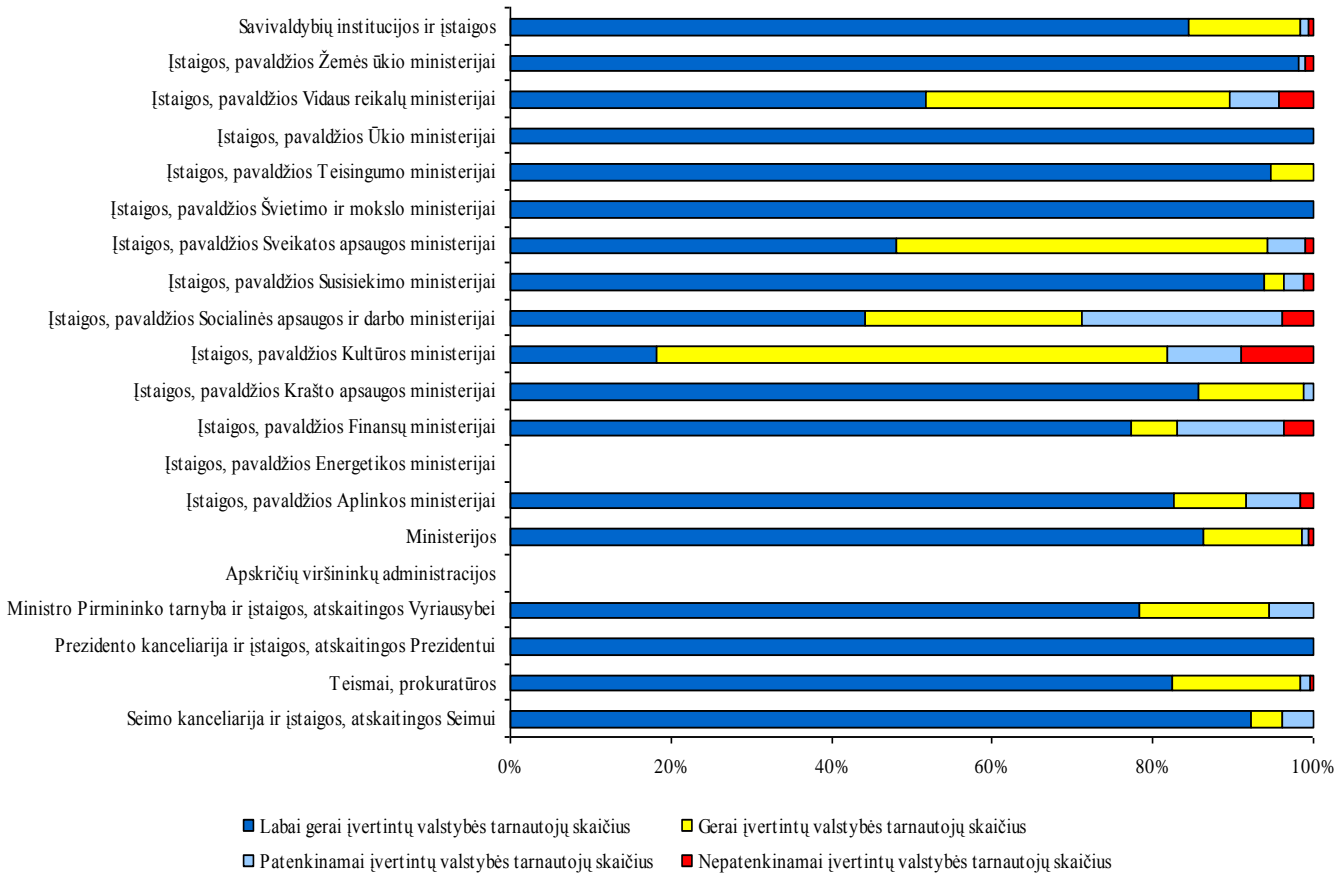
Tarp valstybės tarnautojų, kurių tarnybinę veiklą vertinimo komisijos įvertino **patenkinamai**, buvo 42 specialistai, 15 struktūrinių padalinių vadovų ar jų pavaduotojų, 5 patarėjai, spec. atašė bei 6 įstaigų vadovai ar jų pavaduotojai.

Tarp tų, kurių veikla vertinimo komisijos buvo įvertinta **nepatenkinamai** – 17 specialistų, 6 struktūrinių padalinių vadovai ar jų pavaduotojai bei 2 įstaigų vadovai ar jų pavaduotojai.

⁷ Čia ir toliau šiame skyriuje vartojama „specialisto“ sąvoka apima vyriausiuosius specialistus, vyresnius specialistus ir specialistus.

⁸ Valstybės tarnybos įstatymo 22 str. 7 d. nurodo, kad jeigu tiesioginis vadovas valstybės tarnautojo tarnybinę veiklą įvertina gerai, jo teisinė padėtis nesikeičia ir valstybės tarnautojo tarnybinės veiklos vertinimas yra baigiamas, išskyrus atvejį, kai šis valstybės tarnautojas prašo, kad jo tarnybinę veiklą vertintų vertinimo komisija.

36 pav. Valstybės tarnautojų vertinimas vertinimo komisijose kasmetinio vertinimo metu pagal įstaigų grupes 2010 m.⁹

Neeilinio vertinimo metu vertinimo komisija vertino 14 įstaigų vadovų ir jų pavadootojų, 118 struktūrinių padalinių vadovų ir jų pavadootojų, 202 specialistus bei 27 patarėjus ir spec. atašė. Iš jų:

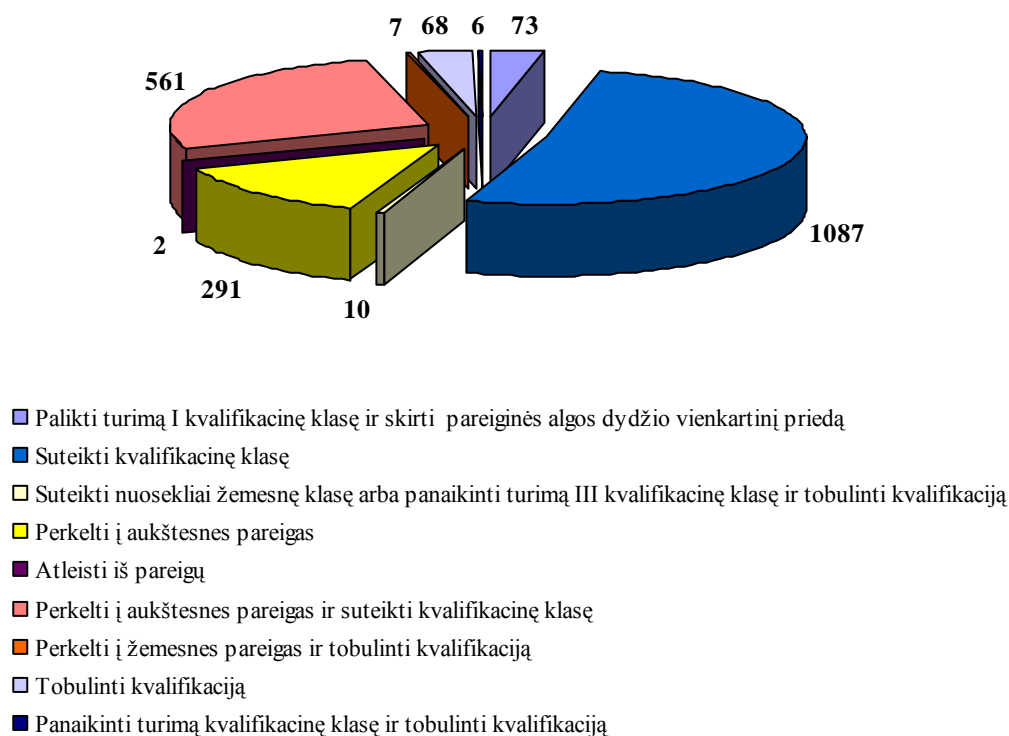
- 1,2 proc. sudarė moterys ir 1,6 proc. sudarė vyrai;
- 2,3 proc. sudarė valstybės tarnautojai, priklausantys 18-30 metų amžiaus grupei, 1,4 proc. – priklausantys 31-40 metų amžiaus grupei, 1,3 proc. – priklausantys 41-50 metų amžiaus grupei, 0,6 proc. – priklausantys 51-65 metų amžiaus grupei.

Vertinimo komisijos siūlymai kasmetinio ir neeilinio vertinimo metu

Įvertinusios valstybės tarnautojų tarnybinę veiklą kasmetinio vertinimo metu, vertinimo komisijos pateikė atitinkamus siūlymus į pareigas priimančiam asmeniui – dažniausiai buvo siūloma suteikti valstybės tarnautojui kvalifikacinę klasę (1087 atvejais), perkelti į aukštesnes pareigas ir suteikti kvalifikacinę klasę (561 atvejis).

⁹ 2010 m. reikšmės pateikiamos Priedų lentelėje Nr.16

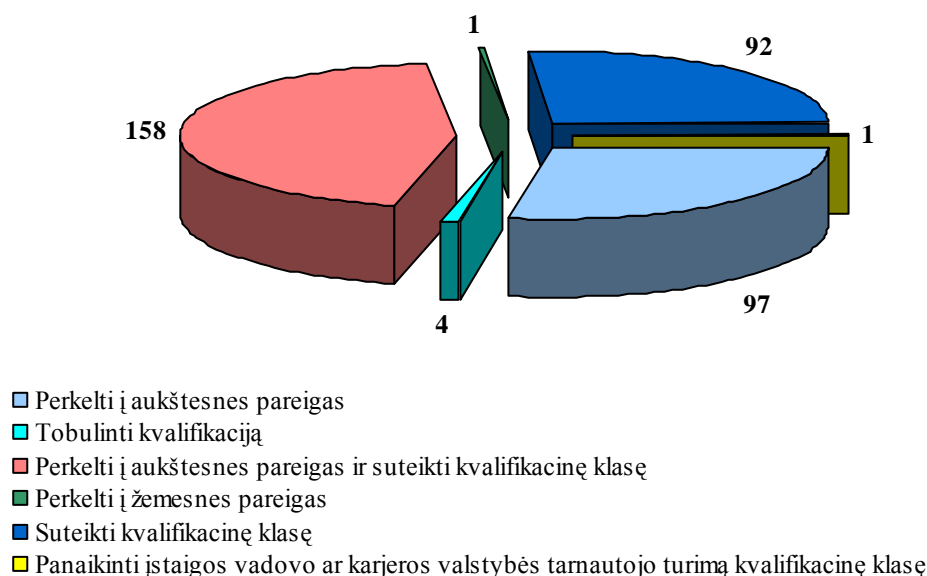
37 pav. Vertinimo komisijos siūlymai į pareigas priimančiam asmeniui kasmetinio vertinimo metu įvertinus valstybės tarnautojų tarnybinę veiklą

Registro duomenimis, 2010 m. tiesioginiai vadovai pateikė išvadas su motyvuotais siūlymais atlikti 590 valstybės tarnautojų neeilinį tarnybinės veiklos vertinimą (t. y. 2,1 proc. visų valstybės tarnautojų, kurių tarnybinė veikla vertinama). Vertinimo komisijos įvertino 361 (61,2 proc.) tiesioginių vadovų įvertinto valstybės tarnautojo tarnybinę veiklą. Lyginant su 2009 m., kai neeilinio vertinimo metu buvo įvertinti 292 valstybės tarnautojai, pastebima, kad šis skaičius šiek tiek išaugo, tačiau yra daug mažesnis nei 2008 m., kai neeilinio vertinimo metu buvo įvertinta 2683 valstybės tarnautojų tarnybinė veikla.

Neeilinio vertinimo metu komisija 158 atvejais pasiūlė perkelti valstybės tarnautoją į aukštesnes pareigas ir suteikti kvalifikacinę klasę, 92 atvejais – suteikti kvalifikacinę klasę, o 97 atvejais – perkelti į aukštesnes pareigas.

38 pav. Vertinimo komisijos siūlymai į pareigas priimančiam asmeniui neeilinio vertinimo metu įvertinus valstybės tarnautojų tarnybinę veiklą

2010 m. Valstybės tarnybos departamento vykdytų planinių patikrinimų metu buvo nustatyti Valstybės tarnautojų kvalifikacinių klasių suteikimo ir valstybės tarnautojų tarnybinės veiklos vertinimo taisyklių, patvirtintų Vyriausybės 2002 m. birželio 17 d. nutarimu Nr. 909 (Žin., 2002, Nr. 60-2470) (toliau – Vertinimo taisyklės), tokie nuostatų pažeidimai:

3 punkto – teisės akte dėl vertinimo komisijos sudarymo nenurodytas vertinimo komisijos narys, kuriam pavedama atlikti vertinimo komisijos pirmininko funkcijas, vertinimo komisijos pirmininkui dėl svarbių priežasčių negalint dalyvauti vertinimo komisijos darbe (iš viso – 3 pažeidimai);

10 punkto – valstybės tarnautojo tarnybinės veiklos vertinimo išvadoje neįrašyta rekomendacija, kaip tobulinti valstybės tarnautojo kvalifikaciją (iš viso – 5 pažeidimai).

Neplaninių patikrinimų metu nustatyti tik pavieniai Vertinimo taisyklių nuostatų pažeidimai.

Delegavimas į tarptautines ir Europos Sąjungos ar užsienio valstybių institucijas

Įgyvendinant valstybės tarnybos karjeros principą, 2010 m. valstybės tarnautojai buvo deleguojami į tarptautines ir Europos Sąjungos ar užsienio valstybių institucijas.

2010 m. Valstybės tarnybos departamentas išplatino informaciją¹⁰ apie daugiau nei 650 laisvų deleguotų nacionalinių ekspertų pareigybių Europos Taryboje, Europos Komisijoje, NATO, Europos Gynybos agentūroje, Europos Sąjungos valstybių išorės sienų valdymo agentūroje, Pasaulinės palydovinės navigacijos sistemos Europos priežiūros tarnyboje, Europos jūrų saugumo agentūroje,

¹⁰ 70 skelbimų www.es-isidarbimas.lt ir www.vtd.lt tinklalapiuose.

Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijoje ir t. t. bei organizavo 11 atrankų. Jų metu atrinkta 11 pretendentų į deleguotų nacionalinių ekspertų pareigas NATO Generalinio Sekretoriaus biuro Politikos planavimo padalinyje, Europos Sąjungos pasienio pagalbos misijoje Moldovos Respublikoje ir Ukrainoje, Europos Komisijos Išorinių santykių (RELEX-A-1) bei Europos Komisijos Mokesčių ir muitų sąjungos generaliniuose direktoratuose, Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Organizacijos Patariamiosios policijos grupėje Biškeke (Kirgizijoje), policijos reikalų eksperto/patarėjo Kosove, NATO Viešosios diplomatijos skyriuje NATO atstovo spaudai padalinyje, Europos Tarybos biure Kišiniove, Naujų saugumo iššūkių skyriuje NATO centrinėje būstinėje Briuselyje, Europos Komisijos Vidaus audito tarnybos Audito pažangos komiteto sekretoriате, Europos Sąjungos Tarybos Generaliniame sekretoriате nacionalinių ekspertų komandoje.

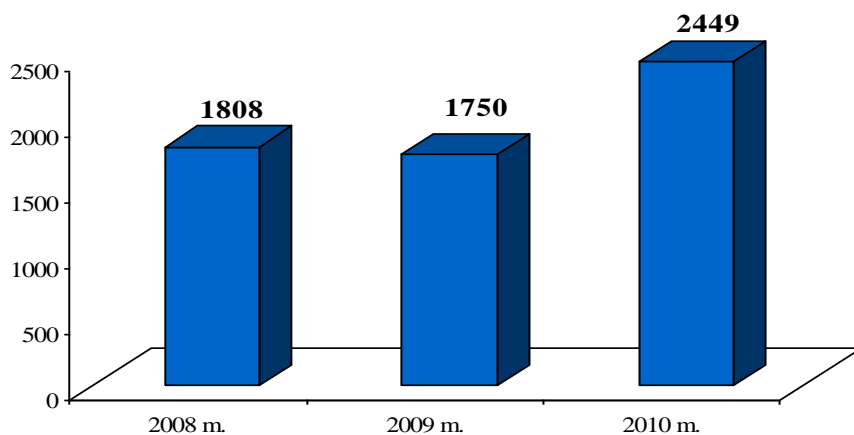
Igyvendinant Lietuvos Respublikos asmenų delegavimo į tarptautines ir Europos Sąjungos institucijas ar užsienio valstybių institucijas įstatymą (Žin., 2007, Nr.81-3322) ir Užsienio reikalų ministerijai pareikalavus atnaujinti delegavimo rezervą, 2010 m. birželio mėn. buvo organizuota ir įvyko atranka į delegavimo rezervą: iš 143 pretendentų buvo atrinkti 96 pretendentai.

Tarnybinis kaitumas

Karjeros valstybės tarnautojas ar įstaigos vadovas (išskyrus įstaigos vadovą, priimamą į pareigas politinio (asmeninio) pasitikėjimo pagrindu ar įstatymo nustatyta kadencijai) jo prašymu gali būti tarnybinio kaitumo būdu perkeltas į kitas laisvas tos pačios kategorijos ar žemesnės kategorijos karjeros valstybės tarnautojo pareigas toje pačioje ar kitoje įstaigoje, jeigu jis atitinka pareigų, į kurias siekia būti perkeltas, pareigybės aprašyme nustatytus specialiuosius reikalavimus.

2010 m. Registre užregistruoti 2449 atvejai, kai valstybės tarnautojai buvo perkelti į kitas tos pačios ar žemesnės kategorijos pareigas toje pačioje ar kitoje įstaigoje. Lyginant su 2009 m. ir 2008 m., tokių atvejų padaugėjo atitinkamai 28,5 proc. ir 26,2 proc.

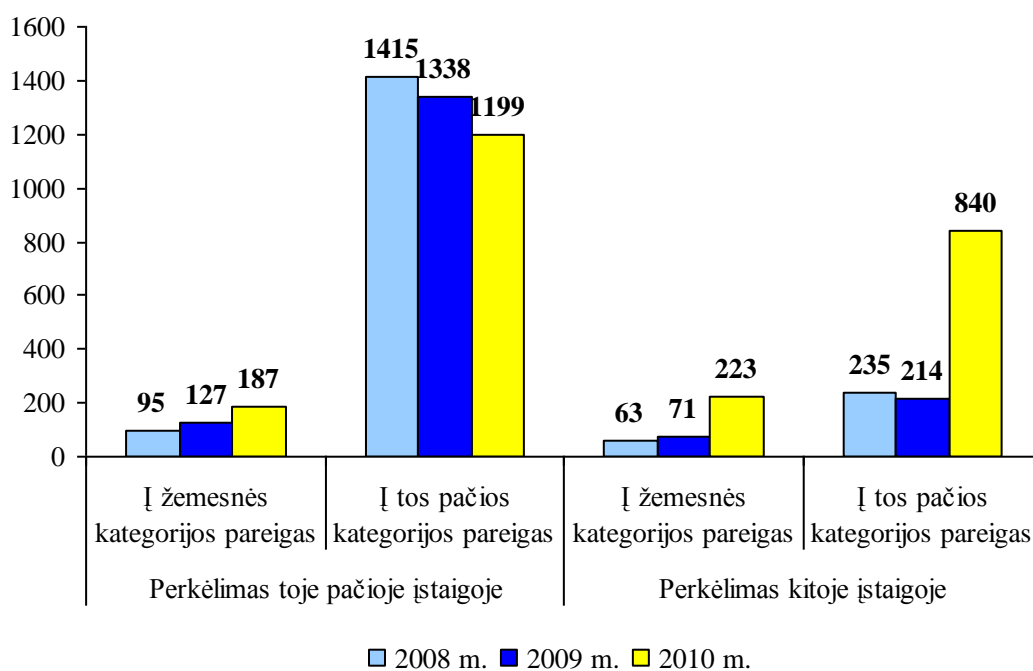
39 pav. Perkeltų valstybės tarnautojų skaičius 2008-2010 m.

Dažniausiai tarnybinis kaitumas įgyvendinamas perkeltant valstybės tarnautoją į kitas pareigas toje pačioje įstaigoje – 1386 atvejai (56,6 proc. visų tarnybinio kaitumo atvejų). Dažniausiai valstybės tarnautojai buvo perkelti į tos pačios kategorijos pareigas (1199 atvejai) ir 187 atvejais jie buvo perkelti į žemesnės kategorijos pareigas.

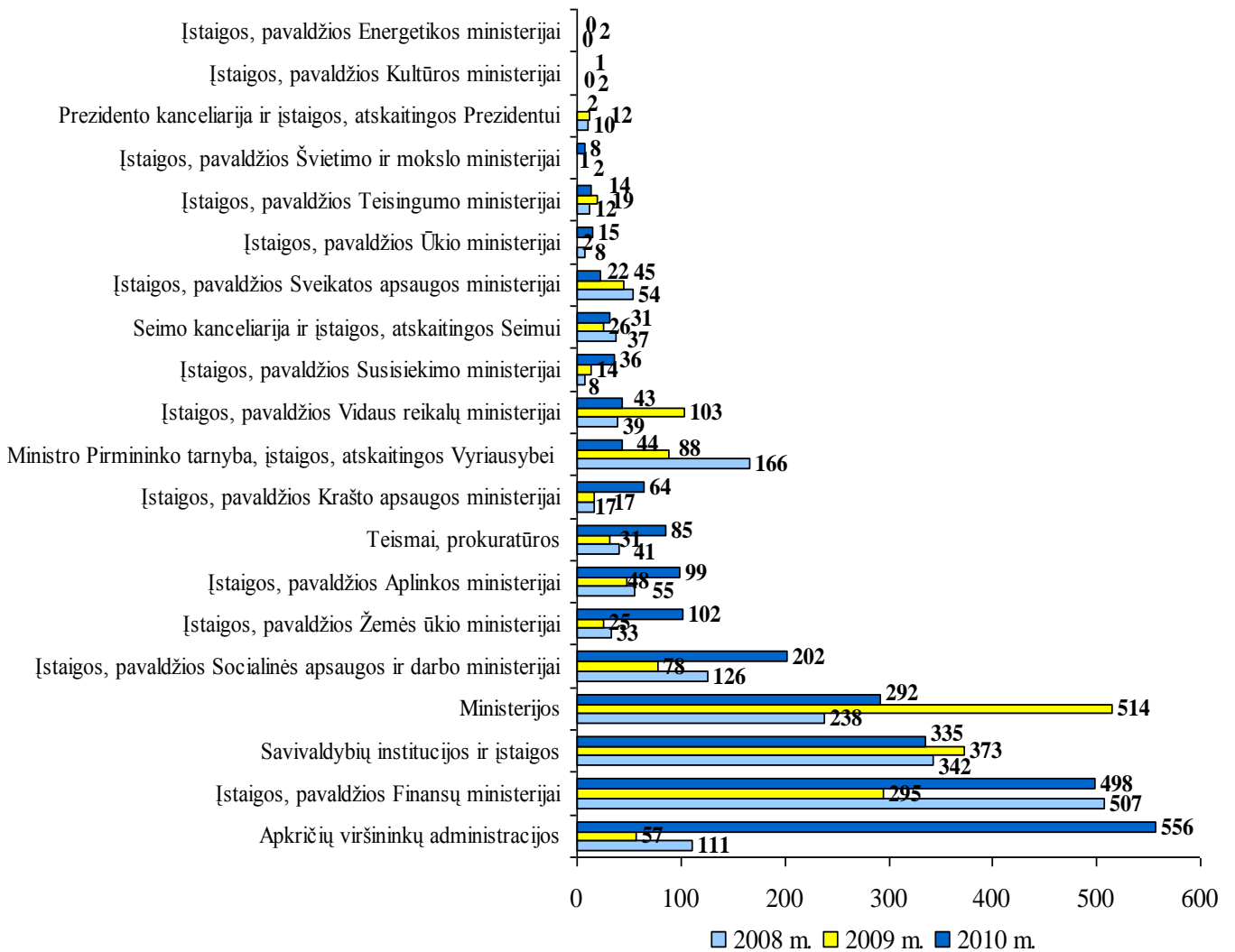
1063 atvejais tarnybinis kaitumas vyko valstybės tarnautoją perkeltant į kitą įstaigą. Registre užregistruota 840 atvejų, kai valstybės tarnautojas perkeliamas į tos pačios kategorijos pareigas ir 223 atvejai, kai perkeliamas į žemesnes pareigas.

40 pav. Tarnybinio kaitumo pokyčiai 2008-2010 m.

2010 m. daugiausiai perkėlimo tarnybinio kaitumo būdu į kitas tos pačios ar žemesnės kategorijos pareigas toje pačioje ar kitoje įstaigoje atvejų buvo apskričių viršininkų administracijose – 556 atvejai (22,7 proc. visų tarnybinio kaitumo atvejų) (2009 m. – 57, 2008 m. – 111 atvejų). 498 perkėlimo tarnybinio kaitumo būdu į kitas tos pačios ar žemesnės kategorijos pareigas toje pačioje ar kitoje įstaigoje atvejai buvo įstaigose, pavaldžiose Finansų ministerijai (2009 m. – 295, 2008 m. – 507 atvejai), 335 – savivaldybių institucijose ir įstaigose (2009 m. – 373, 2008 m. – 342 atvejai), 292 – ministerijose (2009 m. – 514, 2008 m. – 238 atvejai). 2010 m. nė vieno tarnybinio kaitumo atvejo neužfiksuota įstaigose, pavaldžiose Energetikos ministerijai. 2009 m. nė vieno tarnybinio kaitumo atvejo neužfiksuota įstaigose, pavaldžiose Kultūros ministerijai, o 2008 m. – visose įstaigų grupėse buvo užfiksuoti tarnybinio kaitumo atvejai.

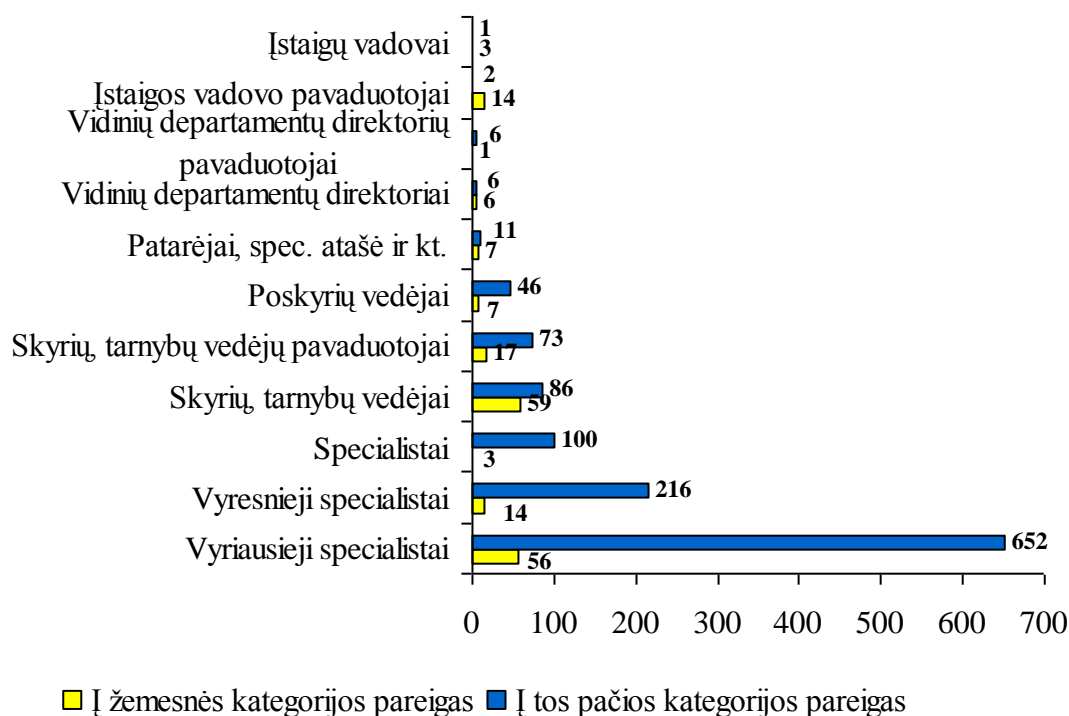
41 pav. Tarnybinio kaitumo pokyčiai pagal įstaigų grupes 2008-2010 m.

Analizuojant Registro duomenis apie valstybės tarnautojų tarnybinį kaitumą pagal pareigybių grupes *toje pačioje institucijoje ar įstaigoje*, pastebima, jog 2010 m. daugiausia tarnybinio kaitumo būdu buvo perkelta vyriausiųjų specialistų (708 atvejai) ir vyresniųjų specialistų (230 atvejų), iš jų – į tos pačios kategorijos pareigas buvo perkelta 652 vyriausieji specialistai ir 216 vyresniųjų specialistų, o į žemesnės kategorijos pareigas – 56 vyriausieji specialistai ir 14 vyresniųjų specialistų. 3 įstaigos vadovai buvo perkelti į žemesnes pareigas, o 1 įstaigos vadovas buvo perkeltas į tos pačios kategorijos pareigas.

2009 m. ir 2008 m. taip pat daugiausiai tarnybinio kaitumo būdu buvo perkelta vyriausiųjų specialistų (atitinkamai 826 ir 740 atvejų) ir vyresniųjų specialistų (atitinkamai 223 ir 377 atvejai). 2009 m. – 1, 2008 m. – 3 įstaigos vadovai buvo perkelti į žemesnes pareigas.

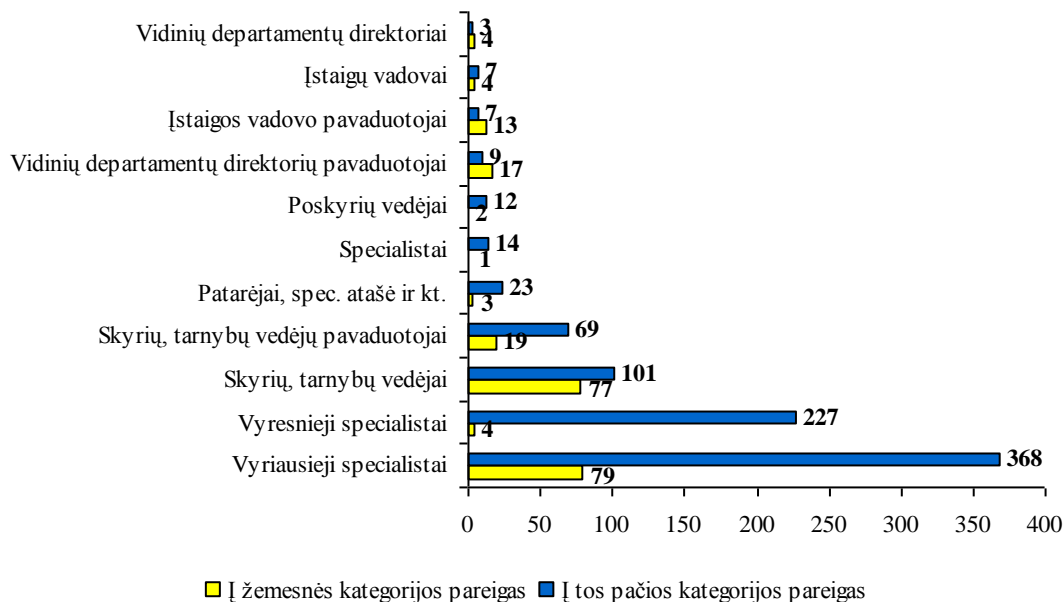
42 pav. Perkėlimas į pareigas kaitumo būdu toje pačioje institucijoje ar įstaigoje pagal pareigybių grupes 2010 m.

Analizuojant Registro duomenis apie valstybės tarnautojų kaitumą pagal pareigybių grupes *į kitas institucijas ar įstaigas*, pastebima, jog 2010 m. daugiausia tarnybinio kaitumo būdu buvo perkelta vyriausiųjų specialistų (447 atvejai) ir vyresniųjų specialistų (231 atvejais), iš jų – į tos pačios kategorijos pareigas buvo perkelti 368 vyriausieji specialistai ir 227 vyresnieji specialistai, o į žemesnės kategorijos pareigas – 79 vyriausieji specialistai ir 4 vyresnieji specialistai. 4 įstaigos vadovai buvo perkelti į žemesnes pareigas, o 7 įstaigos vadovai buvo perkelti į tos pačios kategorijos pareigas.

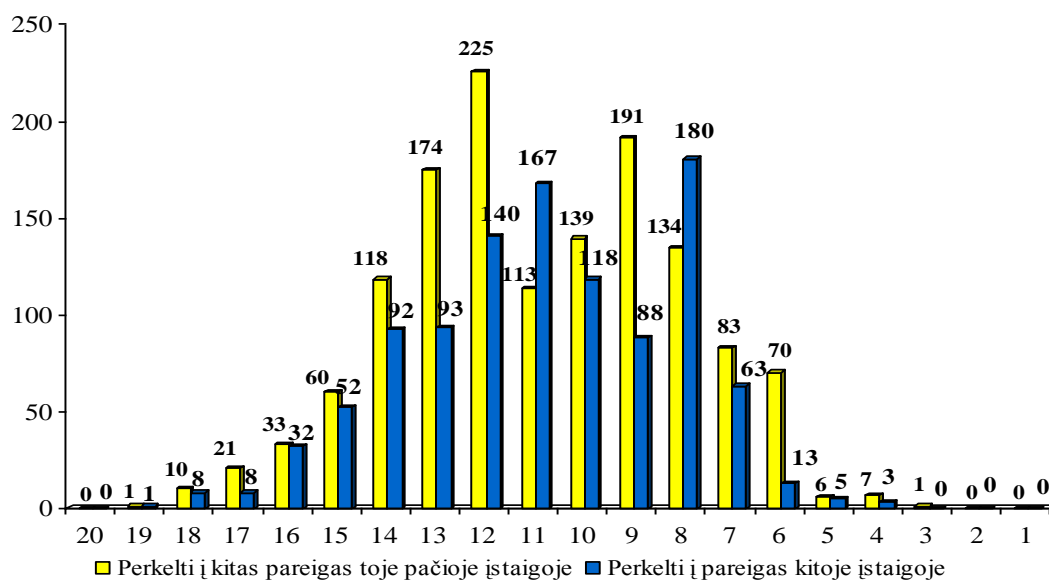
2009 m. ir 2008 m. taip pat daugiausiai tarnybinio kaitumo būdu į kitą instituciją ar įstaigą buvo perkelta vyriausiųjų specialistų.

43 pav. Perkėlimas į pareigas kaitumo būdu kitoje institucijoje ar įstaigoje pagal pareigybių grupes 2010 m.

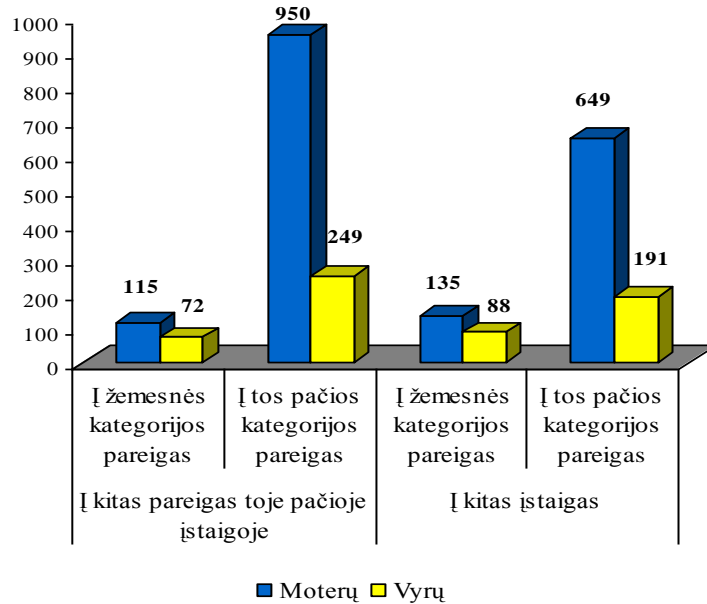
Analizuojant valstybės tarnautojų kaitumą pagal pareigybės kategoriją, pastebima, jog į pareigas kitoje institucijoje ar įstaigoje daugiausiai perkelta 11 ir 8 kategorijos valstybės tarnautojų, o į pareigas toje pačioje institucijoje ar įstaigoje – 12, 9 ir 13 kategorijos valstybės tarnautojų.

44 pav. Perkėlimas į pareigas kaitumo būdu kitoje institucijoje ar įstaigoje pagal pareigybių kategorijas 2010 m.

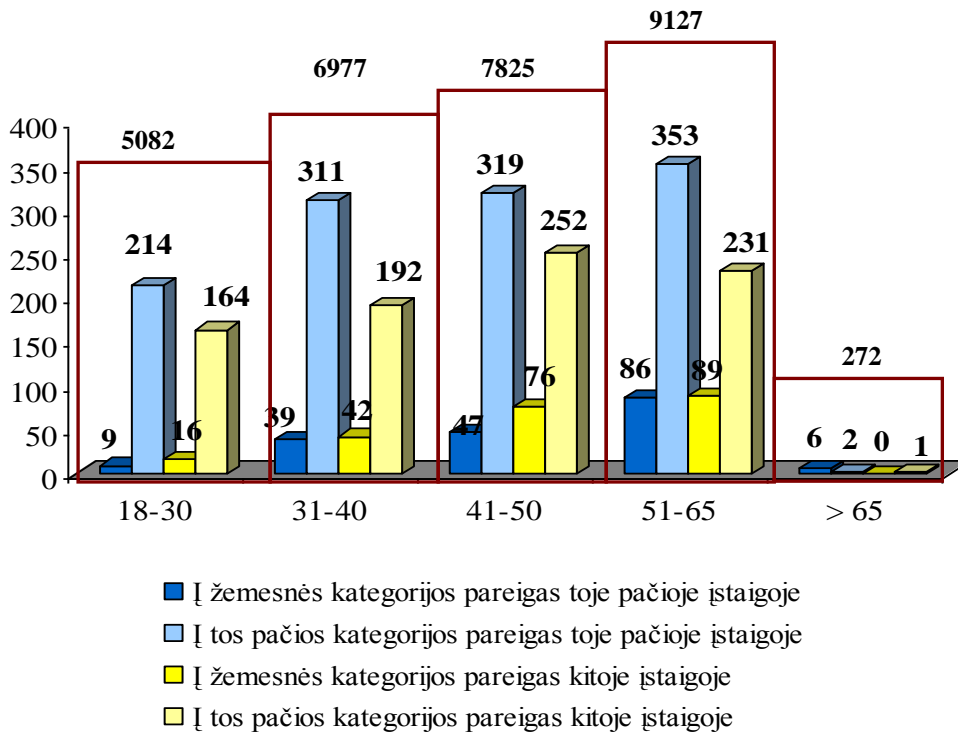
Analizuojant valstybės tarnautojų kaitumą pagal lytį, pastebima, kad į kitas pareigas tiek toje pačioje, tiek kitoje įstaigoje perkeliama daugiau moterų nei vyrų (atkreiptinas dėmesys, kad 2010 m. moterys sudarė 74,7 proc. visų valstybės tarnautojų, vyrai – 25,3 proc. visų valstybės tarnautojų).

45 pav. Perkėlimas į kitas pareigas tarnybinio kaitumo būdu pagal lytį, 2010 m.

Analizuojant valstybės tarnautojų kaitumą pagal amžių, pastebima, kad skirtingose amžiaus grupėse (išskyrus vyresnių nei 65 metų amžiaus) kaitumas yra panašus: 2010 m. kaitumo būdu kitas pareigas toje pačioje ar kitoje įstaigoje buvo perkelti 7,9 proc. 18-30 metų amžiaus valstybės tarnautojų, 8,4 proc. 31-40 metų amžiaus valstybės tarnautojų, 8,9 proc. 41-50 metų amžiaus valstybės tarnautojų, 8,3 proc. 51-65 metų amžiaus valstybės tarnautojų.

46 pav. Perkėlimas į kitas pareigas tarnybinio kaitumo būdu pagal amžių, 2010 m.

- 2010 m. kasmetinio vertinimo metu tiesioginiai vadovai įvertino 73,9 proc. valstybės tarnautojų, kurių tarnybinė veikla vertinama.
- Valstybės tarnautojų, kurių tarnybinė veikla vertinimo komisijoje 2010 m. buvo įvertinta labai gerai, lyginant su ankstesniais metais, išaugo. Tuo tarpu sumažėjo valstybės tarnautojų, kurių tarnybinė veikla vertinimo komisijoje įvertinama gerai ir patenkinamai.
- 2010 m. Registre užregistruoti 2449 atvejai, kai valstybės tarnautojai buvo perkelti į kitas tos pačios ar žemesnės kategorijos pareigas toje pačioje ar kitoje įstaigoje. Lyginant su 2009 m. tokių atvejų padaugėjo atitinkamai 28,5 proc.
- Dažniausiai tarnybinis kaitumas įgyvendinamas perkeliant valstybės tarnautoją į kitas pareigas toje pačioje įstaigoje – 1386 atvejai (56,6 proc. visų tarnybinio kaitumo atvejų). 1063 atvejais tarnybinis kaitumas vyko valstybės tarnautoją perkeliant į kitą įstaigą.

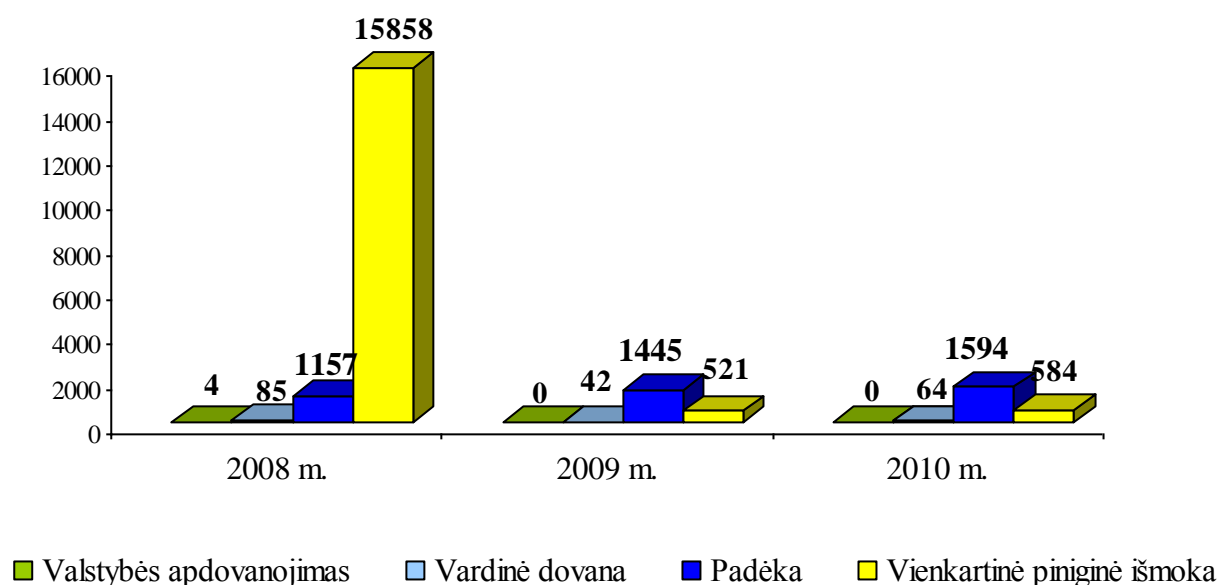
6. VALSTYBĖS TARNAUTOJŲ SKATINIMAS

Valstybės tarnautojai, vadovaujantis Valstybės tarnybos įstatymo 27 straipsniu, už nepriekaištingą tarnybinių pareigų atlikimą skatinami padėka, vardine dovana, vienkartinė pinigine išmoka Vyriausybės 2002 m. liepos 19 d. nutarimu Nr. 1167 „Dėl vienkartinių piniginių išmokų valstybės tarnautojams skyrimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr. 74-3166) nustatyta tvarka¹¹.

Registro duomenimis, 2010 m. skatinimo priemonės buvo panaudotos 2242 kartus. Lyginant su 2009 m., skatinimo atvejų 11,6 proc. išaugo (2009 m. skatinimo priemonės buvo panaudotos 2008 kartus).

Kaip ir 2009 metais, 2010 m. valstybės tarnautojai dažniausiai buvo skatinami padėka (1594 atvejai). 12 proc. išaugo skatinimo išmokant vienkartinę piniginę išmoką atvejų (nuo 521 atvejo 2009 m. iki 584 atvejų 2010 m.) (žr. Priedų lentelę Nr.10).

47 pav. Valstybės tarnautojų skatinimas 2008-2010 m.

¹¹ Vyriausybės 2002 m. liepos 19 d. nutarimas Nr. 1167 „Dėl vienkartinių piniginių išmokų valstybės tarnautojams skyrimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr. 74-3166). Pagal šią tvarką vienkartinė piniginė išmoka valstybės tarnautojui gali būti skiriama už nepriekaištingą tarnybinių pareigų atlikimą ir (ar) pavyzdinę tarnybą šiais atvejais: 1) labai gerai ar gerai įvertinus valstybės tarnautojo tarnybines veiklas kalendoriniais metais; 2) atlikus vienkartinės ypatingos svarbos užduotis; 3) įstatymo nustatytų švenčių progomis; 4) gyvenimo ir darbo metų jubiliejinių sukakčių progomis; 5) įgijus teisę gauti valstybinę socialinio draudimo pensiją arba pareigūnų ir karių valstybinę pensiją ir savo noru atsistatydinus iš valstybės tarnautojo pareigų arba atleidus juos iš pareigų dėl amžiaus ar tarnybos pratęsimo termino pabaigos.

2010 m. daugiausia skatinimo priemonių panaudota savivaldybių institucijose ir įstaigose – 24,4 proc. visų skatinimo atvejų (547 kartai), įstaigose, pavaldžiose Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, – 22,9 proc. visų skatinimo atvejų (514 kartų). Pažymėtina, kad savivaldybių institucijose ir įstaigose pareigas eina 22,1 proc. visų valstybės tarnautojų, o įstaigose, pavaldžiose Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, pareigas eina 15,6 proc. visų valstybės tarnautojų. Nei vieno skatinimo atvejo nebuvo įstaigose, pavaldžiose Švietimo ir mokslo ministerijai, Prezidento kanceliarijoje ir įstaigose, atskaitingose Prezidentui, bei įstaigose, pavaldžiose Kultūros ministerijai.

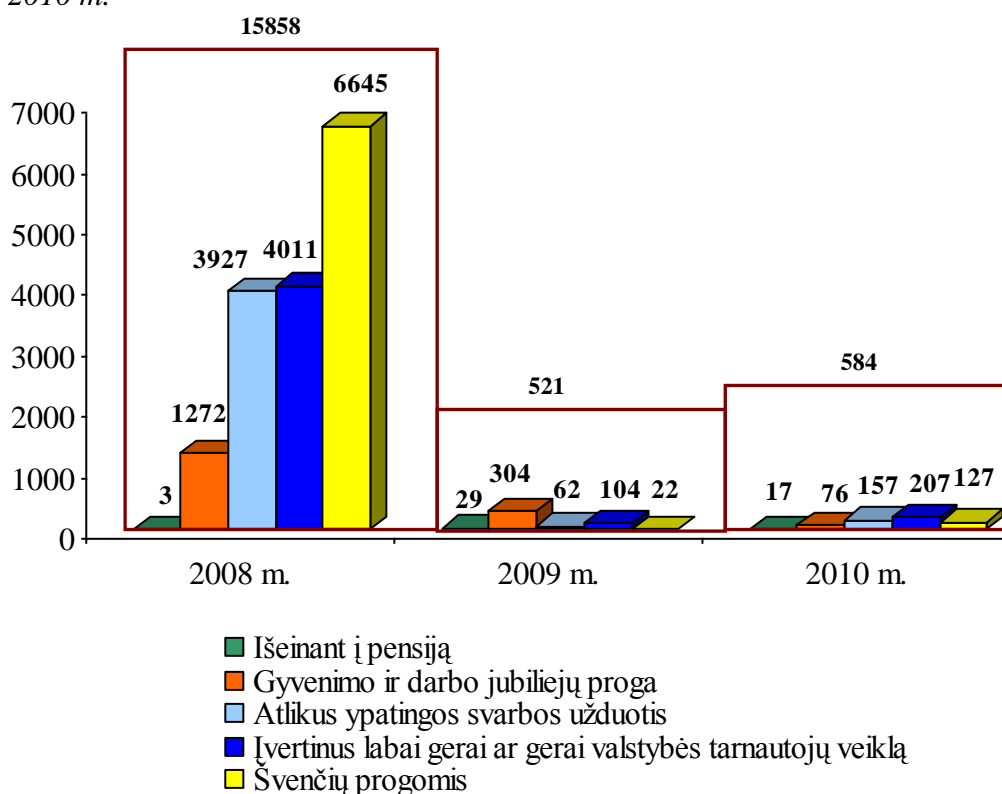
Analizuojant Registro duomenis apie valstybės tarnautojų skatinimą pagal valstybės tarnautojų kategorijas, pastebėta, kad dažniausiai skatinti tarnautojai, kurie eina 9 kategorijos pareigas (347 atvejai) ir 6 kategorijos pareigas (299 atvejai). Atitinkamai valstybės tarnautojai, kurių pareigybės kategorija yra 9 sudaro 13,5 proc. visų valstybės tarnautojų, o valstybės tarnautojai, kurių pareigybės kategorija yra 6, sudaro 9,3 proc. visų valstybės tarnautojų.

Registro duomenimis, 2010 m. naudojant skatinimo priemones įstaigų vadovai buvo skatinti 29 atvejais, politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojai – 10 atvejų, karjeros valstybės tarnautojai – 2203 atvejais. 2009 m. naudojant skatinimo priemones įstaigų vadovai buvo skatinti 13 atvejų, politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojai – 3 atvejais, karjeros valstybės tarnautojai – 1992 atvejais.

Padėka ir vardine dovana dažniausiai skatinti įstaigų, pavaldžių Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, valstybės tarnautojai. Padėka buvo skirta 484 atvejais (30,4 proc. visų skatinimo padėka atvejų), vardinė dovana – 27 atvejais (42,2 proc. visų skatinimo vardine dovana atvejų). Vienkartine pinigine išmoka dažniausiai skatinti savivaldybių institucijų ir įstaigų valstybės tarnautojai – 360 atvejų (61,6 proc. visų skatinimo vienkartinę pinigine išmoka atvejų).

Daugiausia vienkartinių piniginių išmokų 2010 m. skirta už labai gerai ar gerai įvertintą veiklą – 207 kartus, mažiausiai – išeinant į pensiją – 17 kartų.

48 pav. Vienkartinių piniginių išmokų skaičiaus pasiskirstymas pagal jų skyrimo pagrindus 2008-2010 m.

Analizuojant valstybės tarnautojų skatinimo duomenis pagal lytį, pastebima, kad moterys skatintos 1688 kartus (75,3 proc. visų skatinimo atvejų), vyrai – 554 kartus (24,7 proc. visų skatinimo atvejų). Buvo paskatinta 7,7 proc. visų moterų ir 7,5 proc. visų vyrų (pažymėtina, jog 2010 m. moterys sudarė 74,7 proc. visų valstybės tarnautojų, vyrai – 25,3 proc. visų valstybės tarnautojų).

Analizuojant valstybės tarnautojų skatinimo duomenis pagal amžiaus grupes, pastebima, kad vyresnio amžiaus grupių tarnautojai skatinami dažniau: 2010 m. buvo paskatinti 10,8 proc. valstybės tarnautojų, kurie priklauso 18-30 metų amžiaus grupei, 21,5 proc. valstybės tarnautojų, priklausančių 31-40 metų amžiaus grupei, 29,3 proc. valstybės tarnautojų, priklausančių 41-50 metų amžiaus grupei, 37,9 proc. priklausančių 51-65 metų amžiaus grupei bei 11 proc. valstybės tarnautojų, vyresnių nei 65 metai.

- 2010 m. skatinimo priemonės buvo panaudotos 2242 kartus. Lyginant su 2009 m., skatinimo atvejų 11,6 proc. išaugo.
- Kaip ir 2009 m., 2010 m. valstybės tarnautojai dažniausiai buvo skatinami padėka (1594 atvejai).
- 2010 m. daugiausia skatinimo priemonių panaudota savivaldybių institucijose ir įstaigose – 24,4 proc. visų skatinimo atvejų (547 kartai).

7. VALSTYBĖS TARNAUTOJŲ ATSAKOMYBĖ

2010 m. liepos 14 d. Vyriausybės nutarimu Nr. 1029 buvo priimti Vyriausybės 2002 m. birželio 25 d. nutarimo Nr. 977 „Dėl tarnybinių nuobaudų skyrimo valstybės tarnautojams taisyklių“ pakeitimai (Žin., 2010, Nr.87-4586), kuriais buvo:

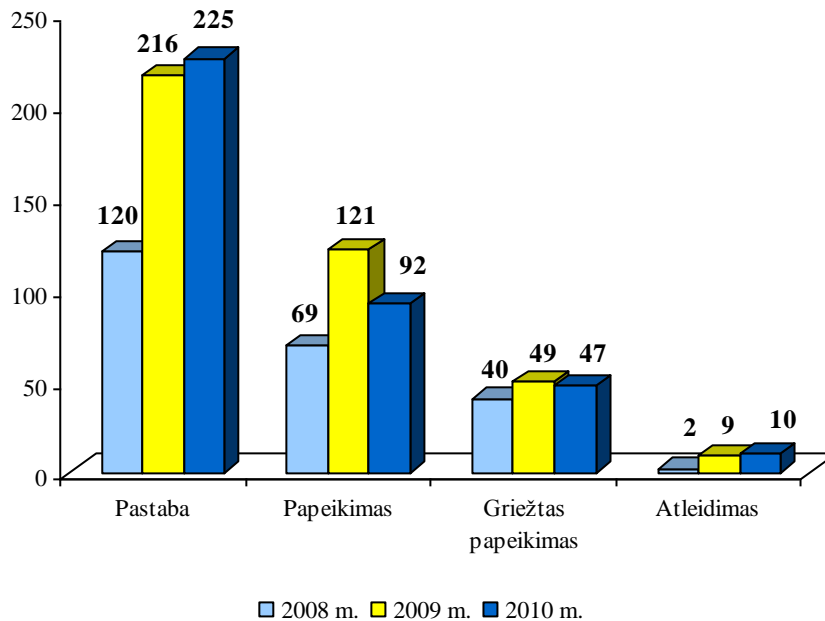
1) aiškiau ir išsamiau nustatyta tarnybinio nusižengimo tyrimą atliekančio subjekto bei valstybės tarnautojo, įtariamo padarius tarnybinį nusižengimą, ir jo atstovo teisės;

2) nustatytas ilgesnis terminas, skirtas pranešimui apie tarnybinį nusižengimą surašyti.

Registro duomenimis, 2010 m. buvo skirtos 374 tarnybinės nuobaudos. Lyginant su 2009 m. (2009 m. buvo skirtos 395 tarnybinės nuobaudos) tarnybinių nuobaudų skaičius šiek tiek (t. y. 5,3 proc.) sumažėjo, tačiau lyginant su 2008 m. (2008 m. buvo skirtos 233 tarnybinės nuobaudos) tarnybinių nuobaudų skaičius išaugo 60 proc. Analizuojant tarnybinių nuobaudų skaičiaus ir valstybės tarnautojų skaičiaus santykį, pastebima, kad 2010 m. vidutiniškai 78 valstybės tarnautojams teko 1 tarnybinė nuobauda. Šis rodiklis, lyginant su 2009 m., beveik nepakito (2009 m. vidutiniškai 76 valstybės tarnautojams teko 1 tarnybinė nuobauda), tačiau lyginant su 2008 m., šis rodiklis išaugo (2008 m. vidutiniškai 130 valstybės tarnautojų teko 1 tarnybinė nuobauda).

Lyginant 2010 m. ir 2009 m. tarnybinių nuobaudų skaičių pagal tarnybinių nuobaudų atskiras rūšis pastebėta, jog daugiausia (31,5 proc.) sumažėjo papeikimų skaičius. Jei 2009 m. Registro duomenimis, papeikimų buvo skirta 121, tai 2010 m. – 92. Kitų rūšių tarnybinių nuobaudų, t. y. pastabų (225), griežtų papeikimų (47) bei atleidimų (10) skaičius, lyginant su 2009 m., liko beveik nepasikeitęs. Lyginant 2010 m. ir 2008 m. tarnybinių nuobaudų skaičių pagal tarnybinių nuobaudų atskiras rūšis, pastebėta, jog daugiausia 2010 m. (80 proc.) išaugo griežčiausios nuobaudos skyrimo atvejų (atleidimų) skaičius. Jei 2008 m. Registro duomenimis, dėl tarnybinio nusižengimo buvo atleisti 2 asmenys, tai 2010 m. – 10. Kitų rūšių tarnybinių nuobaudų, t. y. pastabų 2010 m. (225), lyginant su 2008 m. (120 pastabų), skaičius išaugo beveik dvigubai, o papeikimų (92) skaičius, lyginant su 2008 m. labai išaugo.

49 pav. Tarnybinių nuobaudų, skirtų 2008-2010 m., skaičius (pagal tarnybinių nuobaudų rūšis)

2010 m. daugiausiai (kaip ir 2009 m. bei 2008 m.) – 95 (25,4 proc. visų tarnybinių nuobaudų) tarnybinės nuobaudos buvo skirtos savivaldybių institucijose ir įstaigose (čia pareigas eina 22,1 proc. visų valstybės tarnautojų) (žr. Priedų lentelę Nr.13).

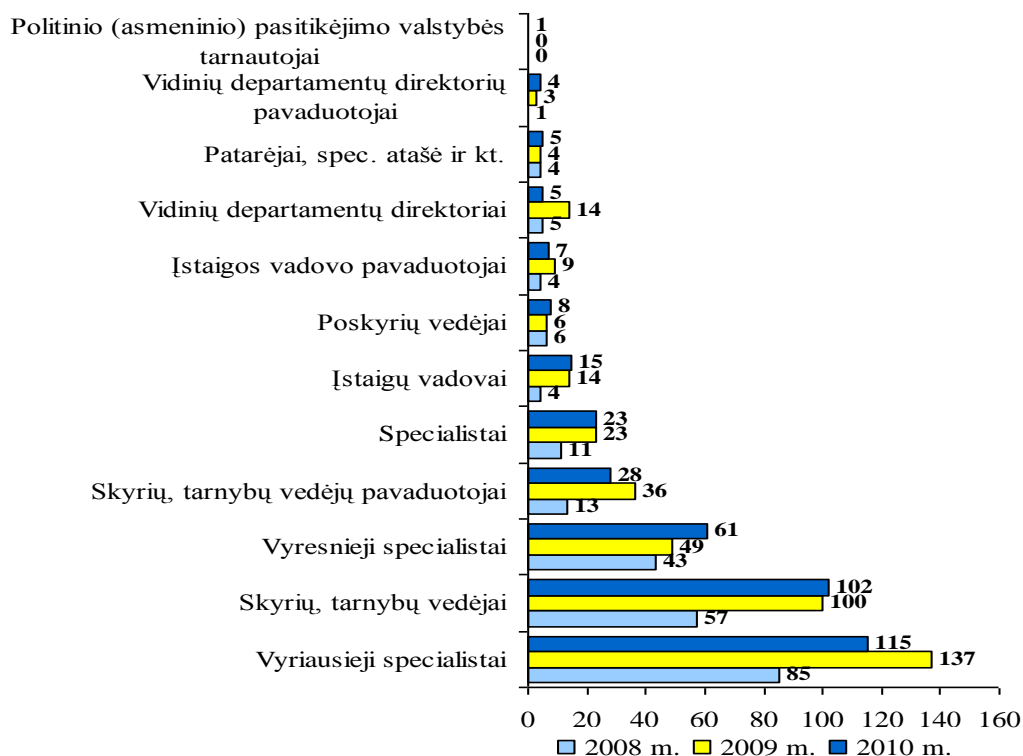
Analizuojant registro duomenis apie tarnybinių nuobaudų rūšis pagal įstaigų grupes, pastebėta, kad daugiausia pastabų, (26,6 proc. visų skirtų pastabų), papeikimų (25 proc. visų skirtų papeikimų) bei atleidimų (20 proc. visų skirtų atleidimų) buvo paskirta savivaldybių institucijose ir įstaigose (pažymėtina, kad čia pareigas eina daugiausia valstybės tarnautojų, t. y. 22,1 proc. visų valstybės tarnautojų). Daugiausia griežtų papeikimų (29,8 visų skirtų griežtų papeikimų) buvo paskirta įstaigose, pavaldžiose Aplinkos misterijai (čia pareigas eina 4,8 proc. visų valstybės tarnautojų).

Nei vienos nuobaudos nebuvo skirta Prezidentūroje ir įstaigose, atskaitingose Prezidentui, įstaigose, pavaldžiose Švietimo ir mokslo ministerijai, bei įstaigose, pavaldžiose Kultūros ministerijai.

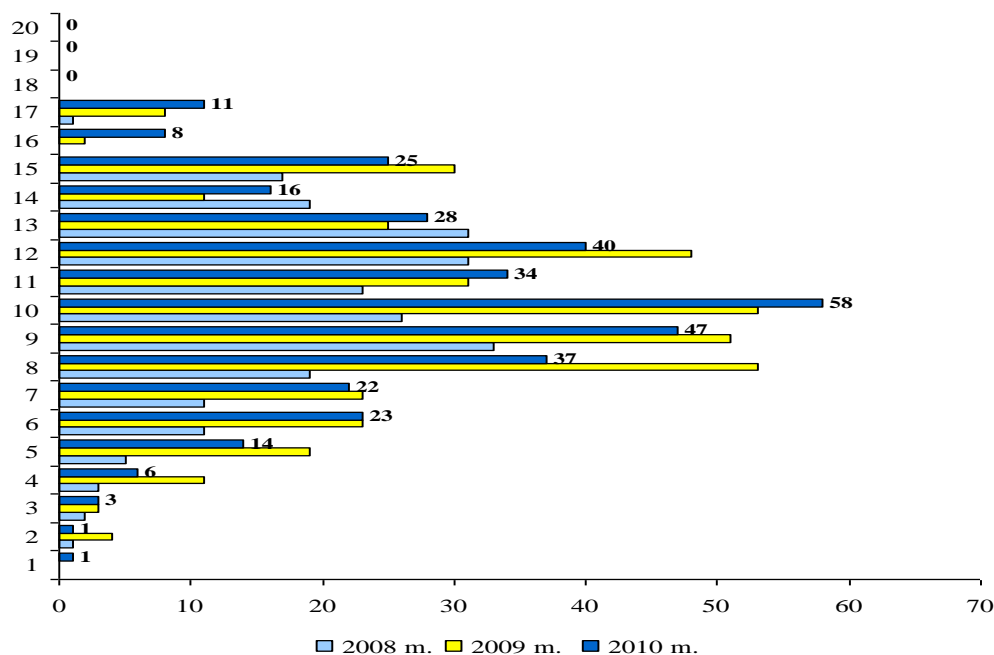
Registro duomenimis, daugiausiai tarnybinių nuobaudų buvo paskirta vyriausiesiems specialistams (115 nuobaudų), kurie sudaro didžiąsą dalį valstybės tarnautojų – 43,8 proc., bei skyrių, tarnybų vedėjams (102 nuobaudos), kurie sudaro 12,7 proc. visų valstybės tarnautojų.

Mažiausiai nuobaudų (1 nuobauda) buvo paskirta politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojams.

50 pav. Valstybės tarnautojų nuobaudų skaičius pagal pareigybių grupes 2008-2010 m.

Analizuojant Registro duomenis apie tarnybinių nuobaudų pasiskirstymą pagal pareigybės kategoriją, pastebima, kad 2010 m. daugiausiai nuobaudų skirta 10 kategorijos valstybės tarnautojams (58), 9 kategorijos valstybės tarnautojams (47) ir 12 kategorijos valstybės tarnautojams (40).

51 pav. Valstybės tarnautojų nuobaudų skaičius pagal pareigybių kategorijas 2009-2010 m.¹²

¹² Paveiksle pateikiama tik 2010 m. reikšmė

- 2010 m. lyginant su 2009 m., tarnybinių nuobaudų skaičius šiek tiek sumažėjo, t. y. 5,3 proc., tačiau lyginant su 2008 m., tarnybinių nuobaudų skaičius išaugo 60 proc.
- 2010 m. daugiausiai (kaip ir 2009 m. bei 2008 m.), t. y. 25,4 proc. visų tarnybinių nuobaudų buvo skirta savivaldybių institucijose ir įstaigose.
- 2010 m. vidutiniškai 78 valstybės tarnautojams teko 1 tarnybinė nuobauda, 2009 m. – 76 valstybės tarnautojams, 2008 m. – 130 valstybės tarnautojų.

8. VALSTYBĖS TARNAUTOJŲ SOCIALINĖS IR KITOS GARANTIJOS

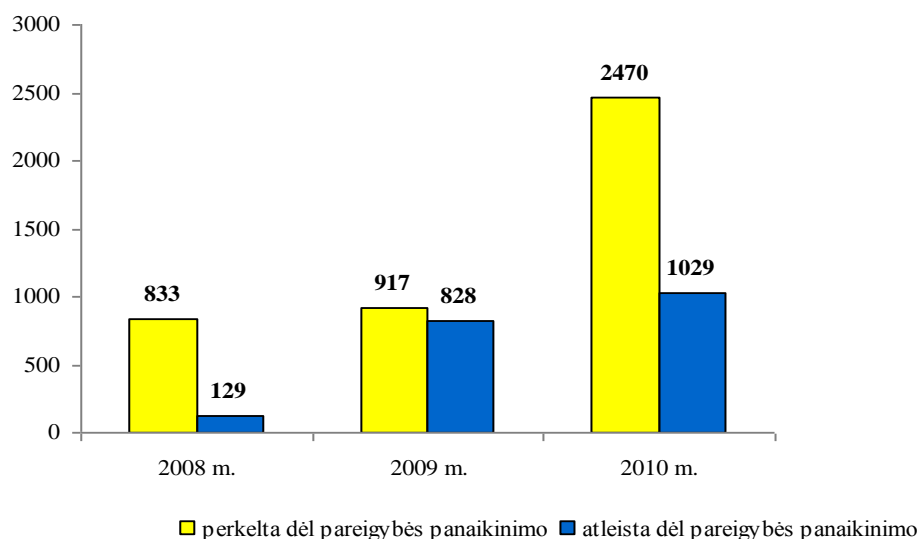
Perkėlimas į kitas pareigas dėl pareigų panaikinimo.

Pastebima valstybės tarnautojų, perkeltų į kitas pareigas dėl pareigų panaikinimo, skaičiaus augimo tendencija. 2010 m. dėl pareigybės panaikinimo buvo perkelta 2470 valstybės tarnautojų (8,5 proc. visų valstybės tarnautojų), 2009 m. – 917 (3 proc.), 2008 m. – 833 (2,9 proc.) , t. y. 2010 m. dėl pareigybės panaikinimo buvo perkelta 1,5 karto daugiau valstybės tarnautojų nei 2009 m. arba beveik 3 kartus daugiau nei 2008 m.

Daugiausiai valstybės tarnautojų, perkeltų dėl pareigybės panaikinimo, buvo įstaigose, pavaldžiose Finansų ministerijai (803), įstaigose, pavaldžiose Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai (654), savivaldybių institucijose ir įstaigose (286), įstaigose, pavaldžiose Aplinkos ministerijai (223), ir įstaigose, pavaldžiose Žemės ūkio ministerijai (187). Nei vieno valstybės tarnautojo, perkeltą dėl pareigybės panaikinimo, nebuvo įstaigose, pavaldžiose Energetikos ministerijai, ir įstaigose, pavaldžiose Kultūros ministerijai.

2010 m. panaikinus valstybės tarnautojo pareigybę, į lygiavertes pareigas buvo perkelti 2045 valstybės tarnautojai, iš žemesnes – 425. Daugiausiai valstybės tarnautojų, perkeltų dėl pareigybės panaikinimo buvo 8 kategorijos (9 proc. visų valstybės tarnautojų (be statutinių) – 523, 9 (apie 14 proc. visų valstybės tarnautojų (be statutinių) – 368, 11 (11 proc. visų valstybės tarnautojų (be statutinių) – 274, 10 (apie 10 proc.) – 244, 7 (5 proc.) – 215 ir 12 kategorijos (apie 14 proc. visų valstybės tarnautojų) – 193.

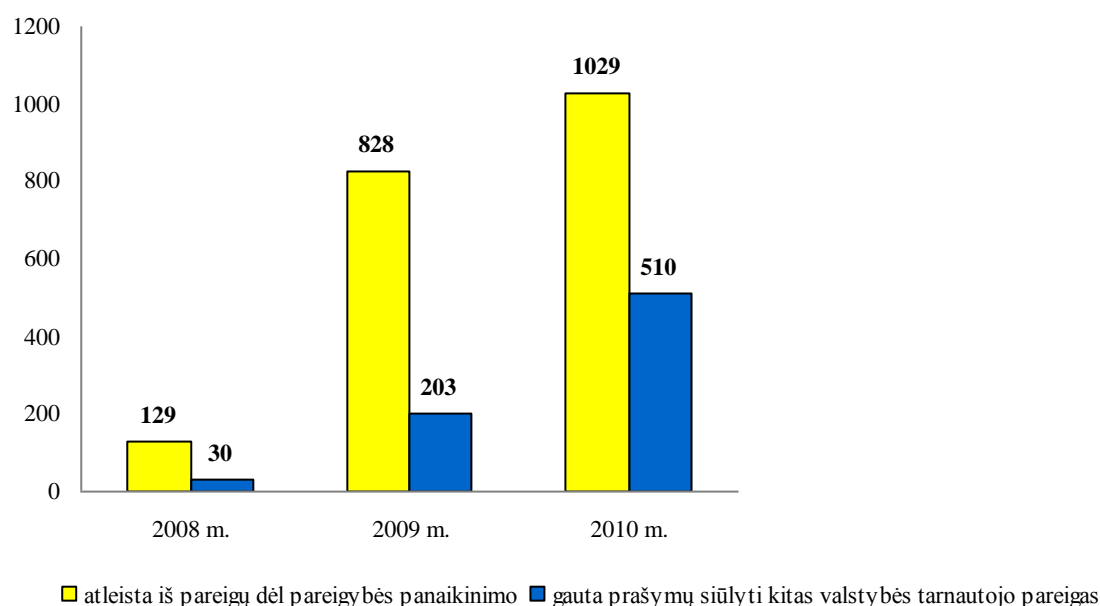
52 pav. Valstybės tarnautojų, perkeltų arba atleistų dėl pareigybės panaikinimo, skaičius 2008-2010 m.

Pareigų siūlymas buvusiems valstybės tarnautojams (žr. Priedų lentelę Nr.19)

2010 m. į Valstybės tarnybos departamentą kreipėsi 2,5 karto (510 valstybės tarnautojų) daugiau valstybės tarnautojų nei 2009 m. (203 valstybės tarnautojai) arba 17 kartų daugiau nei 2008 m. (30 valstybės tarnautojų), kurie buvo atleisti iš valstybės tarnautojo pareigų dėl pareigybės panaikinimo ir siekė grįžti į valstybės tarnybą.

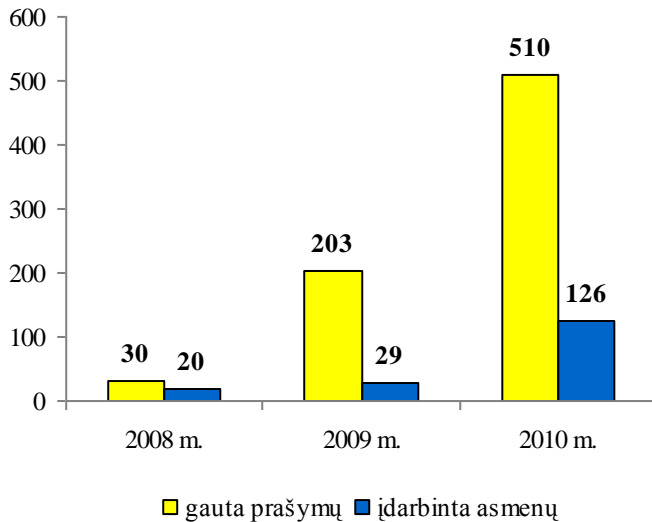
53 pav. valstybės tarnautojų, atleistų iš pareigų dėl pareigybės panaikinimo, ir prašymų siūlyti kitas valstybės tarnautojo pareigas, skaičių pokytis 2008-2010 m.

2010 m. į valstybės tarnautojo pareigas priimti 126 asmenys, kurie buvo atleisti iš valstybės tarnautojo pareigų dėl pareigybės panaikinimo, t. y. 25 proc. visų buvusių karjeros valstybės tarnautojų

ir įstaigos vadovų, kurie kreipėsi į Valstybės tarnybos departamentą 2010 m. 2009 m. į valstybės tarnautojo pareigas buvo priimti 29 buvę valstybės tarnautojai (14,3 proc.), 2008 m. – 20 (66,7 proc.). Didelė dalis buvusių valstybės tarnautojų nesugrįžo į valstybės tarnybą, kadangi dėl įvairių priežasčių (pvz., netenkino siūloma žema pareigybės kategorija ar funkcijų pobūdis) atsisakė jiems pasiūlytų pareigų.

54 pav. Buvusių valstybės tarnautojų priėmimo į valstybės tarnybą palyginimas 2008-2010 m.

Daugiausia buvusių valstybės tarnautojų, atleistų dėl pareigybės panaikinimo, priimta į savivaldybių institucijas ir įstaigas – 28 (22 proc. visų priimtų buvusių valstybės tarnautojų), įstaigas, pavaldžias Žemės ūkio ministerijai, – 27 (21 proc.) ir teismus bei prokuratūras – 14 (11 proc.). Daugiausia buvusių valstybės tarnautojų, atleistų dėl pareigybės panaikinimo, buvo priimta į 12 kategorijos valstybės tarnautojo pareigas (21,5 proc. visų priimtų buvusių valstybės tarnautojų), 10 kategorijos – 24 (19 proc.), 11 kategorijos – 20 (beveik 16 proc.), 9 kategorijos – 14 (11 proc.). Nei vienas buvęs valstybės tarnautojas nebuvo priimtas į 1, 2, 3, 17, 18, 19 ir 20 kategorijos pareigas.

Atostogos (žr. Priedų lentelę Nr. 15)

Tėvystės atostogos

Pastebima šios rūšies atostogų augimo tendencija. Registro duomenimis, 2010 m. 152 valstybės tarnautojai pasinaudojo tėvystės atostogomis, 2009 m. – 129, 2008 m. – 78.

Atostogos kvalifikacijai tobulinti

2010 m. atostogomis kvalifikacijai tobulinti pasinaudojo 17 valstybės tarnautojų, 2009 m. – 20, 2008 m. – taip pat 20 valstybės tarnautojų.

Nemokamos atostogos

2010 m. valstybės tarnautojai nemokamomis atostogomis pasinaudojo 8961 kartą. Daugiausiai nemokamomis atostogomis pasinaudojo valstybės tarnautojai, einantys pareigas įstaigose, pavaldžiose

Finansų ministerijai (3363 kartus), savivaldybių institucijose ir įstaigose (1545 kartus) ir įstaigose, pavaldžiose Sveikatos apsaugos ministerijai (1101 kartą).

Atostogos vaikui prižiūrėti, kol jam sueis treji metai

2010 m. atostogomis vaikui prižiūrėti, kol jam sueis treji metai valstybės tarnautojai pasinaudojo 1303 kartus. Daugiausiai atostogomis vaikui prižiūrėti, kol jam sueis treji metai, pasinaudojo valstybės tarnautojai, pareigas einantys įstaigose, pavaldžiose Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai (196 kartus), savivaldybių institucijose ir įstaigose (191 kartą), ministerijose (156), teismuose ir prokuratūrose (152) bei įstaigose, pavaldžiose Finansų ministerijai (137).

Nėštumo ir gimdymo atostogos

2010 m. valstybės tarnautojos 941 kartą pasinaudojo nėštumo ir gimdymo atostogomis. Daugiausiai kartų 2010 m. nėštumo ir gimdymo atostogomis pasinaudojo valstybės tarnautojos, pareigas einančios įstaigose, atskaitingose Socialinės apsaugos ir darbo ministerijoje (130 kartų), ministerijose (121 kartą), savivaldybių institucijose ir įstaigose (119), teismuose ir prokuratūrose (109) bei įstaigose, pavaldžiose Finansų ministerijai (92).

Mokymosi atostogos

2010 m. mokymosi atostogomis valstybės tarnautojai pasinaudojo 364 kartus. Daugiausiai šiomis atostogomis naudojosi valstybės tarnautojai, pareigas einantys ministerijose (73 kartus), įstaigose pavaldžiose Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai (71 kartą), savivaldybių institucijų ir įstaigų valstybės tarnautojai (60) bei įstaigose, pavaldžiose Vidaus reikalų ministerijai (50).

Atostogos dėl dalyvavimo ES, tarptautinės organizacijos finansuojamuose paramos teikimo arba Lietuvos vystomojo bendradarbiavimo ir paramos demokratijai projektuose

Priėmus Valstybės tarnybos įstatymo 4, 16, 16¹, 23, 42, 43 straipsnių pakeitimo ir papildymo ir įstatymo papildymo 38¹ straipsniu įstatymą (Žin., 2010, Nr. 81-4230) atsirado galimybė valstybės tarnautojams suteikti atostogas dėl dalyvavimo projektuose, kuriuose vykdoma su įstaigos misija ir tikslais nesusijusi veikla užsienio valstybėje. Registro duomenimis, 2010 m. tokios atostogos nebuvo suteiktos nei vienam valstybės tarnautojui.

Tarnybos laiko pratęsimas

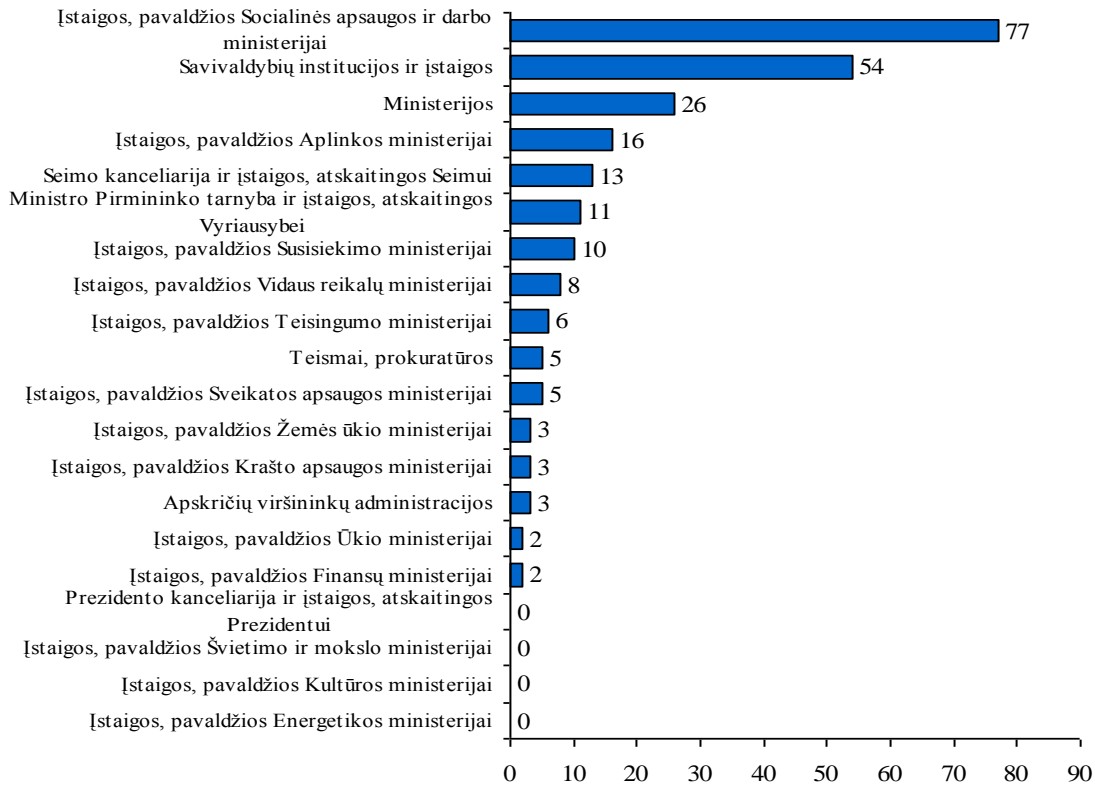
Registro duomenimis, tarnybos laiko pratęsimų skaičius išlieka stabilus: 2010 m. tarnybos laikas buvo pratęstas 244 valstybės tarnautojams (tai sudaro 0,8 proc. visų valstybės tarnautojų), 2009 m. – 255, 2008 m. – 243. Pažymėtina, kad 2010 m. buvo 272 valstybės tarnautojai vyresni nei 65 m.

2010 m. daugiausiai tarnybos laikas pratęstas 14 kategorijos valstybės tarnautojams – 35, 12 kategorijos – 28, 9 kategorijos – 26, 13 kategorijos – 25 ir 11 kategorijos – 24.

Daugiausia valstybės tarnautojų, kuriems buvo pratęstas valstybės tarnybos laikas, pareigas ėjo įstaigose, pavaldžiose Socialinės apsaugos ir darbo ministerijoje (2010 m. – 77,

2009 m. – 56, 2008 m. – 44), savivaldybių institucijose ir įstaigose (2010 m. – 54, 2009 m. – 48, 2008 m. – 55) ir ministerijose (2010 m. – 26, 2009 m. – 35, 2008 m. – 23).

55 pav. Valstybės tarnautojų, kuriems buvo pratęstas tarnybos stažas, skaičius pagal įstaigų grupes 2010 m.

Tarnybos stažas

Teisės aktų normos, reglamentuojančios tarnybos stažo skaičiavimą, yra sudėtingos ir galimai iš dalies viena kitai prieštaraujančios. Pažymėtina, kad Vilniaus apygardos administracinis teismas 2010 m. liepos 16 d. nutartimi administracinėje byloje Nr. 1-1378-580/2010 dėl stažo einant mokytojo pareigas įskaitymo į tarnybos Lietuvos valstybei stažą bylą sustabdė ir kreipėsi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą su prašymu ištirti, ar 2002 m. balandžio 23 d. Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo pakeitimo įstatymo įgyvendinimo įstatymo Nr. IX-856 (Žin., 2002, Nr. 45-1709) 4 straipsnio 5 dalis, kurioje numatyta, kas valstybės tarnautojams, priimtiems į pareigas iki Valstybės tarnybos įstatymo pakeitimo įstatymo įsigaliojimo, į tarnybos Lietuvos valstybei stažą taip pat įskaitomas laikotarpis einant Valstybės tarnybos įstatymo (Žin., 1999, Nr. 66-2130; 2000, Nr. 75-2270, Nr. 102-3213; 2001, Nr. 63-2278, Nr. 85-2972) 33 straipsnio 3 dalyje nustatytas pareigas neprieštaruja Konstitucijos 7 straipsnio 2 daliai, konstituciniams teisinės valstybės ir teisėtų lūkesčių principams. Tikėtina, kad Lietuvos Respublikos Konstituciniam Teismui priėmus sprendimą atsiras daugiau aiškumo dėl teisės aktų normų taikymo.

- 2010 m. valstybės tarnautojų, perkeltų dėl pareigybės panaikinimo, skaičius išaugo apie 2,5 karto lyginant su 2009 m.
- 2010 m. į Valstybės tarnybos departamentą kreipėsi 510 buvusių valstybės tarnautojų dėl kitų valstybės tarnautojo pareigų siūlymo, t. y. 2 kartus daugiau nei 2009 m. arba 17 kartų daugiau nei 2008 m.
- Lyginant su 2008-2009 m. laikotarpiu, 2010 m. pastebimas tėvystės atostogų skaičiaus didėjimas.
- Tarnybos pratęsimų skaičius valstybės tarnautojams, sulaukusiems 65 metų amžiaus, 2008-2010 m. laikotarpiu išlieka panašus.

9. VALSTYBĖS TARNAUTOJŲ ATLEIDIMAS IŠ PAREIGŲ

Valstybės tarnautoją galima atleisti Valstybės tarnybos įstatymo 44 straipsnio 1 dalyje nustatytais pagrindais, kurių sąrašas yra baigtinis.

Registre 2010 m. buvo įregistruoti 3577 atleidimo iš valstybės tarnautojo pareigų atvejai¹³ (žr. Priedų lentelę Nr. 14). Lyginant su 2009 m., 2010 m. atleidimų skaičius padidėjo 20,8 proc. (2009 m. buvo 2959 atleidimo atvejai), o lyginant su 2008 m., 2010 m. atleidimo skaičius kiek mažėjo – 1,1 proc. (2008 m. – 3618 atleidimo atvejų).

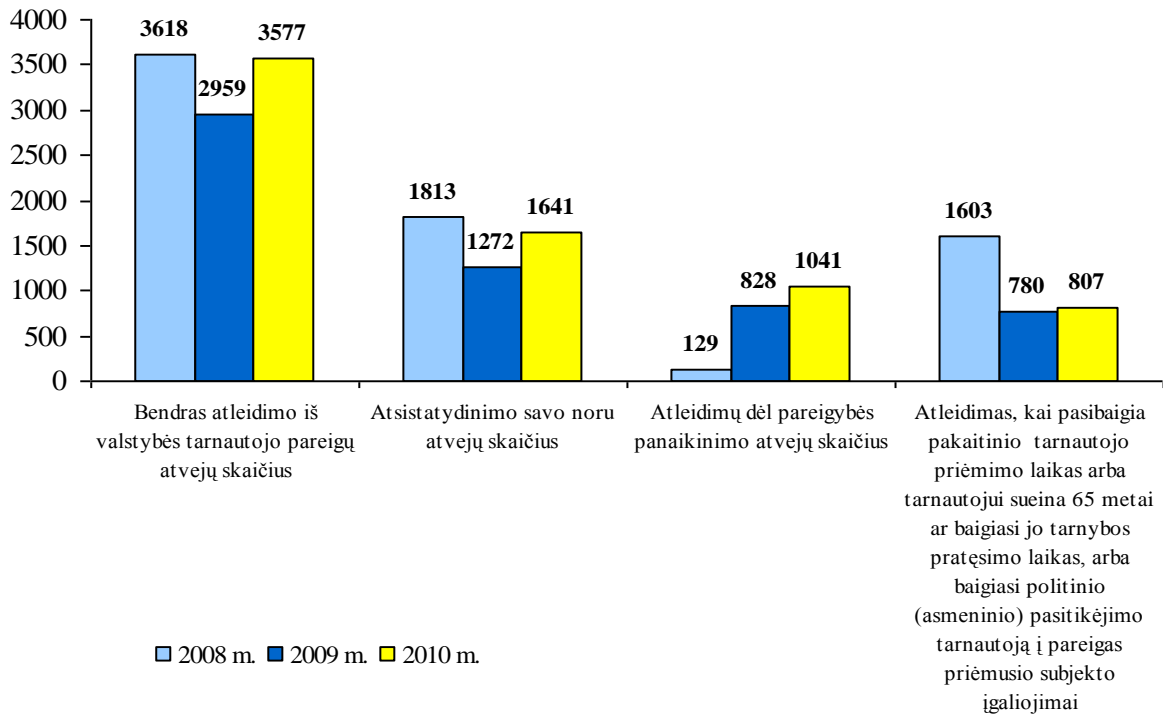
2010 m. 15 atvejų valstybės tarnybos santykiai pasibaigė dėl valstybės tarnautojo mirties (2009 m. – 31 atvejis, 2008 m. – 27 atvejai).

Daugiausiai – 1641 atveju valstybės tarnautojai iš pareigų atsistatydino savo noru (45,7 proc. visų atleidimo atvejų), 1041 atveju valstybės tarnautojai iš pareigų buvo atleisti panaikinus pareigybę (29 proc. visų atleidimo atvejų), 807 atvejais valstybės tarnautojai buvo atleisti pagal Valstybės tarnybos įstatymo 44 straipsnio 1 dalies 6 punktą¹⁴ (22,5 proc. visų atleidimo atvejų). Lyginant su ankstesniais metais, pastebima, kad išaugo valstybės tarnautojų atleidimo atvejų dėl pareigybės panaikinimo (2010 m. lyginant su 2009 m., atleidimo atvejų dėl pareigybės panaikinimo padaugėjo 25,7 proc., o 2010 m. lyginant su 2008 m., – 8 kartais). 2010 m. atleidimo atvejų dėl pareigybės panaikinimo augimą lėmė apskričių reforma ir įstaigų prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos reorganizacija.

¹³ Vienas valstybės tarnautojas galėjo būti atleistas daugiau nei vieną kartą.

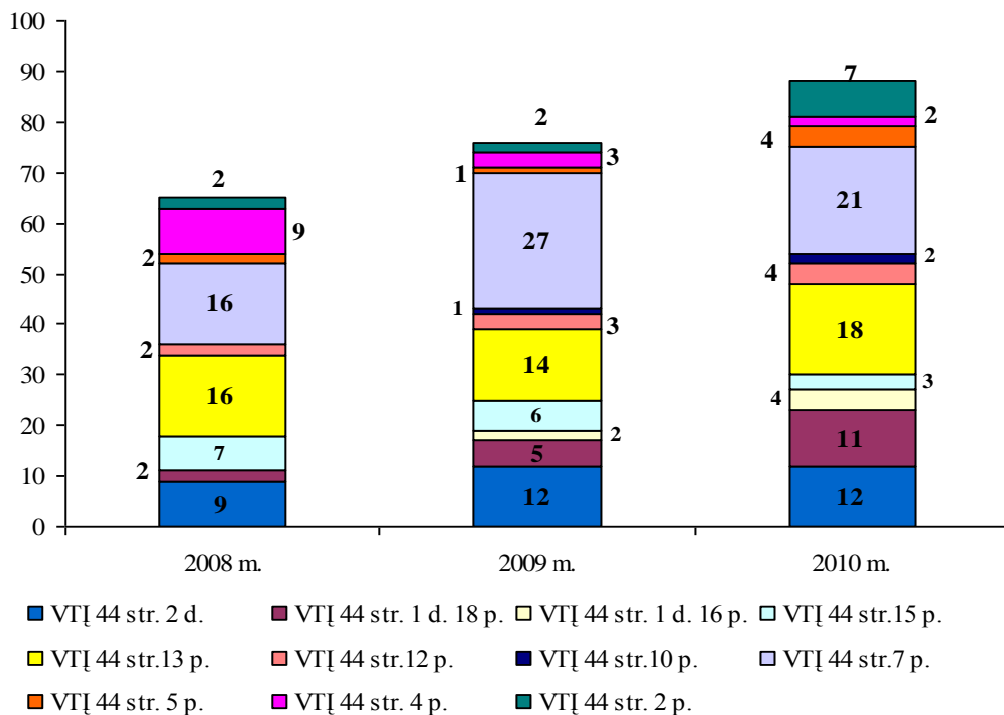
¹⁴ Valstybės tarnautojai atleidžiami iš pareigų, kai pasibaigia pakaitinio valstybės tarnautojo priėmimo laikas arba valstybės tarnautojui sueina 65 metai ar baigiasi jo tarnybos pratęsimo terminas, arba baigiasi politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautoją į pareigas priėmusio valstybės politiko ar kolegialios valstybės institucijos įgaliojimai.

56 pav. Atleidimo iš valstybės tarnautojų pareigų atvejų skaičiaus dinamika 2008-2010 m.

Atleidimo atvejai kitais Valstybės tarnybos įstatymo 44 straipsnyje nurodytais atleidimo pagrindais sudaro 2,5 proc. visų atleidimo atvejų (88 atleidimo atvejai).

57 pav. Atleidimo iš valstybės tarnautojų pareigų kitais atvejais skaičiaus dinamika 2008-2010 m.

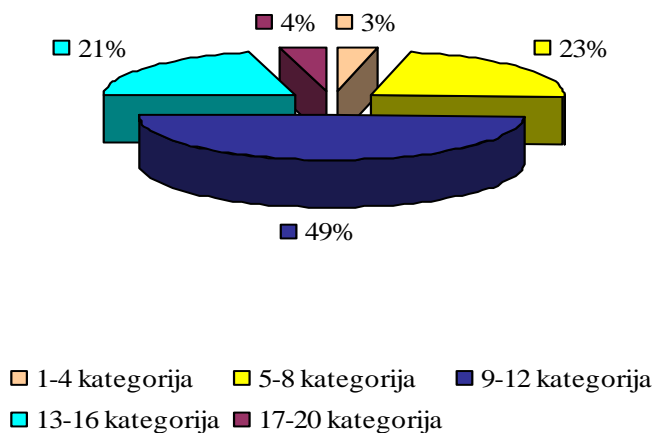

Analizuojant Registro duomenis pagal pareigybių grupes, 64 atleidimo atvejai buvo tarp įstaigų vadovų, 370 atleidimo atvejų – tarp politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojų, 3158 atleidimo atvejai – tarp karjeros valstybės tarnautojų.

Daugiausia atleidimo atvejų – specialistų (vyriausiųjų, vyresniųjų ir specialistų) pareigybių grupėje – 2419 (67,3 proc. visų atleidimo atvejų), iš jų daugiausiai atsistatydino savo noru – 1025 (2,4 proc. visų atleistų specialistų); skyrių, tarnybų, poskyrių vedėjai ir pavaduotojai – 571 (15,9 proc. visų atleidimo atveju), iš jų daugiausiai buvo atleisti dėl pareigybės panaikinimo – 234 (41 proc. visų atleistų skyrių, tarnybų, poskyrių vedėjų ir pavaduotojų).

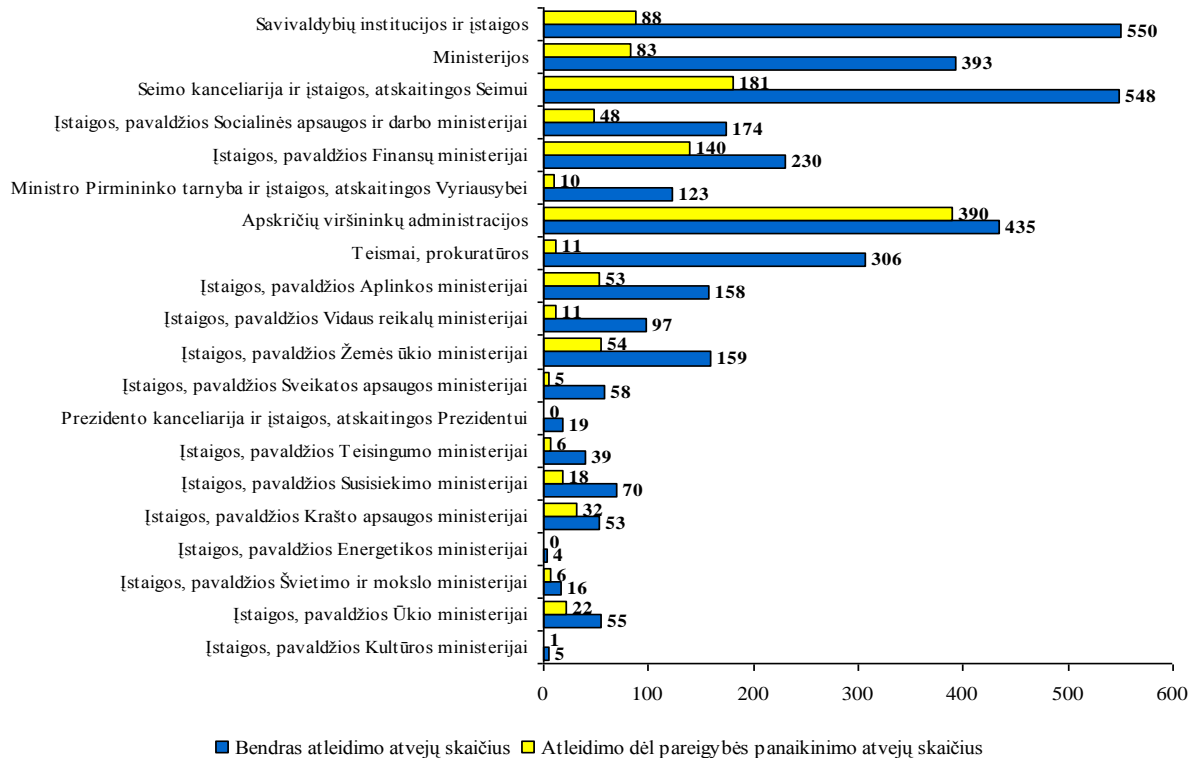
Daugiausiai pagal pareigybės kategorijas buvo atleista 9-12 kategorijų valstybės tarnautojų – 1771 (49,3 proc. visų atleidimo atveju), iš jų daugiausiai atsistatydino savo noru – 65 (3,7 proc. visų atleistų 9-12 kategorijų valstybės tarnautojų); 5-8 kategorijų valstybės tarnautojų – 815 (22,7 proc. visų atleidimo atveju), iš jų daugiausiai buvo atleisti dėl pareigybės panaikinimo – 298 (36,6 proc. visų atleistų 5-8 kategorijų valstybės tarnautojų).

58 pav. Valstybės tarnautojų atleidimas pagal pareigybių kategorijas 2010 m.

Analizuojant Registro duomenis pagal įstaigų grupes, pastebima, kad daugiausiai valstybės tarnautojų atleidimo atvejų buvo savivaldybių institucijose ir įstaigose – 550, iš kurių 88 (16 proc.) buvo atleidimai panaikinus pareigybę. Apskričių viršininkų administracijose iš bendro 435 atleidimo atvejų skaičiaus, 390 (89,7 proc.) buvo atleidimas dėl pareigybės panaikinimo. Įstaigose, pavaldžioje Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, iš bendro 548 atleidimo atvejų skaičiaus, 181 buvo atleidimas dėl pareigybės panaikinimo (33 proc.). 2009 m. daugiausiai atleidimo atvejų buvo savivaldybės institucijose ir įstaigose – 549, o 2008 m. – Seimo kanceliarijoje ir įstaigose, atskaitingose Seimui, – 971 atvejis.

59 pav. Bendro atleidimo iš valstybės tarnautojo pareigų atvejų bei atleidimo dėl pareigybės panaikinimo atvejų skaičius pagal įstaigų grupes 2010 m.

Daugiausia atsistatydinimo iš valstybės tarnautojo pareigų savo noru 2010 m. buvo Seimo kanceliarijoje ir įstaigose, atskaitingose Seimui, – 269 atvejai (16,4 proc. visų atsistatydinimo savo noru atvejų).

2010 m. Valstybės tarnybos departamento atliktų planinių ir neplaninių patikrinimų metu nustatyti 4 pažeidimai, kai nesilaikyta nustatytos pakaitinių valstybės tarnautojų atleidimo procedūros.

- 2010 m. buvo įregistruoti 3577 atleidimo iš valstybės tarnautojo pareigų atvejai. Lyginant su 2009 m., 2010 m. atleidimo skaičius didėjo (2009 m. buvo 2959 atleidimo atvejai, t. y. atleidimų skaičius didėjo 20,8 proc.), o lyginant su 2008 m., 2010 m. atleidimo skaičius kiek mažėjo (2008 m. – 3618 atleidimo atvejų, t. y. atleidimų skaičius mažėjo 1,1 proc.).
- 1641 atveju valstybės tarnautojai iš pareigų atsistatydino savo noru (45,7 proc. visų atleidimo atvejų), 1041 atveju valstybės tarnautojai iš pareigų buvo atleisti panaikinus pareigybę (29 proc. visų atleidimo atvejų).
- 2010 m. lyginant su 2009 m. ir 2008 m. išaugo valstybės tarnautojų atleidimo atvejų dėl pareigybės panaikinimo.

- Daugiausia pagal pareigybes buvo atleisti specialistai (vyriausieji, vyresnieji ir specialistai) – 2419 (67,3 proc. visų atleidimo atveju).
- Daugiausiai pagal pareigybės kategorijas buvo atleista 9-12 kategorijų valstybės tarnautojų – 1771 (49,3 proc. visų atleidimo atveju).

10. VALSTYBĖS TARNAUTOJŲ MOKYMAS

Kaip ir kasmet, 2010 m. buvo tobulinti teisės aktai, reglamentuojantys valstybės tarnautojų mokymą:

- 2010 m. liepos 2 d. vidaus reikalų ministro įsakymu Nr. 1V-451 „Dėl Valstybės tarnautojų mokymo organizavimo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2010, Nr. 81-4255) buvo patvirtintos Valstybės tarnautojų mokymo organizavimo taisyklės (nauja redakcija), kuriose supaprastintos valstybės tarnautojų mokymo planavimo procedūros, atsisakant ateinančių metų mokymo planų derinimo ir supaprastinant jų formą, nurodant mokymo poreikį tik pagal atskiras mokymo rūšis bei nustatant, kad įstaigos einamųjų metų bei ateinančių metų planų projektus Valstybės tarnybos departamentui pateikiami per Valstybės tarnybos valdymo informacinę sistemą; numatytas mechanizmas pripažinti valstybės tarnautojų mokymo programas negaliojančiomis; nustatyti kvalifikaciniai reikalavimai mokymo programas vertinantiems recenzentams; sugriežtinta valstybės tarnautojų mokymo organizavimo kokybės kontrolė, numatant privalomą mokymo dalyvių apklausą po kiekvienų mokymų.

- 2010 m. rugsėjo 21 d. Valstybės tarnybos departamento direktoriaus įsakymu Nr. 27V-162 „Dėl Asmenų, teikiančių mokymo paslaugas valstybės tarnautojams, veiklos patikrinimų taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2010, Nr. 150-7702) buvo patvirtintos Asmenų, teikiančių mokymo paslaugas valstybės tarnautojams, veiklos patikrinimų taisyklės, kuriose reglamentuota Valstybės tarnybos departamento planuojamų tikrinti valstybės tarnautojų kvalifikacijos tobulinimo įstaigų ir fizinių asmenų, teikiančių mokymo paslaugas valstybės tarnautojams, sąrašų sudarymo kriterijai, kvalifikacijos tobulinimo įstaigų ir fizinių asmenų neplaninių patikrinimų atlikimo pagrindai bei planinių ir neplaninių patikrinimų atlikimo tvarka.

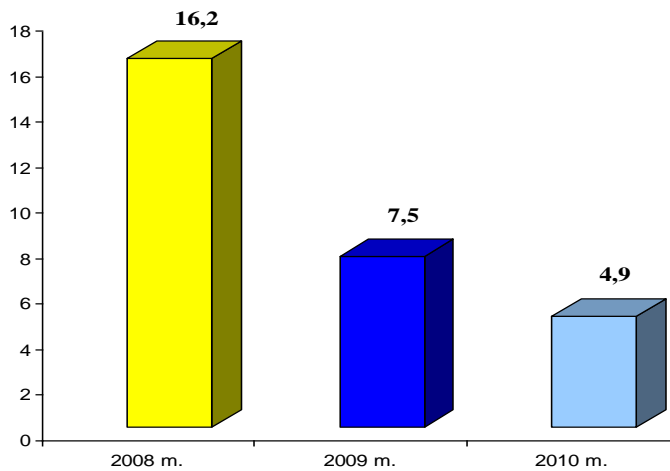
Valstybės tarnautojų mokymo finansavimas¹⁵

Įstaigų valstybės tarnautojų mokymo ataskaitų duomenimis, 2010 m. valstybės tarnautojų mokymui vidutiniškai buvo skirta 4,9 mln. Lt, o tai sudaro 0,6 proc. nuo valstybės tarnautojų darbo užmokesčiui nustatytų metinių asignavimų (2009 m. – 0,8 proc., 2008 m. – 1,6 proc.). Pažymėtina, kad nors valstybės tarnybos įstatymo 46 str. 1 d. nustatyta, kad valstybės tarnautojų mokymui skirtos lėšos valstybės ir savivaldybių biudžetuose turi sudaryti ne mažiau kaip 1 proc. ir ne daugiau kaip 5 proc. valstybės darbo užmokesčiui nustatytų asignavimų, nei 2010 m., nei 2009 m. šis skaičius Lietuvos valstybės tarnybos mastu nesiekė 1 proc.

Išanalizavus mokymui skirtas lėšas įstaigų grupėse galima daryti išvadą, kad tik įstaigose pavaldžioje Susisiekimo ministerijai, bei Prezidento kanceliarijoje ir įstaigose, atskaitingose Prezidentui, vadovaujantis minėta Valstybės tarnybos įstatymo nuostata, mokymui buvo skirta nustatyta biudžeto lėšų dalis (1,6 proc. ir 1,4 proc.) nuo valstybės tarnautojų darbo užmokesčiui nustatytų asignavimų. (žr. Priedų lentelę Nr.12)

2010 m., lyginant su 2009 m., valstybės tarnautojų mokymui skirta 34,7 proc. mažiau lėšų, o lyginant su 2008 m. –70 proc. mažiau lėšų.

60 pav. Biudžeto lėšos (mln. Lt) skirtos valstybės tarnautojų mokymui 2008-2010 m.

2010 m. valstybės tarnautojų mokymui buvo skirta 7,1 mln. Lt kitų, dažniausiai Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų (2009 m. – 2,2 mln. Lt, 2008 m. – 4 mln. Lt).

¹⁵ Šioje dalyje pateikiami 2011-03-01 Valstybės tarnybos valdymo informacinės sistemos (VATIS) duomenys, suformuoti iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų valstybės tarnautojų mokymo ataskaitų.

Vieno valstybės tarnautojo mokymui 2010 m. vidutiniškai buvo skirta 166 Lt biudžeto lėšų ir apie 242 Lt kitų lėšų (žr. Priedų lentelę Nr.11). Taigi vienam valstybės tarnautojui mokytis 2010 m. vidutiniškai buvo skirta apie 408 Lt (2009 m. – 323 Lt, 2008 m. – 670 Lt).

Mokymo dalyviai¹⁶

Valstybės tarnautojų registro duomenimis, 2010 m. valstybės tarnautojai mokymuose dalyvavo 29716 kartų (2009 m. – 37451 kartą, 2008 m. – 46062 kartus) t. y. 20,6 proc. mažiau nei 2009 m. ir 35,5 mažiau nei 2008 m.

Daugiausia mokymuose dalyvavo ministerijų ir joms pavaldžių institucijų ir įstaigų valstybės tarnautojai – 61 proc. visų mokymuose dalyvavusių valstybės tarnautojų, nors reikia pažymėti, kad šiose institucijose dirba daugiausiai (68 proc.) valstybės tarnautojų, lyginant su kitomis įstaigų grupėmis. Iš savivaldybių institucijų ir įstaigų mokymuose dalyvavo 20 proc. visų mokymuose dalyvavusių valstybės tarnautojų (čia dirba 16 proc. visų valstybės tarnautojų), iš Ministro Pirmininko tarnybos ir įstaigų, atskaitingų Vyriausybei, – 9,4 proc. (čia dirba 4,7 proc. visų valstybės tarnautojų), o iš Seimo kanceliarijos ir įstaigų, atskaitingų Seimui, – 6 proc. visų mokymuose dalyvavusių valstybės tarnautojų (čia dirba 4,4 proc. visų valstybės tarnautojų).

2 lentelė. Mokymo dalyvių pasiskirstymas pagal įstaigų grupes 2009-2010 m. proc.

Įstaigų grupė	2009 m.	2010 m.
Ministerijos ir joms pavaldžios įstaigos	82	61
Prezidento kanceliarija ir įstaigos, atskaitingos Prezidentui	0,07	0,04
Seimo kanceliarija ir įstaigos, atskaitingos Seimui	1,8	6
Ministro Pirmininko tarnyba ir įstaigos, atskaitingos Vyriausybei	5	9,5
Savivaldybių institucijos ir įstaigos	9,3	20
Teismai ir prokuratūros	1,4	3,4

Analizuojant valstybės tarnautojų, dalyvavusių mokymuose, skaičių pagal pareigybes pastebima, kad 2010 m., kaip ir ankstesniais metais, daugiausiai kartų kvalifikaciją tobulino įstaigų vyriausieji specialistai, skyrių vedėjai ir vyresnieji specialistai.

Taip pat pažymėtina, kad 2010 m. daugiausiai kvalifikaciją tobulino 9 kategorijos valstybės tarnautojai (5595 kartus), kiek mažiau 12 ir 11 kategorijos valstybės tarnautojai (3867 ir 3183 kartus), o mažiausiai kartų kvalifikaciją tobulino 2 ir 20 kategorijų valstybės tarnautojai (po 11 kartų). Atkreiptinas dėmesys ir į tai, kad pateikti rodikliai yra proporcingi einančių pareigų valstybės tarnautojų skaičiui (9-13 kategorijų pareigas užima daugiausiai valstybės tarnautojų, atitinkamai 1-3 ir 18-20 kategorijų pareigas – mažiausiai valstybės tarnautojų).

¹⁶ Šioje dalyje pateikiami 2011-02-02 Valstybės tarnautojų registro duomenys.

3 lentelė. Mokymo dalyvių pasiskirstymas pagal pareigybes 2008-2010 m.

Pareigybių pavadinimai	2008 m.	2009 m.	2010 m.
Įstaigų vadovai	254	170	670
Įstaigos vadovų pavaduotojai	320	218	953
Politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojai	73	35	105
Vidinių departamentų direktoriai	165	75	217
Vidinių departamentų direktorių pavaduotojai	95	59	188
Skyrių, tarnybų vedėjai	2284	1337	4800
Skyrių, tarnybų vedėjų pavaduotojai	874	634	1721
Poskyrių vedėjai	287	196	634
Vyriausieji specialistai	6653	4739	13118
Vyresnieji specialistai	3033	2527	4230
Specialistai	801	523	1327
Patarėjai, spec. atašė ir kt.	536	325	1753

2010 m., kaip ir kasmet, Lietuvos valstybės tarnyboje daugiausiai kvalifikaciją tobulino moterys ir tai sudarė 77 proc. visų kvalifikaciją tobulinusių valstybės tarnautojų, taip pat pažymėtina, kad tose amžiaus grupėse, kuriose dirba daugiausiai valstybės tarnautojų, kvalifikacija 2010 m. tobulinta dažniausiai. Įvertinant tai, kad 2010 m. vidutinis valstybės tarnautojų amžius – 44 metai, dažniausiai kvalifikaciją tobulino būtent 41-65 metų amžiaus grupės valstybės tarnautojai.

4 lentelė. Mokymo dalyvių pasiskirstymas pagal amžių 2008-2010 m. proc.

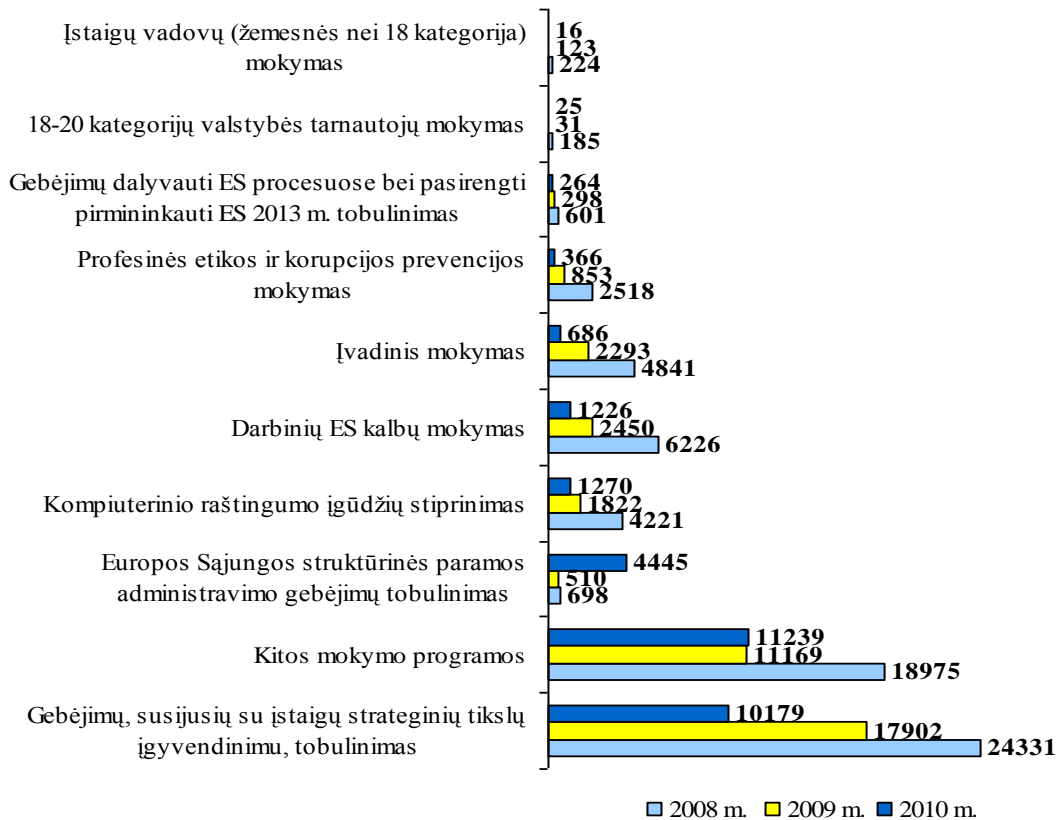
Amžiaus grupė	2008 m.	2009 m.	2010 m.
18-30	18	18,4	15
31-40	22,3	22	22
41-50	30	30	30,7
51-65	29	29	32
> 65	0,7	0,6	0,3

Mokymo rūšys¹⁷

Pagal Valstybės tarnautojų mokymo 2007-2010 m. strategijoje nustatytus prioritetinius mokymo tikslus, 2010 m., kaip ir ankstesniais metais, valstybės tarnautojai dažniausiai ugdė gebėjimus, susijusius su įstaigų strateginių tikslų įgyvendinimu. Įstaigų valstybės tarnautojų mokymo ataskaitų duomenimis, su minėtų gebėjimu ugdymu susijusiuose renginiuose dalyvavo apie 34 proc. visų mokymo dalyvių (dalyvauta 10179 kartus). Privalomame – įvadiniame mokyme – dalyvavo 2,3 proc. (dalyvauta 686 kartus) visų mokymo dalyvių. 18-20 kategorijos valstybės tarnautojų ir įstaigų vadovų (žemesnės nei 18 kategorija) mokymuose dalyvavo 0,1 proc. (dalyvauta 41 kartą) visų mokymo dalyvių.

¹⁷ Šioje dalyje pateikiami 2011-02-02 Valstybės tarnautojų registro duomenys

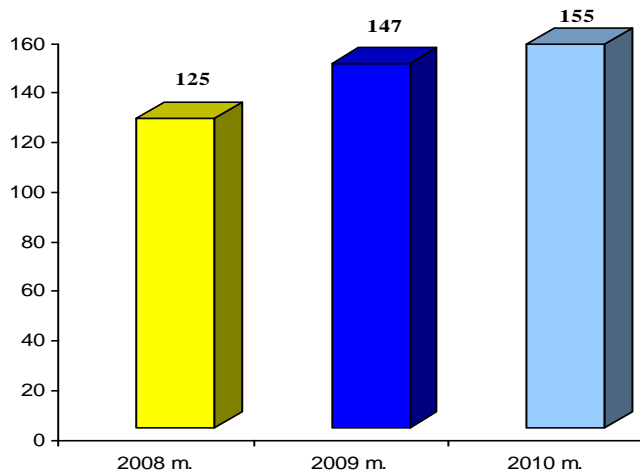
61 pav. Mokymo dalyvių skaičius pagal atskiras mokymo rūšis 2008-2010 m.

Valstybės tarnautojų kvalifikacijos tobulinimo įstaigos

2010 m. Valstybės tarnybos departamente buvo įvertintos ir patvirtintos 155 valstybės tarnautojų mokymo programos, kurių trukmė viršija 8 akad. val.

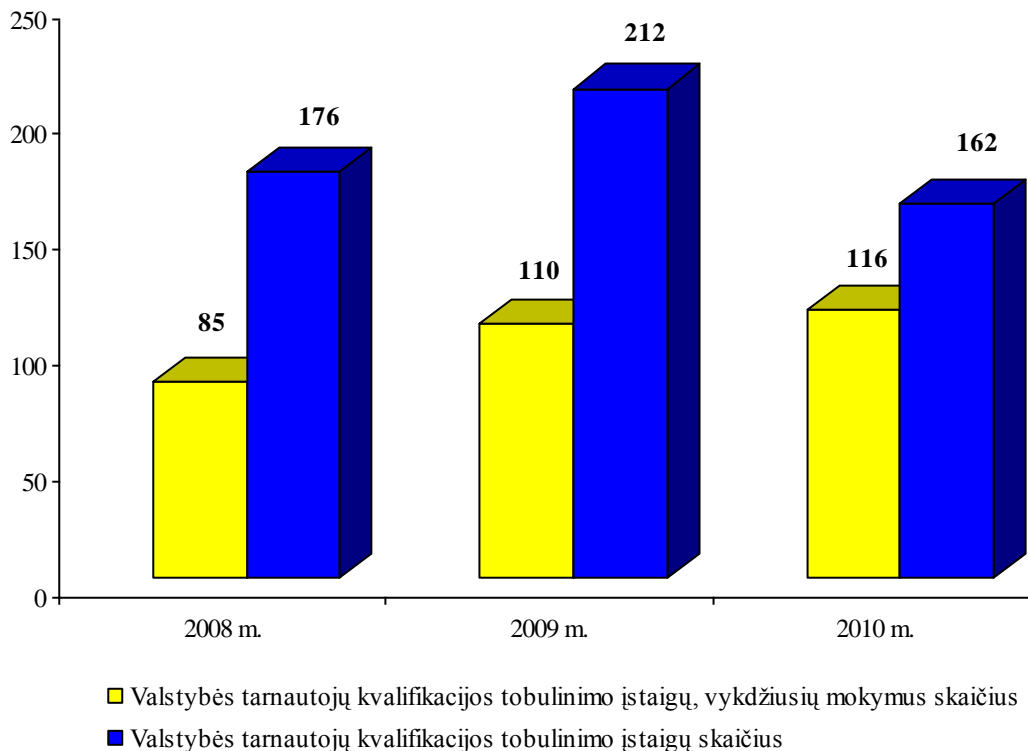
62 pav. Valstybės tarnybos departamento patvirtintos valstybės tarnautojų mokymo programos 2008-2010 m.

Mokymo programas, kurių trukmė viršija 8 akad. val., Valstybės tarnybos departamentui įvertinti ir tvirtinti 2010 m. pateikė 34 kvalifikacijos tobulinimo įstaigos. Daugiausiai mokymo programų parengė ir pateikė tvirtinti Nataljos Kazakovos kompiuterių mokykla (24) ir Finansų ministerijos mokymo centras (19).

Valstybės tarnautojus moko vidaus reikalų ministro nustatyta tvarka patvirtinti asmenys. 2010 m. 162 juridiniai asmenys buvo Valstybės tarnautojų kvalifikacijos tobulinimo įstaigų sąraše, o į Fizinių asmenų, teikiančių mokymo paslaugas valstybės tarnautojams, sąrašą įrašyti 3 fiziniai asmenys. Kvalifikacijos tobulinimo įstaigų skaičius per 2010 m. sumažėjo (50 įstaigų), lyginant su 2009 m., kai metų pabaigoje bendras patvirtintų kvalifikacijos tobulinimo įstaigų skaičius buvo 212. Mokymus valstybės tarnautojams 2010 m. organizavo 116 kvalifikacijos tobulinimo įstaigų, t. y. 72 proc. visų valstybės tarnautojų kvalifikacijos tobulinimo įstaigų sąraše esančių įstaigų ir 1 iš 3 fizinių asmenų, įrašytų į Fizinių asmenų, teikiančių mokymo paslaugas valstybės tarnautojams, sąrašą.

63 pav. Valstybės tarnautojų kvalifikacijos tobulinimo įstaigų skaičius 2008-2010 m.

63,6 proc. kvalifikacijos tobulinimo įstaigų yra Vilniuje, 17 proc. – Kaune, 4,3 proc. – Klaipėdoje. Likę 15,1 proc. valstybės tarnautojų kvalifikacijos tobulinimo įstaigų yra išikūrusios kituose Lietuvos regionuose (Panevėžyje, Šiauliuose, Zarasuose, Jonavoje, Šilalėje, Raseiniuose, Anykščiuose, Rokiškyje, Molėtuose, Marijampolėje, Telšiuose, Utenoje, Druskininkuose, Joniškėje,

Vilkaviškyje), todėl daugeliui valstybės tarnautojų yra sudarytos sąlygos tobulinti kvalifikaciją netoli savo darbo vietos.

Mokymo programų įgyvendinimo kokybės kontrolė

Vadovaujantis Valstybės tarnautojų mokymo organizavimo taisyklių¹⁸ 34 punktu, valstybės tarnautojų kvalifikacijos tobulinimo įstaigos po kiekvienų vykdytų mokymų atliko valstybės tarnautojų apklausą apie mokymo kokybę ir apibendrintus duomenis, įrašytus į metines veiklos ataskaitas, pateikė Valstybės tarnybos departamentui. Išanalizavus pateiktus duomenis, konstatuotina, kad 97 proc. valstybės tarnautojų, dalyvavusių mokymuose, mokymo kokybę vertina teigiamai (2009 m. – 98 proc., 2008 m. – apie 90 proc.).

Siekdamas užtikrinti tinkamą valstybės tarnautojų mokymo kokybę Valstybės tarnybos departamentas atliko 20 planinių mokymo programų įgyvendinimo kokybės priežiūros patikrinimų kvalifikacijos tobulinimo įstaigose (14 proc. visų prižiūrimų ūkio subjektų).

Atlikus patikrinimus konstatuotina, kad:

- vadovaujantis Mokymo organizavimo taisyklių 32 punktu, visos patikrintos kvalifikacijos tobulinimo įstaigos valstybės tarnautojams, išklausiusiems atitinkamą mokymo programą, išdavė tai patvirtinančius dokumentus;

- vadovaujantis Mokymo organizavimo taisyklių 34 punktu, visos patikrintos kvalifikacijos tobulinimo įstaigos po mokymų vykdo mokymo dalyvių apklausą apie mokymo programų įgyvendinimo kokybę;

- 17 patikrintų kvalifikacijos tobulinimo įstaigų mokymo programos tvirtinamos vadovaujantis Mokymo organizavimo taisyklėmis ir atitinka Valstybės tarnautojų mokymo programų turinio reikalavimus, o į Valstybės tarnybos valdymo informacinės sistemos Mokymo įstaigų posistemę duomenys suvesti teisingai. 3 kvalifikacijos tobulinimo įstaigos kai kuriuos valstybės tarnautojų mokymus (13) vykdė pagal Mokymo organizavimo taisyklėse nustatyta tvarka nepatvirtintas mokymo programas. Patikrinimo metu į tai buvo atkreiptas dėmesys, todėl kvalifikacijos tobulinimo įstaigų atstovai užtikrino, kad ateityje mokymų pagal nustatyta tvarka nepatvirtintas mokymo programas nevykdys.

Pažymėtina, kad po atliktų patikrinimų išanalizavus duomenis Valstybės tarnybos valdymo informacinės sistemos Mokymo įstaigų posistemėje, nustatyta, kad visos 3 kvalifikacijos tobulinimo įstaigos nebevykdo valstybės tarnautojų mokymų pagal nustatyta tvarka nepatvirtintas mokymo programas.

¹⁸ Valstybės tarnautojų mokymo organizavimo taisyklės patvirtintos vidaus reikalų ministro 2010 m. liepos 2 d. įsakymu Nr. 1V-451 (Žin., 2010, Nr. 81-4255).

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad visose tikrintose kvalifikacijos tobulinimo įstaigose valstybės tarnautojų mokymas organizuojamas laikantis teisės aktų, reglamentuojančių valstybės tarnautojų mokymą reikalavimų, o valstybės tarnautojams teikiamų mokymo paslaugų kokybė yra tinkama.

Taip pat pažymėtina, kad siekdamas užtikrinti valstybės tarnautojų mokymo kokybę, Valstybės tarnybos departamentas ne tik atlieka patikrinimus, bet ir vykdo konsultavimo veiklą – teikdamas metodinę pagalbą kvalifikacijos tobulinimo įstaigoms, Valstybės tarnybos departamentas identifikavo aktualiausius joms klausimus bei daugiausia aiškinimo reikalingas teisės aktų nuostatas ir parengė bei interneto svetainėje www.vtd.lt patalpino rekomendaciją fiziniams ir juridiniams asmenims, siekiantiems teikti mokymo paslaugas valstybės tarnautojams, bei rekomendaciją dėl valstybės tarnautojų mokymo programų įforminimo. Taip pat šioje interneto svetainėje yra paskelbtos Valstybės tarnybos departamento direktoriaus įsakymu patvirtintos Valstybės tarnautojų mokymo programų tvirtinimo bei Fizinio ir juridinio asmens, siekiančio teikti mokymo paslaugas valstybės tarnautojams, tvirtinimo administracinių paslaugų teikimo aprašymai.

- 2010 m. valstybės tarnautojų mokymui vidutiniškai buvo skirta 4,9 mln. Lt, tai sudaro 0,6 proc. nuo valstybės tarnautojų darbo užmokesčiui nustatytų metinių asignavimų. 2010 m., lyginant su 2009 m., valstybės tarnautojų mokymui skirta 34,7 proc. mažiau lėšų, o lyginant su 2008 m. –70 proc. mažiau lėšų.
- Privalomame – įvadiniame mokyme – 2010 m. dalyvavo 2,3 proc. visų mokymo dalyvių, o įstaigų vadovų mokyme – 0,1 proc. visų mokymo dalyvių.
- 2010 m. Valstybės tarnautojų kvalifikacijos tobulinimo įstaigų sąrašė buvo 162 juridiniai asmenys ir 3 fiziniai asmenys – Fizinių asmenų, teikiančių mokymo paslaugas valstybės tarnautojams, sąrašė.
- Įvertintos ir patvirtintos 155 valstybės tarnautojų mokymo programos, kurių trukmė viršija 8 akad. val.
- Daugiausiai valstybės tarnautojų apmokė Finansų ministerijos mokymo centras, Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos mokymo centras ir Muitinės mokymo centras.
- Visose tikrintose (20) valstybės tarnautojų kvalifikacijos tobulinimo įstaigose valstybės tarnautojų mokymas organizuojamas laikantis teisės aktų, reglamentuojančių valstybės tarnautojų mokymą reikalavimų. Valstybės tarnautojų apklausų duomenimis, teikiamų mokymo paslaugų kokybė yra tinkama.

11. VALSTYBĖS TARNAUTOJŲ REGISTRAS IR VALSTYBĖS TARNYBOS VALDYMO INFORMACINĖ SISTEMA

Viena iš Valstybės tarnybos departamento funkcijų – tvarkyti Registrą ir Valstybės tarnybos valdymo informacinę sistemą (toliau – VATIS).

Siekiant sukurti efektyviai veikiančius Registrą ir VATIS, atitinkančius modernioms IT sistemoms keliamus reikalavimus, bei vykdant projektą „Valstybės tarnautojų registro ir Valstybės tarnybos valdymo informacinės sistemos modernizavimas ir plėtra“ pagal 2007-2013 m. Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos 4 prioriteto „Administracinių gebėjimų stiprinimas ir viešojo administravimo efektyvumo didinimas“ VP1-4.1-VRM-01-V priemonę „Valstybės tarnybos sistemos stiprinimas“, 2010 m. rugpjūčio 12 d. Valstybės tarnybos departamentas ir paslaugų tiekėjas sudarė Registro ir VATIS modernizavimo ir plėtros, techninės ir programinės įrangos pirkimo-pardavimo sutartį. Modernizuotos sistemos padidins žmogiškųjų išteklių valdymo, duomenų perdavimo, ataskaitų rengimo procesus, sumažins galimų klaidų tikimybę ir užtikrins, kad sistemose bus aktualūs duomenys, didės viešojo administravimo sektoriaus veiklos efektyvumas, bus užtikrinta, kad įstaigoms būtų teikiama informacija, reikalinga valstybės tarnybos valdymo sprendimams priimti, planuoti ir kontroliuoti.

2010 m. Registro duomenų bazėje užregistruoti 339 nauji duomenų tvarkytojai, apmokyti 85 nauji registro tvarkytojai.

2010 m. VATIS iš viso gauti ir patikrinti 13769 prašymai išduoti valstybės tarnautojo pažymėjimą, iš jų 10745 perduoti į Asmens dokumentų išrašymo centrą (toliau – ADIC). Pagaminti 10633 valstybės tarnautojo pažymėjimai. Taip pat gauti ir patikrinti 3166 prašymai atnaujinti sertifikatus valstybės tarnautojo pažymėjime, iš jų 2759 perduoti į ADIC.

Siekiant išspręsti pagrindinę – Registro ir VATIS duomenų patikimumo ir išsamumo problemą, 2010 metais buvo kas mėnesį atliekamas duomenų apie įregistruotus dirbančiuosius asmenis palyginimas Registre ir Lietuvos Respublikos apdraustųjų valstybiniu socialiniu draudimu ir valstybinio socialinio draudimo išmokų gavėjų registre (toliau – Apdraustųjų registras) tose įstaigose, kuriose nėra esminių apskaitos skirtumų ir kurios gali būti lyginamos automatiškai. 2010 m. kas mėnesį tikrinta apie 400 įstaigų (skaičius IV ketv. sumažėjo dėl įstaigose vykdytų reorganizacijų). Virš 80 proc. įstaigų buvo nustatytas duomenų apie dirbančiuosius asmenis sutapimas, palyginus Registro ir Apdraustųjų registro duomenis. Įstaigoms, kuriose palyginimo metu nustatytas didelis abiejų registrų duomenų nesutapimas, buvo išsiųstas 71 raštas su įstaigose nustatytais dirbančiųjų asmenų skirtumais, lyginant abiejų registrų duomenis, bei reikalavimu ištaisyti neteisingus, netikslius ir neišsamius duomenis (jeigu tokių yra) Registre ir gauti visų įstaigų atsakymai dėl duomenų patikslinimo arba paaiškinimai dėl neatitikimo Registre ir Apdraustųjų registre.

Ištaigose, kurių duomenų negalima automatiškai lyginti su Apdraustųjų registru, buvo tikrinama, ar duomenys Registre sutampa su įstaigos vadovo įsakymais dėl struktūros bei pareigybių. 2010 m. patikrinta 322 įstaigos (iš jų – 48 įstaigos 2 kartus). Išsiųsta 15 raštų įstaigoms dėl Registro duomenų patikimumo užtikrinimo. Įstaigų, kuriose nustatyta daugiausia neatitikimų, Registro tvarkytojams buvo organizuoti mokymai, kurių metu išaiškintos pagrindinės Registro tvarkymo klaidos ir nurodyta, kaip jas taisyti. Su kitų įstaigų duomenų tvarkytojais, siekiant pašalinti netikslumus, buvo bendrauta telefonu arba pranešimais per VATIS.

2010 m. buvo atliekama įstaigų duomenų pateikimo Registrui terminų pažeidimų analizė. Iš viso nustatyti 10617 duomenų pateikimo Registrui terminų pažeidimų atvejai ir Registro tvarkymo programa automatinio būdu perdavė Registro tvarkytojų tiesioginiams vadovams pranešimus apie duomenų pateikimo terminų pažeidimus. Dauguma Registro tvarkytojų nurodė, kad pagrindinė terminų nesilaikymo priežastis – vykdytos reorganizacijos ir padidėjęs darbo krūvis (pvz., nuo 2010 m. sausio 1 d. teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros funkcijos iš apskričių viršininkų administracijų buvo perduotos Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos priežiūros inspekcijai prie Aplinkos ministerijos; nuo 2010 m. liepos 1 d. buvo likviduojamos apskričių viršininkų administracijos, Nacionalinėje žemės tarnyboje buvo steigiami rajonų žemėtvarkos skyriai; nuo 2010 m. spalio 1 d. vyko rajoninių darbo biržų reorganizacija – vietoj esamų rajoninių darbo biržų buvo įsteigta 10 teritorinių darbo biržų).

2010 m. buvo patikrintos visos įstaigos (ministerijos 2 kartus), ar visi pareigas einantys valstybės tarnautojai turi galiojantį valstybės tarnautojo pažymėjimą. 69 įstaigoms (iš jų – 5 pakartotinai) išsiųsti raštai. Patikrintos savivaldybių institucijos ir įstaigos, siekiant nustatyti, ar tvarkoma informacija VATIS apie valstybės tarnautojo pažymėjimo gražinimą. 30 įstaigų išsiųsti raštai.

Sistemiškai atliekami patikrinimai, mokymai ir nuolatinis bendravimas, teikiant metodinę pagalbą, Registro tvarkytojams padeda užtikrinti Registro ir VATIS duomenų patikimumą ir išsamumą.

IŠVADOS

1. 2010 m. Lietuvoje buvo 29283 valstybės tarnautojų (be statutinių). Ekonominė padėtis ir su tuo susiję valdžios sprendimai optimizuojant valstybės valdymo sistemą, lėmė valstybės tarnautojų skaičiaus mažėjimo tendenciją: 2010 m., lyginant su 2009 m., bendras valstybės tarnautojų skaičius sumažėjo 2,4 proc. (720 valstybės tarnautojų). 29 proc. visų atleidimo atvejų sudaro valstybės tarnautojo atleidimai iš pareigų panaikinus pareigybę. Išaugo valstybės tarnautojų, perkeltų į kitas pareigas dėl pareigų panaikinimo skaičius bei stebimas aktyvesnis valstybės tarnautojų kaitumas. Sumažėjo (lyginant su 2009 m. – 33,1 proc.) priėmimo į pareigas konkurso būdu atvejų skaičius.

2010 m. moterys sudarė 74,7 proc. visų valstybės tarnautojų, vyrai – 25,3 proc. visų valstybės tarnautojų. Analizuojant Valstybės tarnybos įstatymo taikymą ir įgyvendinimą pagal lytis, pastebima, kad įstaigų vadovės-moterys sudarė 0,6 proc. visų valstybės tarnautojų-moterų, o įstaigų vadovai-vyrai – 3,7 proc. visų valstybės tarnautojų-vyrų. Buvo paskatinta 7,7 proc. visų moterų ir 7,5 proc. visų vyrų. Kasmetinio vertinimo metu buvo vertinama 74 proc. valstybės tarnautojų- moterų, kurių tarnybinė veikla vertinama ir 73,8 proc. valstybės tarnautojų-vyrų, kurių tarnybinė veikla vertinama. Vertinimo komisijoje buvo vertinta 8,5 proc. valstybės tarnautojų-moterų, kurių tarnybinė veikla yra vertinama, ir 9,4 proc. valstybės tarnautojų-vyrų, kurių tarnybinė veikla yra vertinama. Kaitumo būdu į tos pačios ar žemesnės kategorijos valstybės tarnautojo pareigas toje pačioje įstaigoje perkelta 4,9 proc. visų valstybės tarnautojų-moterų ir 4,3 proc. visų valstybės tarnautojų-vyrų, o į tos pačios ar žemesnės kategorijos valstybės tarnautojo pareigas kitoje įstaigoje – 3,4 proc. visų valstybės tarnautojų-moterų ir 3,8 proc. visų valstybės tarnautojų-vyrų.

2. Analizuojant priėmimo į valstybės tarnautojų pareigas atvejų ir atleidimo iš valstybės tarnautojų pareigų atvejų santykį, pastebima, jog atleidimo atvejų skaičius 2009 m. viršijo priėmimo į valstybės tarnautojų pareigas atvejų skaičių 363 atvejais, o 2010 m. šis santykis dar labiau padidėjo. Lyginant su 2009 m., 2010 m. valstybės tarnautojų atleidimo iš pareigų atvejų skaičius išaugo 20,8 proc., tuo pačiu pastebimas 29 proc. didesnis nei 2009 m. valstybės tarnautojų, atsistatydinusių savo noru atvejų skaičius. Viena iš galimų šio reiškinių priežasčių – darbo užmokesčio mažėjimas. Registro duomenimis, vidutinis valstybės tarnautojų (ne statutinių) mėnesinis bruto darbo užmokestis 2010 m. siekė 2809 Lt ir, lyginant su 2008 m., sumažėjo apie 16 proc., o lyginant su 2009 m., – sumažėjo apie 6 proc. Manytina, kad gerėjant šalies ekonominei situacijai (Statistikos departamento duomenimis, bendrasis vidaus produktas 2010 m. ketvirtąjį ketvirtį palyginus su 2009 m. ketvirtuoju ketvirčiu, padidėjo 4,8 procento) ir

ateityje nedidinant dabartinio valstybės tarnautojų darbo užmokesčio, galimas nemažos dalies kvalifikuotų specialistų perėjimas į privatų sektorį.

3. Vienas iš motyvuojančių veiksnių valstybėje vykstančių permainų – valstybės tarnautojų mokymas. 2010 m. lyginant su 2008-2009 m. pastebima, jog valstybės tarnautojų mokymui biudžeto lėšų skiriama vis mažiau. 2010 m., lyginant su 2009 m., valstybės tarnautojų mokymui skirta 34,7 proc. mažiau lėšų, o lyginant su 2008 m. – 70 proc. mažiau lėšų. Tačiau 2010 m. valstybės tarnautojų mokymui buvo skirta 7,1 mln. Lt kitų, dažniausiai Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų (2009 m. – 2,2 mln. Lt). Siekiant efektyviai panaudoti valstybės tarnautojų mokymui skirtas lėšas, būtina tobulinti valstybės tarnautojų mokymo sistemą, kad būtų užtikrinta mokymo kokybė bei efektyvumas, valstybės tarnautojai gebėtų profesionaliai atlikti savo pareigas.
4. Pastebima valstybės tarnautojų, perkeltų į kitas pareigas dėl pareigų panaikinimo, skaičiaus augimo tendencija. 2010 m. dėl pareigybės panaikinimo buvo perkelta 1,5 karto daugiau valstybės tarnautojų nei 2009 m. arba beveik 3 kartus daugiau nei 2008 m. Manytina, kad siekiant užtikrinti ir išlaikyti efektyvų valstybės tarnybos žmogiškųjų išteklių potencialą (valstybės tarnautojų motyvacija per socialines garantijas, tarnybos prestižas ir pan.), valstybės lėšų, reikalingų valstybės tarnybai formuoti ir išlaikyti (valstybės tarnautojams atrinkti, jiems tobulinti, mokyti, ir pan.) panaudojimo efektyvumą, bei su tuo susijusių kitų socialinių-finansinių procesų išvengiamumą (bedarbystės pašalpos, socialinis nesaugumas ir pan.), būtina išlaikyti garantijas, numatančias teisę atkurti valstybės tarnautojo statusą arba grįžti į pareigas, ir jas tobulinti. Panašios garantijos (dažnais atvejais netgi platesnės), grįžti asmenims į valstybės tarnybą yra nustatytos ir daugelyje ES šalių narių (pvz., Didžiojoje Britanijoje, Graikijoje, Belgijoje, Prancūzijoje, Vokietijoje, Olandijoje ir kt.).

VALSTYBĖS TARNYBOS DEPARTAMENTO 2011 M. VEIKLOS PRIORITETAISIEKIANT UŽTIKRINTI LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS TARNYBOS ĮSTATYMO IR SU JUO SUSIJUSIŲ TEISĖS AKTŲ ĮGYVENDINIMĄ

1. Per 2011 m. padėti valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms įgyvendinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gruodžio 29 d. nutarimo Nr. 1860 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 17 d. nutarimo Nr. 909 „Dėl valstybės tarnautojų kvalifikacinių klasių suteikimo ir valstybės tarnautojų tarnybinės veiklos vertinimo taisyklių bei valstybės tarnautojų tarnybinės veiklos vertinimo kriterijų“ pakeitimo“ (Žin., 2010, Nr.158-

8050) nuostatas dėl valstybės tarnautojų tarnybinės veiklos vertinimo pagal pasiektus rezultatus sistemą.

2. Per einamus metus plėtoti valstybės tarnautojų mokymo kokybės ir efektyvumo vertinimo sistemą siūlant teisės aktų pakeitimus bei tobulinant Valstybės tarnybos valdymo informacinės sistemos valstybės tarnautojų mokymo koordinavimo modulį.
3. Efektyvinti Valstybės tarnybos įstatymo ir su juo susijusių teisės aktų įgyvendinimo kontrolę vykdant patikrinimus, analizuojant Valstybės tarnybos įstatymo ir su juo susijusių teisės aktų taikymo problemas ir teikiant pasiūlymus dėl šių problemų sprendimo būdų, Valstybės tarnybos departamento internetiniame puslapyje paskelbiant apibendrintą informaciją apie įstaigose nustatytus pažeidimus įgyvendinant Valstybės tarnybos įstatymą ir su juo susijusius teisės aktus.
4. Pagerinti sąlygas valstybės tarnybos valdymo sprendimams planuoti, priimti ir kontroliuoti sukuriant VATARAS ir VATIS taikomąją programinę įrangą, užtikrinsiančią duomenų kokybę, realizavus nepertraukiamą duomenų apsikeitimą su susijusiais registrais ir įstaigų personalo valdymo informacinėmis sistemomis, bei galimybę greitai reaguoti ir valdyti pokyčius naudojant modernią duomenų analizės komponentę.
5. Tobulinti ir efektyvinti valstybės tarnautojų atrankos sistemą siūlant ateityje keisti egzamino raštu pobūdį - tikrinti ne tik teisės aktų žinias, bet ir pretendentų bendruosius mąstymo gebėjimus; egzamino raštu testo klausimų neskelbti viešai, t. y. juos teikti tik įstaigoms, vykdančioms konkursus; siekiant efektyviau vykdyti dokumentų pateikimą konkursus organizuojančioms įstaigoms, sudaryti galimybę pretendentams dokumentus pateikti elektroniniu būdu; siekiant didinti egzamino žodžiu kokybę, parengti praktinį vadovą valstybės tarnautojų atrankos komisijoms.

PRIEDAI
Statistinės lentelės

**1. Valstybės tarnautojų skaičiaus palyginimas (be statutinių)
2010-12-31**

Institucijų grupė	Valstybės tarnautojų skaičius 2010.12.31			
	Iš viso valstybės tarnautojų (be statutinių)	Karjeros	Politinio (asmeninio) pasitikėjimo	Įstaigos vadovų
Seimo kanceliarija ir įstaigos, atskaitingos Seimui	1388	824	562	2
Teismai, prokuratūros	1951	1950	0	1
Prezidento kanceliarija ir įstaigos, atskaitingos Prezidentui	105	73	31	1
Ministro Pirmininko tarnyba ir įstaigos, atskaitingos Vyriausybei	1882	1776	21	85
Ministerijos	2689	2594	95	0
Įstaigos, pavaldžios Aplinkos ministerijai	1422	1369	0	53
Įstaigos, pavaldžios Energetikos ministerijai	102	101	0	1
Įstaigos, pavaldžios Finansų ministerijai	3112	3101	0	11
Įstaigos, pavaldžios Krašto apsaugos ministerijai	368	363	0	5
Įstaigos, pavaldžios Kultūros ministerijai	133	128	0	5
Įstaigos, pavaldžios Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai	4577	4512	0	65
Įstaigos, pavaldžios Susisiekimo ministerijai	506	501	0	5
Įstaigos, pavaldžios Sveikatos apsaugos ministerijai	802	780	0	22
Įstaigos, pavaldžios Švietimo ir mokslo ministerijai	72	69	0	3
Įstaigos, pavaldžios Teisingumo ministerijai	343	333	0	10
Įstaigos, pavaldžios Ūkio ministerijai	239	234	0	5
Įstaigos, pavaldžios Vidaus reikalų ministerijai	1666	1659	0	7
Įstaigos, pavaldžios Žemės ūkio ministerijai	1442	1437	0	5
Savivaldybių institucijos ir įstaigos	6484	6202	167	115
Iš viso:	29283	28006	876	401

**2. Valstybės tarnautojų skaičiaus palyginimas pagal pareigas ir amžių (be statutinių)
2010 m. gruodžio 31 d.**

Pareigybių grupė	Iš viso	Valstybės tarnautojų (be statutinių) skaičius pagal amžiaus grupes				
		18 - 30	31 - 40	41 - 50	51 - 65	> 65
Įstaigų vadovai	401	0	50	120	224	7
Įstaigos vadovo pavaduotojai	393	8	72	120	190	3
Politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojai	876	219	193	206	198	60
Vidinių departamentų direktoriai	193	3	65	53	69	3
Vidinių departamentų direktorių pavaduotojai	141	7	53	31	50	0
Skyrių, tarnybų vedėjai	3724	215	736	1143	1573	57

Skyrių, tarnybų vedėjų pavadootojai	1574	150	360	494	555	15
Poskyrių vedėjai	526	31	129	174	186	6
Vyriausieji specialistai	12844	2747	3190	3307	3517	83
Vyresnieji specialistai	5506	833	1165	1501	1980	27
Specialistai	1889	436	511	485	452	5
Patarėjai, spec. atašė ir kt.	1216	433	453	191	133	6
Iš viso:	29283	5082	6977	7825	9127	272

3. Valstybės tarnautojų pasiskirstymas pagal kategorijas (be statutinių) 2010 m. gruodžio 31 d.

Pareigybės kategorija	Valstybės tarnautojų (be statutinių) skaičius			
	Įstaigos vadovų	Politinio (asmeninio) pasitikėjimo	Karjeros	Iš viso valstybės tarnautojų
20	3	40	11	54
19	22	29	9	60
18	67	48	149	264
17	77	26	260	363
16	52	20	686	758
15	91	65	1054	1210
14	87	13	1900	2000
13	1	19	2607	2627
12	1	362	3637	4000
11	0	174	3121	3295
10	0	66	2784	2850
9	0	5	3966	3971
8	0	7	2595	2602
7	0	2	1458	1460
6	0	0	2724	2724
5	0	0	197	197
4	0	0	825	825
3	0	0	21	21
2	0	0	2	2
1	0	0	0	0
Iš viso:	401	876	28006	29283

4. Valstybės tarnautojų amžius ir lytis (be statutinių) 2010 m. gruodžio 31 d.

Pareigybių grupės	Iš viso	Vidutinis amžius
Politinio (asmeninio) pasitikėjimo	876	42,57
Moterų	528	40,75
Vyrų	348	45,33
Karjeros valstybės tarnautojai	28006	43,86
Moterų	21219	43,42

Vyrų	6787	45,25
Įstaigos vadovai	401	51,76
Moterų	125	51,58
Vyrų	276	51,83
Iš viso valstybės tarnautojų	29283	43,93
Moterų	21872	43,40
Vyrų	7411	45,50

**5. Paskelbtų konkursų į valstybės tarnautojo pareigas skaičius pagal įstaigų grupes
Periodas: 2010 m.**

Institucijų grupė	Paskelbtų konkursų į valstybės tarnautojo pareigas skaičius
Seimo kanceliarija ir įstaigos, atskaitingos Seimui	23
Teismai, prokuratūros	117
Prezidento kanceliarija ir įstaigos, atskaitingos Prezidentui	8
Ministro Pirmininko tarnyba ir įstaigos, atskaitingos Vyriausybei	48
Apskričių viršininkų administracijos	0
Ministerijos	109
Įstaigos, pavaldžios Aplinkos ministerijai	55
Įstaigos, pavaldžios Energetikos ministerijai	3
Įstaigos, pavaldžios Finansų ministerijai	8
Įstaigos, pavaldžios Krašto apsaugos ministerijai	11
Įstaigos, pavaldžios Kultūros ministerijai	0
Įstaigos, pavaldžios Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai	76
Įstaigos, pavaldžios Susisiekimo ministerijai	31
Įstaigos, pavaldžios Sveikatos apsaugos ministerijai	40
Įstaigos, pavaldžios Švietimo ir mokslo ministerijai	4
Įstaigos, pavaldžios Teisingumo ministerijai	11
Įstaigos, pavaldžios Ūkio ministerijai	18
Įstaigos, pavaldžios Vidaus reikalų ministerijai	62
Įstaigos, pavaldžios Žemės ūkio ministerijai	255
Savivaldybių institucijos ir įstaigos	220
Iš viso:	1099

6. Valstybės tarnautojų (be statutinių), priimtų į pareigas skaičius 2010 m. pagal įstaigų grupes

Institucijų grupė	Konkurso būdu			Be konkurso				Pakaitiniai		
	Iš viso	- tarp jų		Iš viso	- tarp jų			Iš viso	- tarp jų	
		Įstaigų vadovų	Karjeros		Įstaigų vadovų	Politinio (asmeninio) pasitikėjimo	Karjeros		Politinio (asmeninio) pasitikėjimo	Karjeros
Seimo kanceliarija ir įstaigos, atskaitingos Seimui	15	0	15	301	0	301	0	59	4	55
Teismai, prokuratūros	76	0	76	6	0	0	6	221	0	221
Prezidento kanceliarija ir įstaigos, atskaitingos Prezidentui	6	0	6	2	0	1	1	7	0	7
Ministro Pirmininko tarnyba ir įstaigos, atskaitingos Vyriausybei	26	2	24	2	0	1	1	61	0	61
Apskričių viršinių administracijų	1	0	1	0	0	0	0	9	0	9
Ministerijos	65	0	65	51	0	41	10	176	0	176
Įstaigos, pavaldžios Aplinkos ministerijai	41	2	39	4	0	0	4	35	0	35
Įstaigos, pavaldžios Energetikos ministerijai	4	1	3	0	0	0	0	0	0	0
Įstaigos, pavaldžios Finansų ministerijai	1	0	1	9	0	0	9	59	0	59
Įstaigos, pavaldžios Krašto apsaugos ministerijai	6	0	6	0	0	0	0	10	0	10
Įstaigos, pavaldžios Kultūros ministerijai	0	0	0	0	0	0	0	5	0	5
Įstaigos, pavaldžios Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai	59	12	47	7	0	0	7	237	0	237
Įstaigos, pavaldžios Susisiekimo ministerijai	20	0	20	5	0	0	5	30	0	30
Įstaigos, pavaldžios Sveikatos apsaugos ministerijai	28	0	28	1	0	0	1	11	0	11
Įstaigos, pavaldžios Švietimo ir mokslo ministerijai	6	1	5	5	0	0	5	4	0	4
Įstaigos, pavaldžios Teisingumo ministerijai	14	1	13	4	0	0	4	16	0	16
Įstaigos, pavaldžios Ūkio ministerijai	11	1	10	0	0	0	0	13	0	13
Įstaigos, pavaldžios Vidaus reikalų ministerijai	41	1	40	5	0	0	5	23	0	23
Įstaigos, pavaldžios Žemės ūkio ministerijai	127	3	124	3	0	0	3	83	0	83
Savivaldybių institucijos ir įstaigos	156	1	155	59	4	35	20	241	2	239
Iš viso:	703	25	678	464	4	379	81	1300	6	1294

7. Valstybės tarnautojams (be statutinių) leidimų dirbti kitą darbą skaičius 2010 m. pagal sprendimo tipą ir įstaigų grupes

Institucijų grupė	Išduotų leidimų skaičius	Neišduotų leidimų skaičius
Seimo kanceliarija ir įstaigos, atskaitingos Seimui	164	0
Teismai, prokuratūros	37	1
Prezidento kanceliarija ir įstaigos, atskaitingos Prezidentui	12	0
Ministro Pirmininko tarnyba ir įstaigos, atskaitingos Vyriausybei	95	0
Apskričių viršininkų administracijos	9	0
Ministerijos	182	3
Įstaigos, pavaldžios Aplinkos ministerijai	93	1
Įstaigos, pavaldžios Energetikos ministerijai	1	0
Įstaigos, pavaldžios Finansų ministerijai	96	0
Įstaigos, pavaldžios Krašto apsaugos ministerijai	5	0
Įstaigos, pavaldžios Kultūros ministerijai	14	0
Įstaigos, pavaldžios Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai	183	0
Įstaigos, pavaldžios Susisiekimo ministerijai	30	1
Įstaigos, pavaldžios Sveikatos apsaugos ministerijai	80	0
Įstaigos, pavaldžios Švietimo ir mokslo ministerijai	0	0
Įstaigos, pavaldžios Teisingumo ministerijai	49	0
Įstaigos, pavaldžios Ūkio ministerijai	8	0
Įstaigos, pavaldžios Vidaus reikalų ministerijai	80	0
Įstaigos, pavaldžios Žemės ūkio ministerijai	48	2
Savivaldybių institucijos ir įstaigos	606	7
Iš viso:	1792	15

8. Valstybės tarnautojų (be statutinių), turinčių kvalifikacines klases, skaičius pagal įstaigų grupes 2010.12.31

Institucijų grupė	Bendras karjeros valstybės tarnautojų ir įstaigos vadovų skaičius	Turi kvalifikacines klases (iš viso 2010-12-31 dieną)				Proc. nuo viso karjeros valstybės tarnautojų ir įstaigos vadovų skaičiaus
		I	II	III	Viso	
Seimo kanceliarija ir įstaigos, atskaitingos Seimui	826	137	281	252	670	81,11%
Teismai, prokuratūros	1951	128	530	738	1396	71,55%
Prezidento kanceliarija ir įstaigos, atskaitingos Prezidentui	74	4	20	27	51	68,92%
Ministro Pirmininko tarnyba ir įstaigos, atskaitingos Vyriausybei	1861	192	259	449	900	48,36%
Ministerijos	2594	202	523	854	1579	60,87%
Įstaigos, pavaldžios Aplinkos ministerijai	1422	56	162	374	592	41,63%
Įstaigos, pavaldžios Energetikos ministerijai	102	15	66	19	100	98,04%
Įstaigos, pavaldžios Finansų ministerijai	3112	74	189	932	1195	38,40%
Įstaigos, pavaldžios Krašto apsaugos ministerijai	368	29	118	117	264	71,74%
Įstaigos, pavaldžios Kultūros ministerijai	133	2	11	33	46	34,59%

Įstaigos, pavaldžios Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai	4577	203	752	1757	2712	59,25%
Įstaigos, pavaldžios Susisiekimo ministerijai	506	128	114	165	407	80,43%
Įstaigos, pavaldžios Sveikatos apsaugos ministerijai	802	148	125	226	499	62,22%
Įstaigos, pavaldžios Švietimo ir mokslo ministerijai	72	4	8	42	54	75,00%
Įstaigos, pavaldžios Teisingumo ministerijai	343	29	86	146	261	76,09%
Įstaigos, pavaldžios Ūkio ministerijai	239	15	33	72	120	50,21%
Įstaigos, pavaldžios Vidaus reikalų ministerijai	1666	218	344	612	1174	70,47%
Įstaigos, pavaldžios Žemės ūkio ministerijai	1442	61	397	385	843	58,46%
Savivaldybių institucijos ir įstaigos	6317	731	1617	2358	4706	74,50%
Iš viso:	28407	2376	5635	9558	17569	61,85%

9. Vidutinė pareiginė alga ir vidutinis darbo užmokestis 2009-2010 m.

Pareigybių grupės	2009 m.**		2010 m.***	
	Vidutinė pareiginė alga	Vidutinis darbo užmokestis	Vidutinė pareiginė alga	Vidutinis darbo užmokestis
Įstaigų vadovai	3907	5145,34	3627	4562,56
Įstaigos vadovo pavaduotojai	3789	5102,07	3498	4516,70
Politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojai	2785	3017,02	2630	2852,98
Vidinių departamentų direktoriai	4192	5699,05	3896	5082,23
Vidinių departamentų direktorių pavaduotojai	3919	5144,88	3675	4625,84
Skyrių, tarnybų vedėjai	3018	3857,70	2880	3578,89
Skyrių, tarnybų vedėjų pavaduotojai	2691	3313,03	2603	3131,38
Poskyrių vedėjai	2744	3493,51	2639	3245,03
Vyriausieji specialistai	2384	2786,36	2303	2652,63
Vyresnieji specialistai	1996	2316,76	1927	2206,20
Specialistai	1839	2154,52	1774	2041,88
Patarėjai, spec. atašė ir kt.	2935	3573,75	2832	3337,02
Iš viso:	2490	2997,30	2385	2809,19

** 2010 m. Valstybės tarnautojų registro duomenys; *** 2011 m. Valstybės tarnautojų registro duomenys

10. Valstybės tarnautojų skatinimas padėka, vardine dovana ir vienkartinė išmoka pagal įstaigų grupes Periodas: 2010 m.

Institucijų grupė	Padėka	Vardinė dovana	Vienkartinė išmoka	Iš viso
Seimo kanceliarija ir įstaigos, atskaitingos Seimui	26	7	20	53
Teismai, prokuratūros	24	0	99	123
Prezidento kanceliarija ir įstaigos, atskaitingos Prezidentui	0	0	0	0
Ministro Pirmininko tarnyba ir įstaigos, atskaitingos Vyriausybei	140	0	10	150
Apskričių viršininkų administracijos	11	0	7	18
Ministerijos	143	5	4	152
Įstaigos, pavaldžios Aplinkos ministerijai	81	0	10	91
Įstaigos, pavaldžios Energetikos ministerijai	31	0	0	31
Įstaigos, pavaldžios Finansų ministerijai	86	0	0	86
Įstaigos, pavaldžios Krašto apsaugos ministerijai	29	1	0	30
Įstaigos, pavaldžios Kultūros ministerijai	0	0	0	0
Įstaigos, pavaldžios Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai	484	27	3	514
Įstaigos, pavaldžios Susisiekimo ministerijai	24	0	30	54
Įstaigos, pavaldžios Sveikatos apsaugos ministerijai	19	0	39	58

Ištaigos, pavaldžios Švietimo ir mokslo ministerijai	0	0	0	0
Ištaigos, pavaldžios Teisingumo ministerijai	5	0	0	5
Ištaigos, pavaldžios Ūkio ministerijai	49	0	0	49
Ištaigos, pavaldžios Vidaus reikalų ministerijai	238	24	1	263
Ištaigos, pavaldžios Žemės ūkio ministerijai	17	0	1	18
Savivaldybių institucijos ir ištaigos	187	0	360	547
Iš viso:	1594	64	584	2242

11. Vienam mokymo dalyviui mokymui skirtos lėšos (Lt) 2010 m.

Institucijų grupė	Vienam mokymo dalyviui tarnautojui vidutiniškai mokymui skirta biudžeto lėšų (Lt)	Vienam mokymo dalyviui vidutiniškai mokymui skirta kitų lėšų (Lt)	Vienam mokymo dalyviui vidutiniškai mokymui skirta lėšų (Lt)
Seimo kanceliarija ir ištaigos, atskaitingos Seimui	281	526	807
Teismai, prokuratūros	136	76	212
Prezidento kanceliarija ir ištaigos, atskaitingos Prezidentui	820	0	820
Ministro Pirmininko tarnyba ir ištaigos, atskaitingos Vyriausybei	197	390	587
Ministerijos	241	346	587
Ištaigos, pavaldžios Aplinkos ministerijai	172	156	328
Ištaigos, pavaldžios Energetikos ministerijai	500	0	500
Ištaigos, pavaldžios Finansų ministerijai	173	66	239
Ištaigos, pavaldžios Krašto apsaugos ministerijai	334	0	334
Ištaigos, pavaldžios Kultūros ministerijai	235	0	235
Ištaigos, pavaldžios Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai	128	17	145
Ištaigos, pavaldžios Susisiekimo ministerijai	1014	145	1159
Ištaigos, pavaldžios Sveikatos apsaugos ministerijai	66	358	424
Ištaigos, pavaldžios Švietimo ir mokslo ministerijai	277	873	1150
Ištaigos, pavaldžios Teisingumo ministerijai	62	320	382
Ištaigos, pavaldžios Ūkio ministerijai	118	132	250
Ištaigos, pavaldžios Vidaus reikalų ministerijai	149	524	673
Ištaigos, pavaldžios Žemės ūkio ministerijai	408	2353	2761
Savivaldybių institucijos ir ištaigos	188	516	704

12. Mokymui skirtos lėšos pagal ištaigų grupes 2010 m.

Institucijų grupė	Mokymui skirtos lėšos		Lėšų proc. nuo ištaigos valstybės tarnautojų darbo užmokesčiui numatytų asignavimų
	Biudžeto lėšos	Kitos lėšos	
Seimo kanceliarija ir ištaigos, atskaitingos Seimui	145450,31	272145,47	0,3
Teismai, prokuratūros	80848,99	45415,86	0,3
Prezidento kanceliarija ir ištaigos, atskaitingos Prezidentui	56548,29	0	1,4
Vyriausybės kanceliarija ir ištaigos, atskaitingos Vyriausybei	193484,62	384215,4	0,4
Ministerijos	541151,27	776583,95	0,5
Ištaigos, pavaldžios Aplinkos ministerijai	52350,09	47355	0,1
Ištaigos, pavaldžios Energetikos ministerijai	2000	0	0,05

Įstaigos, pavaldžios Finansų ministerijai	970258,01	372012	0,6
Įstaigos, pavaldžios Krašto apsaugos ministerijai	45474,4	0	0,5
Įstaigos, pavaldžios Kultūros ministerijai	940	0	0,7
Įstaigos, pavaldžios Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai	1099995	148706,13	0,9
Įstaigos, pavaldžios Susisiekimo ministerijai	286191,79	41003,1	1,6
Įstaigos, pavaldžios Sveikatos apsaugos ministerijai	25290,93	136565,38	0,2
Įstaigos, pavaldžios Švietimo ir mokslo ministerijai	13866,1	43653,1	0,8
Įstaigos, pavaldžios Teisingumo ministerijai	99412	513601,36	0,2
Įstaigos, pavaldžios Ūkio ministerijai	14123	15800	0,2
Įstaigos, pavaldžios Vidaus reikalų ministerijai	82456,1	289832,16	0,2
Įstaigos, pavaldžios Žemės ūkio ministerijai	287450,4	1656816,7	0,7
Savivaldybių institucijos ir įstaigos	871511,76	2386596,93	0,6

13. Valstybės tarnautojų (be statutinių) nuobaudų skaičius pagal įstaigų grupes 2010 m.

Institucijų grupė	Nuobaudų skaičius 2010-01-01 – 2010-12-31				
	Iš viso	Pastaba	Papeikimas	Griežtas papeikimas	Atleidimas
Seimo kanceliarija ir įstaigos, atskaitingos Seimui	5	4	0	1	0
Teismai, prokuratūros	29	20	6	2	1
Prezidentūra ir įstaigos, atskaitingos Prezidentui	0	0	0	0	0
Ministro Pirmininko tarnyba ir įstaigos, atskaitingos Vyriausybei	17	10	4	3	0
Apskričių viršininkų administracijos	7	4	3	0	0
Ministerijos	8	7	0	1	0
Įstaigos, pavaldžios Aplinkos ministerijai	70	32	22	14	2
Įstaigos, pavaldžios Energetikos ministerijai	4	2	1	1	0
Įstaigos, pavaldžios Finansų ministerijai	32	19	9	3	1
Įstaigos, pavaldžios Krašto apsaugos ministerijai	3	2	1	0	0
Įstaigos, pavaldžios Kultūros ministerijai	0	0	0	0	0
Įstaigos, pavaldžios Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai	45	32	7	5	1
Įstaigos, pavaldžios Susisiekimo ministerijai	5	4	0	1	0
Įstaigos, pavaldžios Sveikatos apsaugos ministerijai	6	2	1	2	1
Įstaigos, pavaldžios Švietimo ir mokslo ministerijai	0	0	0	0	0
Įstaigos, pavaldžios Teisingumo ministerijai	5	4	0	0	1
Įstaigos, pavaldžios Ūkio ministerijai	4	2	0	1	1
Įstaigos, pavaldžios Vidaus reikalų ministerijai	24	15	8	1	0
Įstaigos, pavaldžios Žemės ūkio ministerijai	15	6	7	2	0
Savivaldybių institucijos ir įstaigos	95	60	23	10	2
Iš viso :	374	225	92	47	10

14. Atleistų valstybės tarnautojų (be statutinių) skaičius pagal atleidimo pagrindus

Periodas: 2010 m.

Atleidimų klasifikatoriaus straipsniai	Valstybės tarnautojų (be statutinių) skaičius			
	Įstaigų vadovų	Politinio (asmeninio) pasitikėjimo	Karjeros	Iš viso
Tarnybos santykių pasibaigimas mirties atveju	2	0	13	15
Atleidimas pagal VTĮ 44 straipsnio 1 dalies 1 punktą	19	282	1340	1641
Atleidimas pagal VTĮ 44 straipsnio 1 dalies 2 punktą	0	1	6	7
Atleidimas pagal VTĮ 44 straipsnio 1 dalies 4	0	0	2	2

punkta				
Atleidimas pagal VTĮ 44 straipsnio 1 dalies 5 punktą	1	0	3	4
Atleidimas pagal VTĮ 44 straipsnio 1 dalies 6 punktą	6	61	740	807
Atleidimas pagal VTĮ 44 straipsnio 1 dalies 7 punktą	5	16	0	21
Atleidimas pagal VTĮ 44 straipsnio 1 dalies 9 punktą	24	10	1007	1041
Atleidimas pagal VTĮ 44 straipsnio 1 dalies 10 punktą	1	0	1	2
Atleidimas pagal VTĮ 44 straipsnio 1 dalies 12 punktą	0	0	4	4
Atleidimas pagal VTĮ 44 straipsnio 1 dalies 13 punktą	2	0	16	18
Atleidimas pagal VTĮ 44 straipsnio 1 dalies 15 punktą	0	0	3	3
Atleidimas pagal VTĮ 44 straipsnio 1 dalies 16 punktą	1	0	3	4
Atleidimas pagal VTĮ 44 straipsnio 1 dalies 18 punktą	2	0	9	11
Atleidimas pagal VTĮ 44 straipsnio 2 dalį	1	0	11	12
Iš viso:	64	370	3158	3592

Pastaba: Skaiciuotas atleidimo atvejų skaičius per nurodytą laikotarpį. Vienas asmuo galėjo būti atleistas daugiau negu 1 kartą.

15. Tikslinės atostogos pagal įstaigų grupes 2010 m.

Institucijų grupė	Nėštumo ir gimdymo atostogos	Atostogos vaikui prižiūrėti, kol jam sueis treji metai	Mokamos mokymosi atostogos	Nemokamos atostogos	Atostogos dėl valstybės tarnautojo perkėlimo į kitas pareigas	Atostogos kvalifikacijai tobulinti	Tėvystės atostogos
Seimo kanceliarija ir įstaigos, atskaitingos Seimui	72	67	1	182		2	9
Teismai, prokuratūros	109	152	14	444		7	14
Prezidento kanceliarija ir įstaigos, atskaitingos Prezidentui	1						
Ministro Pirmininko tarnyba ir įstaigos, atskaitingos Vyriausybei	65	77	16	522			11
Ministerijos	121	156	73	267	5	4	20
Įstaigos, pavaldžios Aplinkos ministerijai	32	67	26	380		1	18
Įstaigos, pavaldžios Finansų ministerijai	92	137	8	3363			18
Įstaigos, pavaldžios Krašto apsaugos ministerijai	10	14	3	38			1
Įstaigos, pavaldžios Kultūros ministerijai	7	6					1
Įstaigos, pavaldžios Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai	130	196	71	480			16

Ištaigos, pavaldžios Susisiekimo ministerijai	20	22		49			2
Ištaigos, pavaldžios Sveikatos apsaugos ministerijai	41	44	38	1101			2
Ištaigos, pavaldžios Švietimo ir mokslo ministerijai	5	6					
Ištaigos, pavaldžios Teisingumo ministerijai	16	17	2	23	1		2
Ištaigos, pavaldžios Ūkio ministerijai	10	9		12			1
Ištaigos, pavaldžios Vidaus reikalų ministerijai	13	49	50	517			10
Ištaigos, pavaldžios Žemės ūkio ministerijai	70	77	2	24			2
Savivaldybių institucijos ir ištaigos	119	191	60	1545		3	24
Apskričių viršininkų administracijos	8	16		14			1
Iš viso:	941	1303	364	8961	6	17	152

16. Valstybės tarnautojų vertinimas vertinimo komisijose kasmetinio vertinimo metu pagal ištaigų grupes 2010 m.

Institucijų grupė	Labai gerai įvertintų valstybės tarnautojų skaičius	Gerai įvertintų valstybės tarnautojų skaičius	Patenkinamai įvertintų valstybės tarnautojų skaičius	Nepatenkinamai įvertintų valstybės tarnautojų skaičius
Seimo kanceliarija ir ištaigos, atskaitingos Seimui	96	4	4	0
Teismai, prokuratūros	201	39	3	1
Prezidento kanceliarija ir ištaigos, atskaitingos Prezidentui	7	0	0	0
Ministro Pirmininko tarnyba ir ištaigos, atskaitingos Vyriausybei	72	15	5	0
Apskričių viršininkų administracijos	0	0	0	0
Ministerijos	366	52	3	3
Ištaigos, pavaldžios Aplinkos ministerijai	148	16	12	3
Ištaigos, pavaldžios Energetikos ministerijai	0	0	0	0
Ištaigos, pavaldžios Finansų ministerijai	41	3	7	2
Ištaigos, pavaldžios Krašto apsaugos ministerijai	66	10	1	0
Ištaigos, pavaldžios Kultūros ministerijai	2	7	1	1
Ištaigos, pavaldžios Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai	23	14	13	2
Ištaigos, pavaldžios Susisiekimo ministerijai	76	2	2	1
Ištaigos, pavaldžios Sveikatos apsaugos ministerijai	51	49	5	1
Ištaigos, pavaldžios Švietimo ir mokslo ministerijai	17	0	0	0

Istaigos, pavaldžios Teisingumo ministerijai	18	1	0	0
Istaigos, pavaldžios Ūkio ministerijai	9	0	0	0
Istaigos, pavaldžios Vidaus reikalų ministerijai	60	44	7	5
Istaigos, pavaldžios Žemės ūkio ministerijai	101	0	1	1
Savivaldybių institucijos ir įstaigos	660	109	8	5
Iš viso:	2014	365	72	25

17. Valstybės tarnautojų vertinimas vertinimo komisijose kasmetinio vertinimo metu pagal pareigybių kategorijas 2010 m.

Pareigybės kategorija	Labai gerai įvertintų valstybės tarnautojų skaičius	Gerai įvertintų valstybės tarnautojų skaičius	Patenkinamai įvertintų valstybės tarnautojų skaičius	Nepatenkinamai įvertintų valstybės tarnautojų skaičius
20	4	0	0	0
19	2	1	0	0
18	23	3	1	1
17	32	5	4	1
16	90	6	2	0
15	163	13	1	0
14	155	27	4	1
13	215	49	9	3
12	332	39	4	4
11	247	43	9	5
10	163	37	7	1
9	241	51	10	0
8	167	34	5	3
7	76	31	5	0
6	55	22	11	5
5	10	2	0	1
4	34	2	0	0
3	5	0	0	0
2	0	0	0	0
1	0	0	0	0
Iš viso:	2014	365	72	25

18. Valstybės tarnautojų vertinimas vertinimo komisijose kasmetinio vertinimo metu pagal amžiaus grupes 2010 m.

Amžiaus grupė	Labai gerai įvertintų valstybės tarnautojų skaičius	Gerai įvertintų valstybės tarnautojų skaičius	Patenkinamai įvertintų valstybės tarnautojų skaičius	Nepatenkinamai įvertintų valstybės tarnautojų skaičius
---------------	---	---	--	--

18-30	491	75	7	1
31-40	571	85	13	8
41-50	481	90	26	5
51-65	465	113	26	11
>65	6	2	0	0
Iš viso:	2014	365	72	25

19. Informacija apie pareigų siūlymą buvusiems valstybės tarnautojams 2010 m.

Institucijų grupė	Priimti
1. Seimo kanceliarija ir įstaigos, atskaitingos Seimui	2
2. Teismai, prokuratūros	14
3. Prezidentūra ir įstaigos, atskaitingos Prezidentui	0
4. Ministro Pirmininko tarnyba ir įstaigos, atskaitingos Vyriausybei	2
5. Apskričių viršininkų administracijos	1
6. Ministerijos	11
7. Įstaigos, pavaldžios Aplinkos ministerijai	4
8. Įstaigos, pavaldžios Energetikos ministerijai	0
9. Įstaigos, pavaldžios Finansų ministerijai	3
10. Įstaigos, pavaldžios Krašto apsaugos ministerijai	1
11. Įstaigos, pavaldžios Kultūros ministerijai	0
12. Įstaigos, pavaldžios Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai	11
13. Įstaigos, pavaldžios Susisiekimo ministerijai	6
14. Įstaigos, pavaldžios Sveikatos apsaugos ministerijai	2
15. Įstaigos, pavaldžios Švietimo ir mokslo ministerijai	1
16. Įstaigos, pavaldžios Teisingumo ministerijai	4
17. Įstaigos, pavaldžios Ūkio ministerijai	0
18. Įstaigos, pavaldžios Užsienio reikalų ministerijai	0
19. Įstaigos, pavaldžios Vidaus reikalų ministerijai	9
20. Įstaigos, pavaldžios Žemės ūkio ministerijai	27
21. Savivaldybių institucijos ir įstaigos	28
Iš viso:	126